

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030

Projekt kwiecień 2022

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY SIERAKÓW	6
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	6
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	8
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	11
4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych	16
4.1. <i>Ocena sytuacji Gminy</i>	16
4.2. <i>Pożądane priorytety rozwojowe</i>	17
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	20
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SIERAKÓW	23
1. Misja i wizja	23
2. Cele strategiczne rozwoju	24
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków	39
4. Spójność kierunków rozwoju gminy	44
6. System realizacji strategii	47
7. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	49
ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA	51
ZAŁĄCZNIK 2: WZÓR ANKIETY	100
ZAŁĄCZNIK 3: TABELA EWALUACYJNA	105
WYKAZ ŹRÓDEŁ	106

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w gminie Sieraków, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona również wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy poprzedniej, nieaktualnej Strategii Rozwoju Gminy Sieraków, obowiązującej do 2020 roku. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym źródłem informacji byli **członkowie Zespołu Strategicznego**, pracujący pod kierownictwem Burmistrza Sierakowa – Witolda Maciołka, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Przemysław Gózdź – radny,
- Mariusz Paradowski – radny,
- Honorata Ogonowska-Chrobrowska – radna,
- Sebastian Tobółka – radny,
- Arkadiusz Wujczak – sektor gospodarczy (turystyczny),
- Piotr Woźniak – sektor społeczny (student),
- dr Arkadiusz Świdorski – Urząd Gminy Sieraków – Zastępca burmistrza,
- Ewelina Pieszyńska – Urząd Gminy Sieraków – Skarbnik,
- Anna Sawicka-Sobieraj – Urząd Gminy Sieraków – Sekretarz,
- Andrzej Perz – Urząd Gminy Sieraków – Kierownik Referatu Infrastruktury i Gospodarki Komunalnej.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- **mgr Irma Kuznetsova** – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **mgr inż. Iwona Nowacka** – Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **dr Joanna Cieślińska** – Ekspert merytoryczna w Dziale Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **mgr inż. Maja Czyż** – Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- **inż. Klaudia Świrski** - Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego.

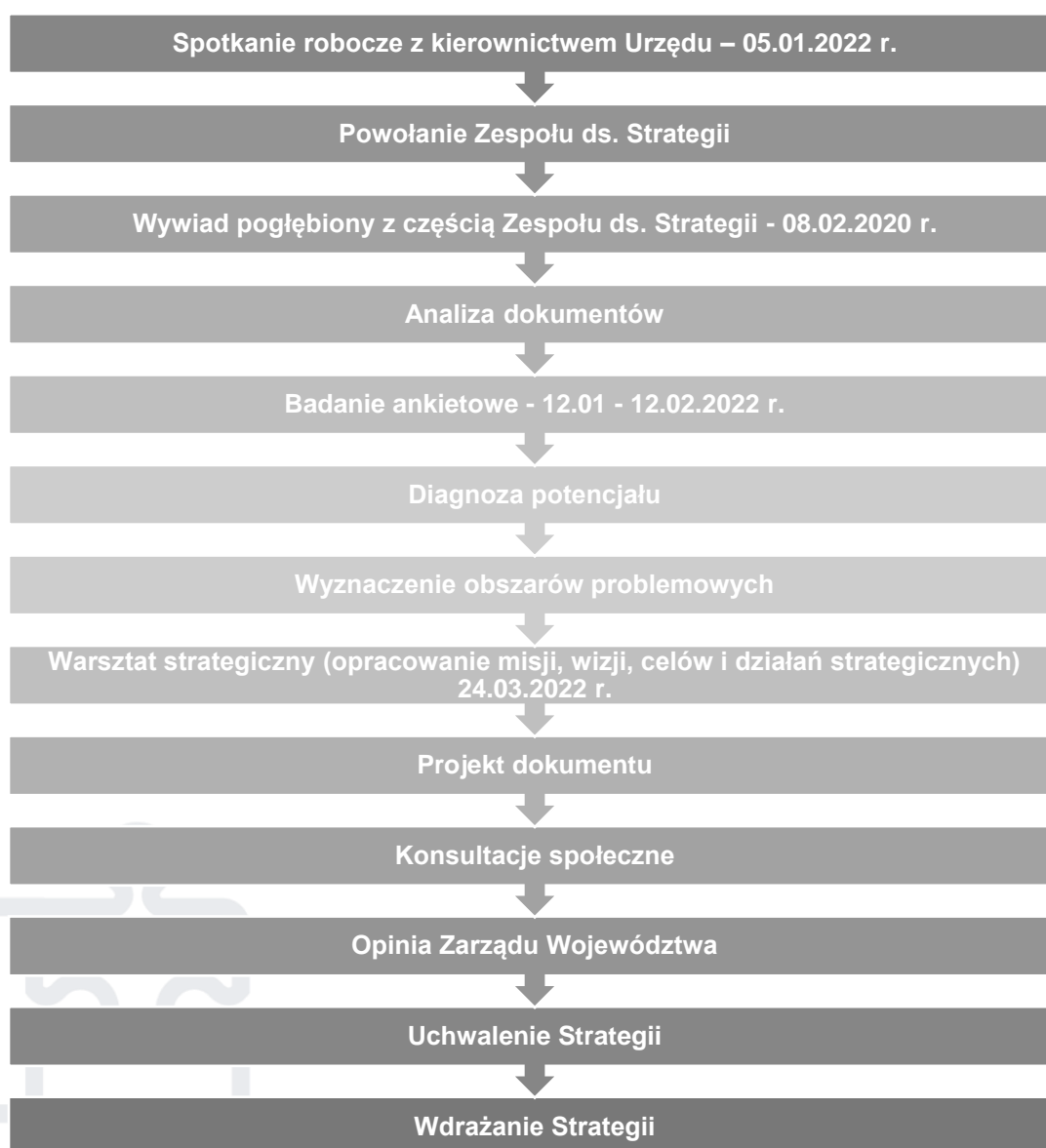
Prace nad Strategią rozpoczęto w grudniu 2021 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Sieraków podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji

społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami Urzędu oraz badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie przeprowadzono warsztaty z Zespołem Strategicznym, podczas których opracowano misję i wizję rozwoju gminy, a także cele strategiczne, operacyjne oraz działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Powyższe zagadnienia skonsultowano z Zespołem Strategicznym i w kwietniu 2022 roku przygotowano projekt Strategii. Kolejny projekt dokumentu strategicznego został wyłożony do publicznego wglądu, a później zaopiniowany został przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią:

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY SIERAKÓW

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Sieraków leży na zachodnim skraju województwa wielkopolskiego w powiecie międzychodzkiem, oddalona około 80 km od Gorzowa Wielkopolskiego (ok. 1 h 30 min jazdy samochodem), 46 km od Nowego Tomysła (ok. 46 min), 76 km od Poznania (ok. 1 h 30 min) oraz 38 km od Szamotuł (ok. 37 min). Graniczy z gminami: Drawsko, Wronki, Chrzypsko Wielkie, Kwilcz i Międzychód, wchodzącymi w skład województwa wielkopolskiego oraz z gminą Drezdenko, należąca do województwa lubuskiego. Według danych GUS gmina Sieraków w roku 2020 liczyła 8 641 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 43 os./km². Całkowita powierzchnia gminy wynosi ok. 203 km², z czego powierzchnia leśna stanowi 60%, powierzchnia użytków rolnych 30%, a wody powierzchniowe stanowią 8%. Sieć dróg w gminie opiera się głównie na drogach wojewódzkich o numerach 133, 150, 182, 186, 198. Przez teren gminy Sieraków bieżą drogi powiatowe (1732P, 1734P, 1736P, 1737P, 1738P, 1739P, 1742P, 1743P, 1744P). Stanowią one główne trakty komunikacyjne, łączące poszczególne miejscowości na jej obszarze. Jakość dróg powiatowych jest w większości zadowalająca. Całkowita długość dróg gminnych wynosi 76,217 km, z czego 35,9 km to drogi nieutwardzone. Raz na pięć lat przeprowadzany jest przegląd stanu dróg w gminie. Należy skupić się na dalszym modernizowaniu i rozbudowywaniu infrastruktury drogowej z poszanowaniem walorów przyrodniczych i ochrony środowiska. W odległości około 10 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Sierakowa przebiega droga krajowa nr 24, droga ekspresowa S3 w odległości około 50 km (ok. 50 min) oraz w odległości około 48 km (ok. 45 min jazdy samochodem) mieści się węzeł autostrady A2 (Nowy Tomysł). Przez Sieraków przebiega linia kolejowa jednotorowa niezelektryfikowana nr 368 Szamotuły-Międzychód. Jest to linia o zawieszonym ruchu pasażerskim. Położenie geograficzne gminy nie jest jej największym atutem, z uwagi na znaczne odległości od większych ośrodków miejskich oraz dróg ekspresowych i autostrad. Istotne jest by dążyć do poprawy dostępności transportowej w wymiarze nie tylko lokalnym, ale i regionalnym. Warto jednak zauważyć, iż mimo w kwestii uprzemysłowienia lokalizacja jest peryferyjna, tak dla turystyki i usług związanych z czwartą rewolucją przemysłową i szybkim dostępem do Internetu może być bardzo korzystna.

WALORY PRZYRODNICZE I TURYSTYCZNE

Bogata i zróżnicowana rzeźba terenu jest wynikiem zlodowacenia, a przepływ Warty dzieli gminę na dwa obszary. Część prawobrzeżna, ukształtowana przez lodowiec, z licznymi jeziorami rynnowymi, porośnięta jest lasami sosnowymi wchodzącymi w skład Puszczy Noteckiej. Część lewobrzeżną charakteryzuje krajobraz, ukształtowany przez morenę czołową, ze wzgórzami i jeziorami. Charakteryzuje się mniejszą lesistością, jednak lepszymi glebami. Na wyjątkowość gminy Sieraków wpływa również mnogość terenów prawie chronionych, w tym Sierakowskiego Parku Narodowego, Puszczy Noteckiej, Obszaru Chronionego Jeziora Kubek, Specjalnego Obszaru Chronionego Sieraków, Ostoi Międzychódzko-Sierakowskiej, Jeziora Mnich, użytku ekologicznego „Jaskólcza Skarpa”, rezerwatów przyrody: „Buki nad Jeziorem Lutomskim”, „Cegliniec”, „Czaple Wyspy”, „Mszar nad Jeziorem Mnich”, pomników przyrody oraz dwóch korytarzy ekologicznych: Zachodniej Puszczy Noteckiej oraz Jeziora Pszczewskiego i Doliny Obry. Bogactwo form ochrony przyrody i wiążące się z nimi wysokie walory krajobrazowe sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji na terenie gminy, w szczególności turystyki pieszej i rowerowej. Należy jednak mieć na uwadze, iż duża powierzchnia terenów objętych ochroną ma wpływ na możliwości zagospodarowania przestrzennego i jest związana z licznymi ograniczeniami w tym zakresie. Niewątpliwym atutem gminy jest obecność licznych szlaków pieszych, rowerowych, konnych, nordic walking, kajakowych oraz ścieżek edukacyjnych o znaczeniu krajowym, jak i europejskim.

Na terenie gminy Sieraków znajdują 423 obiekty, wpisane do gminnej ewidencji zabytków. 55% z nich zlokalizowanych jest w mieście Sieraków. Pozostałe obiekty znajdują się na terenach wiejskich. Do rejestru zabytków wpisano 28 obiektów budowlanych, 5 zabytkowych parków podworskich i 4 zespoły dworsko-folwarczne. Jedynymi z najciekawszych atrakcji są: Kościół parafialny, pobernardyński - nazywany perłą Sierakowa, a także Góra Głazów, Dąb w Marianowie czy Dwór w Chalinie.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, gmina Sieraków została zaliczona do Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Wyróżnia się on w województwie wysokim udziałem obszarów cennych przyrodniczo, pełniących funkcje środowiskotwórcze, przy jednocześnie stosunkowo niskim w skali regionu udziale użytków rolnych. Obszar jest niejednorodny. Można go podzielić na rejony o dużych, zwartych kompleksach leśnych (Puszcza Notecka, Puszcza nad Drawą, Puszcza nad Gwdą, Pojezierze międzychodzko-pniewskie, dolina Noteci zaliczana do obszarów o najwyższych w regionie wartościach kulturowych i historycznych) oraz rejony dobrych gleb w północno-wschodniej części tego obszaru. Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego będzie wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju.

Elementami środowiska decydującymi o przydatności funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków są głównie: wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu oraz zwarte kompleksy leśne w północnej i środkowej części gminy (na południe od rzeki Warty). Główną jednostką osadniczą gminy jest miasto Sieraków – siedziba samorządu gminy. Miasto skupia na swym obszarze znaczną część zagospodarowania turystyczno-wypoczynkowo-sportowego. Wiodące funkcje Miasta to administracja i usługi, turystyka i wypoczynek oraz działalność produkcyjna. Największy zakład pracy – huta szkła zatrudnia ok. 250 osób. W Kłosowicach w zakładzie „ABP” 350 osób zatrudnionych jest w przemyśle, a w Lutomku w zakładzie „Podolski” – ok. 250 osób. W sołectwach Bucharzewo i Marianowo dominuje funkcja leśna. Natomiast dla pozostałych wiejskich jednostek osadniczych w zróżnicowanym zakresie funkcją podstawową jest funkcja rolnicza.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze gminy obowiązuje 98 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (z czego 12 uchwalonych było przed 2003 r.), a udział powierzchni Gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 3,54%. Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które określa politykę przestrzenną gminy i kierunki zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące Studium Gminy Sieraków zostało przyjęte uchwałą nr XLIV/303/2018 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków.

Nadchodzące plany inwestycyjne Gminy, jak również potencjalne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym oparte powinny zostać w głównej mierze na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pomoże to nie tylko utrzymać w gminie ład przestrzenny, ale także umożliwi prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej oraz ograniczy możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

GOSPODARKA LOKALNA I RYNEK PRACY

Gmina Sieraków na tle średnich wyników dla gmin powiatu międzychodzkiego charakteryzuje się średnim wskaźnikiem przedsiębiorczości. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w gminie w roku 2020 stanowiły 21,3% (826 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie międzychodzkiem. Udział ten ułożył gminę na drugim miejscu wśród gmin powiatu. Na pierwszym miejscu znalazła się gmina Międzychód, w której zarejestrowanych na koniec 2020 roku było 2 187 podmiotów (56,4%). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców największa wartość wskaźnika zarejestrowanych podmiotów znajduje się w województwie (132 przedsiębiorstwa), następnie w powiecie międzychodzkiem (106 przedsiębiorstw), a najniższa liczba dotyczy średniej dla gminy Sieraków (96 przedsiębiorstw). Dla wszystkich jednostek obserwuje się systematyczny wzrost wskaźnika na przestrzeni analizowanych lat.. Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Sieraków największa liczba podmiotów działa w handlu hurtowym i detalicznym oraz budownictwie.

Zgodnie z danymi z „Barometru zawodów 2022 powiat międzychodzki” maksymalny deficyt stwierdzono w następujących grupach zawodów: elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, fryzjerzy, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze, mechanicy maszyn i urządzeń, murarze i tynkarze, nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, opiekunki dziecięce, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pedagogzy, piekarze, pielęgniarki i położne, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, przetwórcy mięsa i ryb, psycholodzy i psychoterapeuci, robotnicy budowlani, robotnicy leśni oraz robotnicy obróbki drewna i stolarze.

URZĄDZENIA SIECIOWE

Na terenie gminy Sieraków, zadania wynikające z zaopatrzenia i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków, zostały przekazane gminnej jednostce organizacyjnej, jaką jest Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sierakowie. Przedmiotem działania spółki komunalnej jest pobór, uzdatnianie i przesył wody odpowiedniej jakości do odbiorców oraz przyjmowanie i odprowadzanie ścieków za pomocą infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej będącej w eksploatacji Gminy.

Poziom zwodociągowania w gminie w 2020 r. osiągnął 92,4% i był porównywalny do średniej powiatu międzychodzkiego (92,2%) i niższy niż średnia w województwie wielkopolskim (96,6%). W przypadku udziału korzystających z instalacji kanalizacyjnej wskaźnik dla gminy Sieraków osiągnął wynik 71,8% i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu międzychodzkiego – 66,4 % i niższy niż dla województwa wielkopolskiego – 72,8%. Pod względem dostępu sieci gazowej gmina osiągnęła najniższy udział spośród analizowanych jednostek, który wynosił 17,6%.

Gmina Sieraków dąży do sprawnego zarządzania i funkcjonowania systemu kanalizacyjnego i wodociągowego, a także zrównoważonego rozwoju sieci gazowej. Z uwagi jednak na zaawansowaną eksploatację tych systemów konieczne jest podejmowanie działań skupiających się na modernizacji istniejącej infrastruktury, jej rozbudowaniu oraz usprawnieniu systemu zarządzania i monitorowania.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Ochrona środowiska w gminie Sieraków realizowana jest na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków oraz ogólnie obowiązujących przepisów prawa. Władze samorządowe dążą do stopniowej poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniają skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko, zmuszają Gminę do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. W Sierakowie jest monitorowana jakość powietrza za pośrednictwem trzech czujników Airly. W ramach ochrony środowiska Gmina realizuje programy dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, kolektorów słonecznych i fotowoltaicznych oraz wymianę pieców centralnego ogrzewania.

Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów zbieranych z obszaru Gminy zwiększyła się z 2 679,65 Mg w 2016 roku do 3 285,29 Mg w 2020 roku. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów wyniósł w 2016 roku 11% i do roku 2020 roku wzrósł do 26%. Analizie poddane zostały również poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Sieraków przewyższa wymagane prawem wskaźniki dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie przekroczył wymaganego poziomu w analizowanych latach. Działania w zakresie gospodarki odpadami powinny w najbliższej przyszłości koncentrować się na zwiększeniu udziału odpadów segregowanych w całkowitej masie zbieranych odpadów oraz zmniejszeniu ogólnej liczby odpadów.

STAN FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH

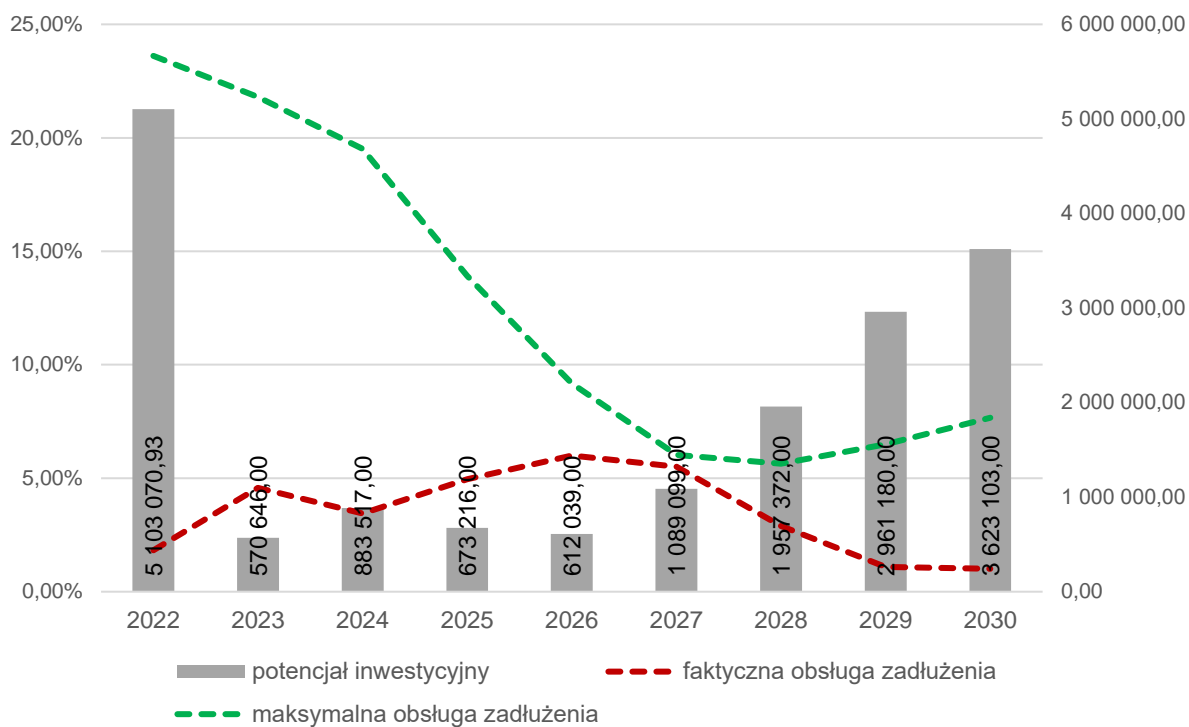
Dochody Gminy Sieraków utrzymywały tendencję rosnącą w latach 2016-2020 zwiększając się z poziomu 34,2 mln zł w 2016 roku do 50,9 mln zł w 2020 roku. Dochód na 1 mieszkańca w gminie Sieraków stale rósł, osiągając w 2020 roku wielkość 5 862,89 zł, co oznacza, że w przeciągu 5 lat dochody ogółem na 1 mieszkańca wzrosły o 50%. Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w gminie Sieraków w 2020 roku był niższy od średniej wyznaczonej dla powiatu międzychodzkiego i niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego.

Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego określone zostały zarówno w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. jak i w Ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wśród nich najbardziej kluczowym źródłem dochodów są dochody własne, czyli dochody, które Gmina pozyskuje z tytułu podatków, opłat lokalnych, udziałach we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych itd. W 2016 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 30%. W roku 2020 nastąpił ich spadek do poziomu 26%. W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tyt. udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 7,1 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 5,4 mln. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 688 tys. zł rocznie.

W 2020 r. wydatki inwestycyjne w wydatkach ogółem dla gminy Sieraków osiągnęły wynik 15,4%, przewyższając tym samym wynik dla województwa wielkopolskiego o 14 p.p., jednak niższego niż dla powiatu międzychodzkiego – 17,5%.

Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Sieraków na lata 2021-2030 zgodnie z Uchwałą nr XXXIX/283/2022 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań. Potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2022-2030 wyniesie około 17,5 mln zł. Należy mieć jednak na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia również szacunkowe wartości.

Ryc. 1. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Sieraków na lata 2022-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXIX/283/2022 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sieraków.

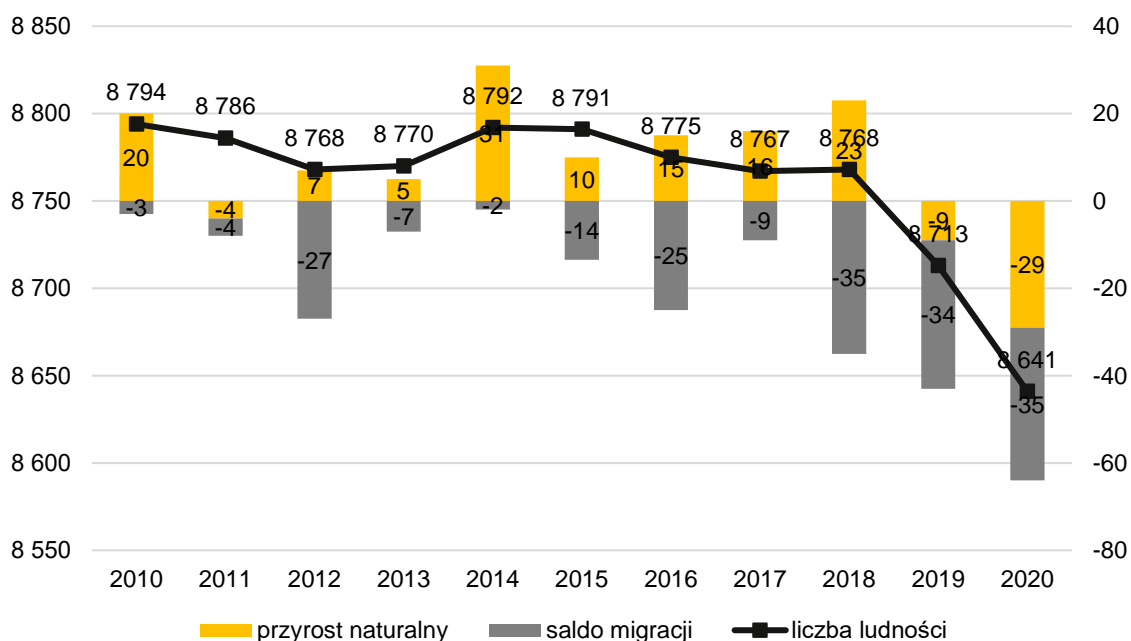
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

DEMOGRAFIA

Pod względem liczby mieszkańców, gmina Sieraków uplasowała się na drugim miejscu wśród gmin powiatu międzychodzkiego (za gminą Międzychodem). Na koniec roku 2020 liczba mieszkańców wynosiła 8 641 (24% całkowitej liczby mieszkańców zamieszkujących powiat), a gęstość zaludnienia wyniosła 43 os./km². Analiza danych wykazuje, że w ostatnich pięciu latach, liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu. Jednocześnie gmina charakteryzuje się najniższą w powiecie międzychodzkiem średnią dynamiką zmian ludności wynoszącą 99,6%. Warto zauważyć, że wskaźnik ten w całym powiecie ma wartość poniżej 100%. Jest to niekorzystna tendencja i wskazuje na powolne wyludnianie się opisywanego obszaru.

Spadek liczby mieszkańców jest wypadkową salda migracji oraz przyrostu naturalnego. W latach 2016-2019 przyrost na naturalny w gminie Sieraków kształtował się na stabilnym dodatnim poziomie ok. 18, przy rocznej liczbie urodzeń oscylującej na granicy 100, a zgonów nieznacznie przekraczającej 80. Sytuacja uległa pogorszeniu w roku 2019, w którym po raz pierwszy przyrost naturalny spadł poniżej zera w związku z wzrostem liczby zgonów o 2 i spadkiem urodzeń o 30. Saldo migracji w badanym okresie w gminie Sieraków jest ujemne. Od 2017 roku utrzymuje się na stałym poziomie. Od roku 2019 obserwowany jest również spadek liczby zameldowań i wymeldowań w gminie.

W celu przeciwdziałania negatywnym wpływom zjawiska dotyczącego opływu ludności z terenu gminy Sieraków należy kontynuować funkcjonujące obecnie oraz rozwijać nowe programy zachęcające do pozostania mieszkańców lub osiedlenia się nowych. W szczególności warto rozwijać usługi skierowane do rodzin z dziećmi. Atrakcyjność gminy Sieraków jako miejsca do zamieszkania i życia powinna być wzmacniana poprzez tworzenie warunków do rozwoju na jego terenie zintegrowanej wspólnoty społeczności wielopokoleniowej.

Ryc. 2. Zmiany liczby ludności w gminie Sieraków w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Zmiany w liczbie ludności mają bezpośrednie przełożenie na transformację w strukturze odnoszącej się do poszczególnych grup wiekowych. Struktura w gminie Sieraków potwierdza ogólnopolskie trendy demograficzne, które charakteryzują się spadkiem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (senioralnym).

Wraz ze zmianą liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, rośnie wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego określający, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla gminy Sieraków wskaźnik ten wzrósł z 21% w roku 2016 do 26% w roku 2020.

Ponadto, prognoza demograficzna opracowana przez Główny Urząd Statystyczny zakłada, że w ciągu czternastu lat (2016-2030), w gminie Sieraków:

- udział liczby osób w wieku **przedprodukcyjnym** w stosunku do ludności ogółem spadnie z 19,4% do 18,4%,
- udział liczby osób w wieku **produkcyjnym** w stosunku do ludności ogółem obniży się z 62,4% do 56,5%,
- udział liczby osób w wieku **poprodukcyjnym** w stosunku do ludności ogółem zwiększy się z 18,1% do 25,1%.

Prognozy te jednoznacznie wskazują na zjawisko starzenia się społeczeństwa. Jego skutki w nadchodzących latach okażą się szczególnie istotne dla rynku pracy oraz rynku usług społecznych. Dlatego już teraz należy kształtować odpowiednią politykę społeczną, zakładającą m.in. aktywizację osób po pięćdziesiątym roku życia, aby mogły one jak najdłużej pozostać aktywne zawodowo, co pozwoli nie tylko na częściową minimalizację obciążenia systemu zabezpieczeń społecznych, ale także opóźni negatywne skutki dla budżetu Gminy w postaci spadku dochodów z udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych. Aktywizacja osób 50+ pozwoli również spowolnić i ograniczyć wystąpienie zjawiska braku zastępowalności na rynku pracy oraz dynamicznego wzrostu zapotrzebowania na usługi społeczne dla seniorów. Spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym może prowadzić do zmniejszenia się poziomu atrakcyjności inwestycyjnej miasta i prowadzić do wystąpienia negatywnych konsekwencji na rynku pracy (m.in. brak zastępowalności pokoleniowej) oraz prowadzić do obniżenia się potencjału dochodowego budżetu miasta z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatku dochodowym od osób prawnych, podatku od nieruchomości. Proces starzenia się społeczeństwa będzie w przyszłości prowadził do zwiększenia zapotrzebowania na usługi w zakresie tzw. srebrnej gospodarki, a więc systemu dóbr ukierunkowanego dla osób starszych. Oprócz aktywizacji seniorów konieczne jest też tworzenie dobrych warunków do pozostania oraz przyciąganie nowych mieszkańców.

PRZEDSZKOLA

Opiekę nad dziećmi do lat 3 oferuje prywatny żłobek Bajkowa Kraina w Sierakowie, gwarantuje 44 miejsca, z czego było 40 dotowanych jest ze środków Unii Europejskiej (obecnie z budżetu gminy Sieraków). Starsze dzieci korzystają z opieki oferowanej przez przedszkole w Sierakowie oraz oddział przedszkolny w Lutomiu, do których łącznie uczęszczało 278 dzieci. Funkcjonujący system opieki żłobkowej i przedszkolnej zapewnia możliwość jej uzyskania dla każdej chętnej osoby, a sam poziom objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym wyniósł w 2021 r. jedynie 54% i spadł z poziomu 62% w roku 2016. W przyszłości działania w zakresie systemu opieki żłobkowej i przedszkolnej powinny koncentrować się na zapewnieniu dostępu do opieki dla wszystkich chętnych, z uwzględnieniem dzieci posiadających szczególne potrzeby, doposażeniu miejskich placówek w niezbędną infrastrukturę techniczną i multimedialną oraz dostosowaniu ich oferty do zmieniających się potrzeb rodziców (np. godziny otwarcia czy atrakcyjność zajęć).

SZKOŁY

Na system edukacji podstawowej i ponadpodstawowej gminy Sieraków składają się dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Sierakowie i Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Lutomiu. W gminie funkcjonuje również Zespół Szkół im. Maksymiliana Siły - Nowickiego w Sierakowie oraz internat (24 miejsca). W skład zespołu wchodzi: czteroletnie Liceum Ogólnokształcące oraz pięcioletnie Technikum. W Technikum kształcenie może odbywać się w następujących zawodach, zgodnych z klasyfikacją zawodów: technik rybactwa śródlądowego, technik rolnik, tech-

nik hodowca koni, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik mechanik. Szkoła Podstawowa w Sierakowie liczyła 653 uczniów, a w Lutomiu 128. W obu szkołach w 2020 przeprowadzono modernizacje polegające na wyremontowaniu niektórych sali lekcyjnych oraz ich doposażeniu. Zmodernizowano również elewację szkół, jednak nadal placówki wymagają dalszych działań skutkujących trwałym wzrostem jakości nauczania. Powinny odbywać się one na drodze stałego modernizowania i doposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz multimedialną, doskonalenia kadry pedagogicznej, systemowego wsparciu uczniów zdolnych i słabszych, wsparciu w zakresie ochrony zdrowia, kondycji fizycznej i psychicznej uczniów, itp. Należy także skupić się na promowaniu kierunków nauczania, które proponują liceum oraz technikum w Sierakowie. Gmina planuje organizowanie dni otwartych dla uczniów kończących szkołę podstawową. Warto również pochylić się nad ewentualnym zwiększeniem liczby miejsc w internacie. Rozwój szkolnictwa zawodowego powinien odbywać się we ścisłej współpracy z funkcjonującymi na obszarze gminy przedsiębiorstwami oraz instytucjami otoczenia biznesu.

Analiza wyników egzaminów ósmoklasisty wykazuje, że poziom kształcenia ze wszystkich przedmiotów w gminie jest niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego i porównywalny do poziomu powiatu międzychodzkiego. Należy jednak zauważyć, że SP w Lutomiu osiągnęła wyniki wyższe niż średnia dla powiatu i województwa. Analizując wyniki niewysokie wyniki maturalne, stwierdzić można o nie do końca dobrze dobranej ofercie edukacyjnej, dopasowanej do potrzeb i możliwości wszystkich uczniów. Działaniami mogącymi jeszcze bardziej rozwinąć istniejącą ofertę może okazać się utworzenie pracowni językowych, organizowanie większej liczby zajęć wyrównawczych oraz poszerzenie oferty edukacyjnej o np. klasy dwujęzyczne.

KULTURA I SPORT

Za promowanie kultury wśród mieszkańców oraz organizację imprez na terenie gminy odpowiada Sierakowski Ośrodek Kultury (SOK) oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Sieraków, która zapewnia mieszkańcom dostęp do zasobów dorobku nauki oraz kultury, zarówno polskiej, jak i światowej. Kadra instytucji kulturalnych dokłada wszelkich starań, aby oferta kulturalna gminy była ofertą bogatą, interesującą, różnorodną i co najważniejsze – dopasowaną do potrzeb i wymagań każdej grupy wiekowej. Brak własnego, niezależnego i dobrze wyposażonego zaplecza infrastrukturalnego stanowi znaczne utrudnienie w realizacji tego celu.

Zaplanowany jest rozwój Biblioteki poprzez utworzenie w jej ramach Muzeum Rybactwa Śródlądowego i Ochrony Wód, tj. jednostki prezentującej znaczenie i dorobek rybactwa śródlądowego dla Europy Środkowej oraz wskazanie, jak istotna jest ochrona wód nie tylko w kontekście gospodarki rybackiej, ale przede wszystkim ze względu na jej znaczenie dla środowiska naturalnego. Muzeum planuje się utworzyć w zrewitalizowanych obiektach po kościele ewangelickim, który wykonany został w drugiej połowie XVIII w. w technice szkieletowej.

W większości miejscowości znajduje się infrastruktura sportowa umożliwiająca organizację czasu wolnego. Gmina posiada również bardzo dobrze wyposażone siłownie zewnętrzne. W zakresie upowszechniania sportu i rekreacji na terenie gminy Sieraków funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji Ośrodek, który zarządza terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi położonymi między jeziorami Jaroszewskim a Lutomskim. Ośrodek w swojej ofercie ma halę sportowo-widowiskową (192 miejsca siedzące), siłownię, strefę cardio, bowling, bilard, piłkarzyki, tenis stołowy, kompleks boisk „ORLIK 2012”, boisko do beach soccer i siatkówki plażowej. Dodatkowo w zarządzie OSiR znajduje się piaszczysta plaża, wypożyczalnia sprzętu do rekreacji wodnej, boiska do sportów plażowych, siłownie zewnętrzne, wypożyczalnia rowerów górskich, wypożyczalnia kijków Nordic Walking – to liczne atuty wypoczynku i rekreacji w tym miejscu. Ośrodek posiada 250 miejsc noclegowych w domkach 5-4-2 osobowych i ponad 100 miejsc campingowych na polu namiotowym. Na terenie gminy znajduje się również Sierakowskie Centrum Sportowo-Szkoleniowe TKKF, które dysponuje 370 miejscami noclegowymi w drewnianych domkach kempingowych. Ośrodek posiada stołówkę oraz dysponuje szeroką gamą obiektów sportowych m.in. mini boiskiem nożnej, boiskiem do siatkówki i koszykówki, kometki, kortami tenisowymi, halą sportową, krytą pływalnią, tartanową bieżnią 400 m, torem do łyżworolek, salami konferencyjnymi, miejscem na ognisko,

wypożyczalnią sprzętu wodnego, własną plażą ze strzeżonym kąpieliskiem, (kryta pływalnia – przejściowo wyłączona z eksploatacji i przygotowana do sprzedaży). Dodatkowo bazę sportową gminy Sieraków stanowią m.in. strzelnica Bractwa Kurkowego, kręgielnia w Ośrodku TKKF, kręgielnia Wrzos, korty tenisowe w Energo Tour, sale gimnastyczne Zespole Szkół, hipodrom Stada Ogierów, stadion piłkarski Warty Sieraków, pełny zestaw boisk sportowych i obiektów w ramach Ośrodka TKKF (boisko do piłki nożnej, koszykówki, badmintona, siatkówki plażowej, siatkówki) urządzenia fitness, w parku miejskim im. św. Jana Pawła II, na deptaku przy OSiR, przy blokach na ul. Dworcowej, infrastruktura sportowa (boisko do siatkówki plażowej oraz koszykówki) przy parku miejskim im. św. Jana Pawła II, wypożyczalnia rowerów i sprzętu wodnego (Ośrodek TKKF, OSiR, Energo Tour) oraz bilard.

Mimo, iż zaplecze sportowo-rekreacyjne na terenie gminy Sieraków jest różnorodne – sama infrastruktura jest w większości przestarzała i źle zarządzana. Ponadto brakuje jednego, centralnego obiektu sportowego zawierającego zarówno plac zabaw, siłownię zewnętrzną, boiska wielofunkcyjne, jak i stanowiącego teren dla organizacji imprez masowych. Istniejąca infrastruktura, pomimo zadowalającego stanu technicznego i wyposażenia, pozostaje rozproszona na terenie gminy, co uniemożliwia aktywną integrację w skali gminy. Budowa tak złożonego obiektu sportowego wpłynęłaby pozytywnie na konkurencyjność gminy w regionie, a także pobudziła mieszkańców do wdrożenia w życie codzienne postaw i nawyków prozdrowotnych.

BEZPIECZEŃSTWO

Za bezpieczeństwo i ład na terenie miasta odpowiadają: Komisariat Policji w Sierakowie obsługiwany przez 2 dzielnicowych oraz 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Głównymi priorytetami na terenie gminy jest zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz infrastrukturze dla pieszych. Jednostki OSP są także wyposażane w sprzęt służący ratownictwu oraz ochronie przeciwpożarowej.

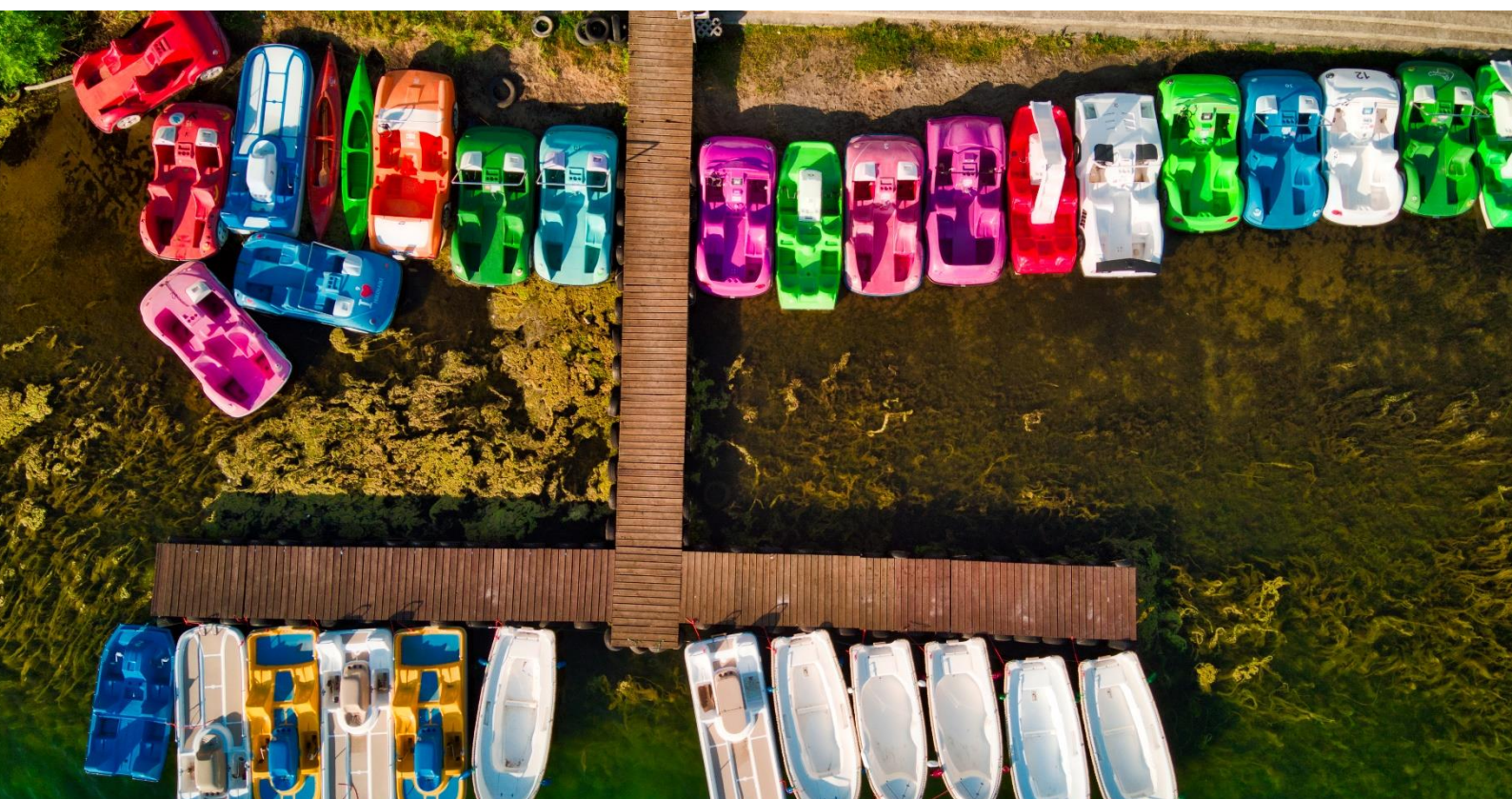
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA

Mieszkańcy gminy Sieraków w zakresie ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MED-COR” Sp. z o.o. działający przy ulicy Wronieckiej 26 w Sierakowie. Przychodnia rodzinna posiada gabinet lekarski internistyczno-pediatryczny, gabinet pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej oraz gabinet rehabilitacji ruchowej. Mieszkańcy gminy z opieki szpitalnej korzystają w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie. Gmina Sieraków współpracuje z podmiotami w zakresie realizacji programów profilaktycznych m.in. badań mammograficznych czy spirometrycznych. Wśród głównych problemów związanych z funkcjonowaniem systemu opieki zdrowotnej można wymienić przede wszystkim ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz niewielką ilość realizowanych programów profilaktycznych przeznaczonych dla mieszkańców. Poprawie należy także poddać procesy związane z pomocą psychologiczno-psychiatryczną,

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie. Ponadto w Sierakowie działa Dzienny Dom „Senior +” oraz Placówka Wsparcia Dziennego. Głównymi powodami objęcia pomocą była długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz bezrobocie. Na terenie gminy Sieraków można zaobserwować tendencję w zakresie zmniejszania się liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Jednocześnie w mieście brakuje ośrodka świadczącego usługi w zakresie opieki wytchnieniowej. Jednym z priorytetowych działań powinno być zapewnienie asystenta osoby starszej. W celu zapewnienia osobom potrzebującym odpowiedniego poziomu oraz jakości świadczonych usług z zakresu pomocy społecznej należy wspierać działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami, stwarzać przestrzeń i miejsca do wspólnych spotkań takich osób. System pomocy społecznej na terenie powinien podlegać procesom deinstytucjonalizacji, promować i wspierać powinno się rozwój wolontariatu. Najważniejszymi kierunkami mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy, wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sieraków 2022-2031 są: zintegrowany i efektywny system wspierania rodzin w środowisku lokalnym; doskonalenie sieci wsparcia umożliwiającej zaspokajanie potrzeb tzw. zależnych mieszkańców gminy, tj.

seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami; rozpowszechnianie profilaktyki prozdrowotnej oraz zintensyfikowanie sieci wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin; zintensyfikowanie działań opartych na kompleksowym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej wszystkich mieszkańców, a szczególnie osób zagrożonych ubóstwem oraz wzrost liczby aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Sieraków.

4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

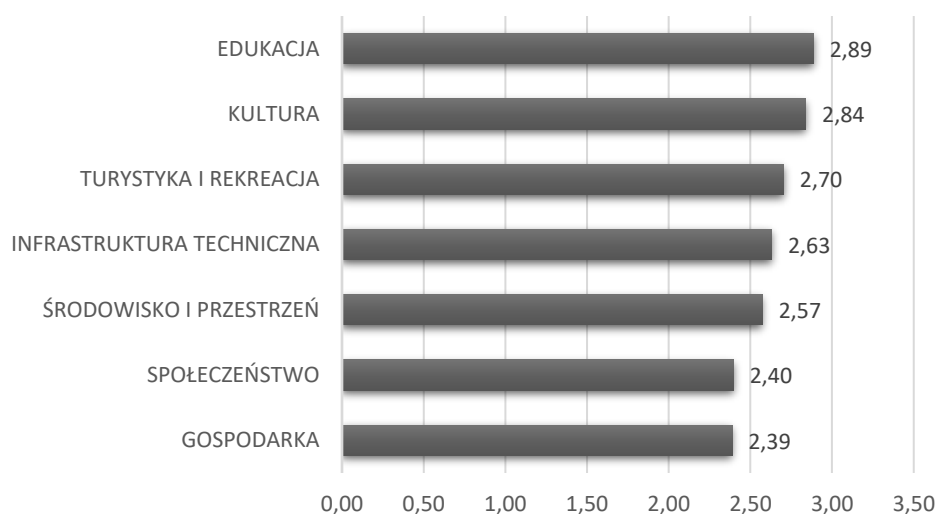
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego gminy Sieraków przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone od 12 stycznia do 12 lutego 2022 roku.

Respondenci odpowiadali na 10 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 194 odpowiedzi, z których 56,7% zostało udzielonych przez kobiety, a 43,3% przez mężczyzn. Pod względem wieku mieszkańców uczestniczących w badaniu, najwięcej z nich było w przedziale 36-45 lat (34,58%), a 69,1% wszystkich respondentów było osobami pracującymi. Wśród ankietowanych 97% stanowili mieszkańcy gminy, a jedynie 3% respondentów zamieszkiwało poza obszarem gminy.

Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

Pierwsza część ankiety dotyczyła oceny działań, które składają się na ogólne funkcjonowanie poszczególnych obszarów będących przedmiotem zadań własnych Gminy. Mając do dyspozycji pięciostopniową skalę, gdzie 1 oznaczało „źle”, a 5 „bardzo dobrze”, mieszkańcy gminy Sieraków najlepiej ocenili obszar edukacji i kultury, dla którego średnia ocen wyniosła 2,89. Najgorzej oceniona została gospodarka, która uzyskała średni wynik 2,39. Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,40 do 2,84. Średni wynik gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,63.

Ryc. 3. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,17). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie funkcjonowania transportu zbiorowego na terenie gminy, jakości powietrza, dostępu do sieci gazowej, oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży, wsparcia dla uczniów z trudnościami w nauce oraz jakości i różnorodności wydarzeń kulturalno-rozrywkowych.

Tab. 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

	NAJLEPIEJ OCENIANE:	NAJGORZEJ OCENIANE:
SPOŁECZEŃSTWO	Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
GOSPODARKA	Perspektywy rozwojowe działalności turystycznej w gminie Sieraków	Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy
ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ	Walory środowiska przyrodniczego w gminie	Jakość powietrza w gminie
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Jakość sieci wodociągowej	Dostęp do sieci gazowej
TURYSTYKA I REKREACJA	Atrakcyjność turystyczna gminy	Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży
EDUKACJA	Dostęp do edukacji przedszkolnej	Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy
KULTURA	Działalność Biblioteki Publicznej w Sierakowie	Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

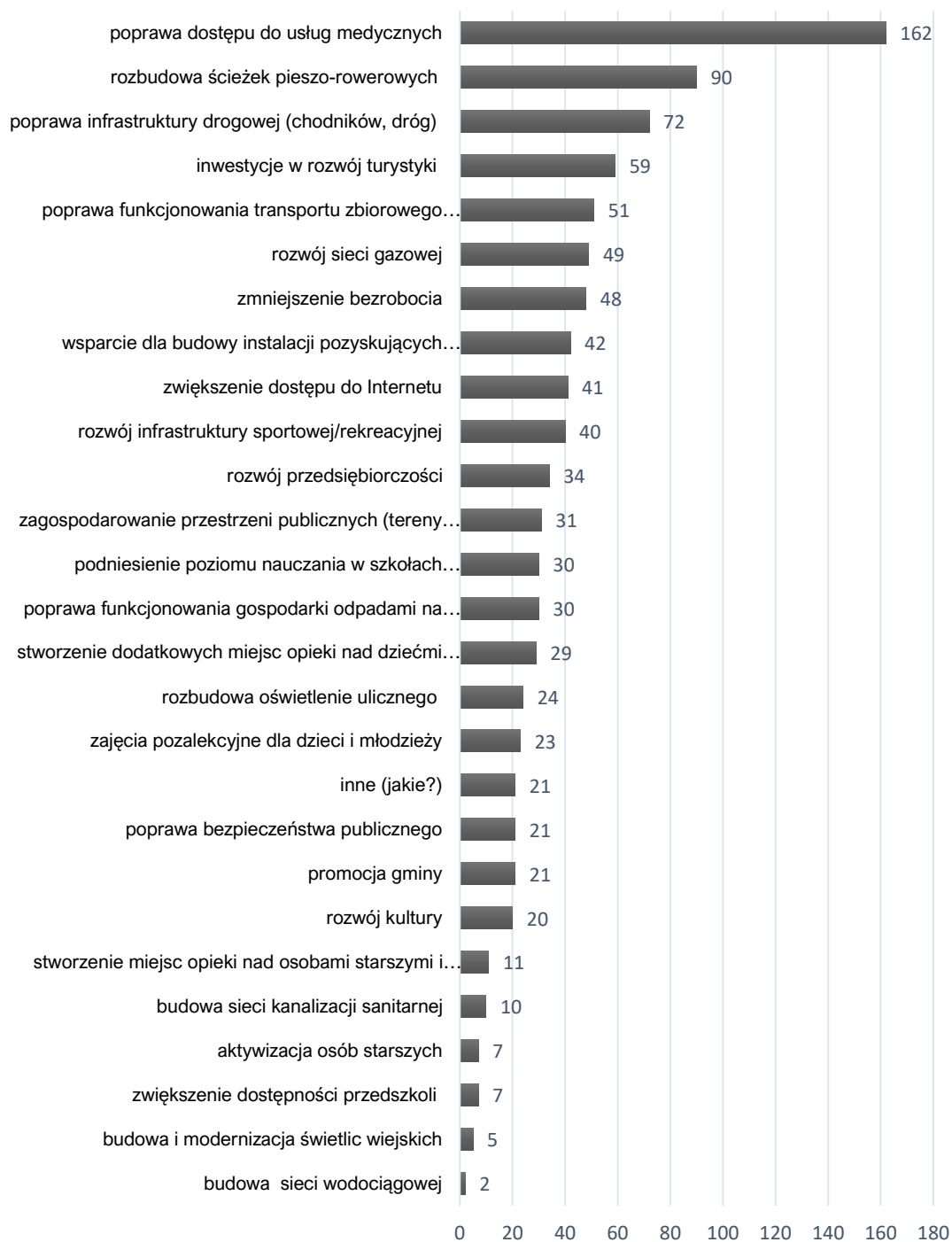
Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobyły walory środowiska przyrodniczego w gminie (3,97), a także wsparcie osób starszych oferowane przez gminę, perspektywy rozwojowe działalności turystycznej w gminie Sieraków, jakość sieci wodociągowej, atrakcyjność turystyczna gminy, dostęp do edukacji przedszkolnej oraz działalność Biblioteki Publicznej w Sierakowie. Wszystkie te odpowiedzi otrzymały średnią ocenę między 3,11, a 3,97.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się poprawa dostępu do usług medycznych (162 odpowiedzi), następnie rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych (90 odpowiedzi), poprawa infrastruktury drogowej (72), inwestycje w rozwój turystyki (59), poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego (51) oraz rozwój sieci gazowej (49). Najmniej priorytetowa według mieszkańców jest budowa sieci wodociągowej, budowa i modernizacja świetlic wiejskich, zwiększenie dostępności przedszkoli, aktywizacja osób starszych oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Szczegóły ukazuje tabela poniżej.

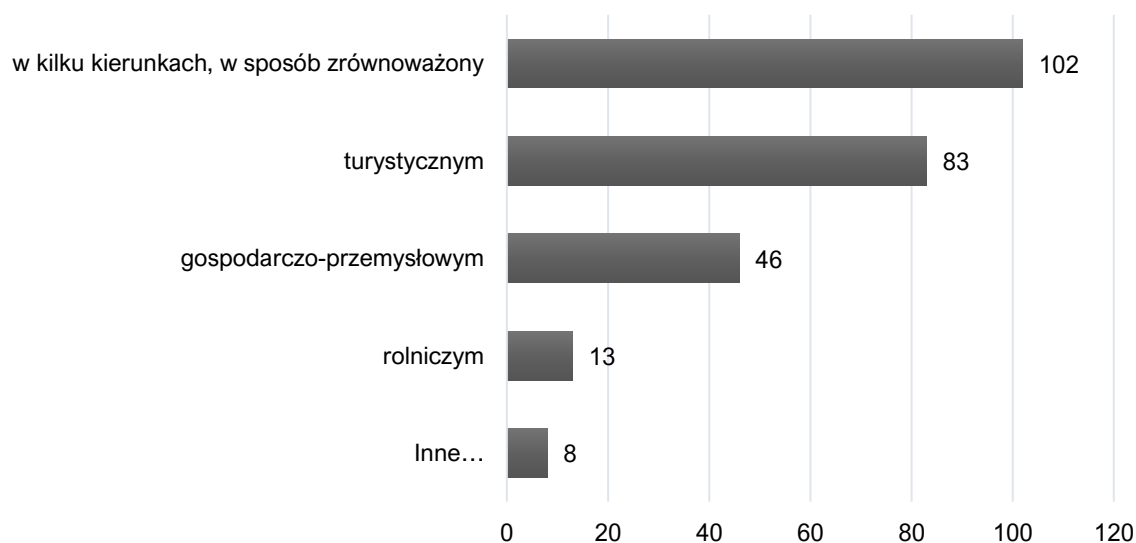
Ryc. 4. Główne priorytety rozwoju gminy Sieraków według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ankietowani mieli również za zadanie odpowiedzieć na pytanie, w jakim ich zdaniem kierunku powinna rozwijać się gmina Sieraków. Najwięcej zaznaczeń uzyskała odpowiedź „w kilku kierunkach w sposób zrównoważony” (102), kolejno zaznaczano turystyczny (83), gospodarczo-przemysłowy (46) oraz rolniczy (13). Wyniki obrazuje wykres poniżej.

Ryc. 5. Kierunki gospodarcze, w których powinna rozwijać się gmina Sieraków według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką gminy. Ankietowani wskazywali aspekty pozytywne, jak i te, które wymagają poprawy, a powinny być wizytówką gminy. Pytanie to, często postrzegane jest przez pryzmat zagadnień, które miałyby stanowić pożądane priorytety rozwoju.

Ankietowani najczęściej wskazywali na walory przyrodnicze, stadninę koni, letnie koncerty plenerowe, obszary Natura 2000 oraz miejsca aktywnego wypoczynku.

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

- 1) turystyka, rekreacja oraz oferta spędzania czasu wolnego,
- 2) ochrona środowiska,
- 3) infrastruktura pieszo-drogowa,
- 4) ochrona zdrowia.

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem, który poprawi jakość życia w gminie jest rozwój turystyki i rekreacji oraz wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych. Podstawą do tworzenia warunków dla tych obszarów, powinna być natomiast poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz jakości infrastruktury turystycznej.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest techniką, za pomocą której zebrane informacje poddawane są analizie i uporządkowaniu. W procesie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030, technika ta została zastosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia Gminy, a także interpretacji zasobów endogenicznych i egzogenicznych jednostki.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Materiały te pochodziły z:

- ✓ **Informacji** zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Sieraków,
- ✓ **danych liczbowych, opisowych i przestrzennych** pozyskanych z Urzędu Gminy Sieraków oraz ze źródeł zewnętrznych,
- ✓ **wyników badań ankietowych,**
- ✓ **wywiadu pogłębionego**, który odbył się w lutym 2022 r.,
- ✓ **warsztatu strategicznego**, który odbył się marcu 2022 r.

SILNE STRONY

- Różnorodność atrakcyjnych miejsc do spędzania wolnego czasu na łonie natury m.in. Sierakowski Park Krajobrazowy, Puszcza Notecka, Jezioro Kubek.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna dająca mnogość możliwości spędzania wolnego czasu (w tym TKKF oraz OSiR).

SŁABE STRONY

- Duża odległość od miasta wojewódzkiego – Poznania oraz niekorzystne położenie w stosunku do dróg szybkiego ruchu i innych miast.
- Niewystarczająco zorganizowana komunikacja publiczna utrudniająca przemieszczanie się mieszkańcom gminy nie posiadających prywatnego środka transportu.

- Różnorodność infrastruktury turystycznej dla mieszkańców i przyjezdnych – m.in. Stado Ogierów w Sierakowie, Muzeum Zamek Opałińskich, Ośrodek Edukacji Przyrodniczej w Chalinie.
- Duża liczba wyznaczonych szlaków pieszo-rowerowych, która wpływa na rozwój turystyki pieszej i rowerowej.
- Wysoki poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy wpływający na jakość życia mieszkańców oraz ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb przed zanieczyszczeniem.
- Rosnąca liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie gminy oferujących zróżnicowane miejsca pracy dla mieszkańców oraz spadająca liczba podmiotów wyrejestrowanych.
- Aktywna działalność Sierakowskiego Ośrodka Kultury oraz Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Sieraków – bogactwo oferty pomimo braków infrastrukturalnych.
- Aktywna i kompleksowa polityka senioralna: funkcjonowanie Klubu Seniora, Ośrodka Wsparcia Dziennego, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, zróżnicowana oferta usług opiekuńczych świadczonych przez OPS oraz działalność organizacji pozarządowych: Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
- Nowoczesne podejście do pomocy społecznej i aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu przejawiające się m.in. w realizacji przez OPS różnorodnych programów, np. „Wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnymi”, „Wysoka jakość usług społecznych w gminie Sieraków” realizowanych przez Urząd Gminy we współpracy ze stowarzyszeniem „Wieś Bez Barrier” z Chorzępowa wychodzących poza podstawową działalność ośrodka.
- Zmniejszająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej.
- Funkcjonowanie na terenie gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Słaby dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy - specjalistów oraz niezadowolająca działalność Ośrodka Zdrowia w Sierakowie.
- Niska świadomość ekologiczna wśród mieszkańców gminy przejawiająca się powstawaniem dzikich wysypisk śmieci w lasach oraz niskim udziałem segregowanych odpadów w ogólnej ilości odpadów.
- Niskie pokrycie terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz duża liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy wpływająca na pogorszenie ładu przestrzennego w gminie.
- Utrzymujący się ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji powodujący spadek liczby mieszkańców.
- Postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów.
- Ucieczka osób młodych do większych miast w poszukiwaniu pracy; spadek liczby osób w wieku kreatywnym w ogólnej liczbie ludności gminy.
- Brak scentralizowanego punktu z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną z pełnym zapleczem i możliwością uprawiania wielu różnych dyscyplin, który byłby wykorzystywany zarówno przez szkoły, jak i osoby prywatne, organizacje, kluby i turystów.
- Brak odrębnego budynku dla działalności Sierakowskiego Ośrodka Kultury.
- Brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej i usług gminy do osób ze specjalnymi potrzebami w wymiarze architektonicznym, komunikacyjno-informacyjnym i cyfrowym.
- Wysoki odsetek rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu, ubóstwa, długotrwałej i ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności.
- Zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową; rosnące koszty utrzymania oświaty mimo niskich wyników nauczenia.

- Niezadowolający stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie gminy.
- Zróżnicowane wyniki egzaminów końcowych w szkołach na terenie gminy.
- Słaba promocja ponadlokalna oferty szkół średnich na terenie gminy.
- Niezadowolająca jakość sieci internetowej na obszarach wiejskich w gminie.

SZANSE

- Globalny wzrost zainteresowania turystyką warunkujący wzrost liczby odwiedzających Gminę oraz rosnący popyt na usługi rekreacyjno-turystyczne oraz wzrost zainteresowania miejscami o mniejszym ruchu turystycznym, z dala od głównych kierunków destynacji turystów.
- Zwiększająca się świadomość ekologiczna zakładająca postawy przyjazne środowisku i rozwój alternatywnych źródeł energii wspierana ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych.
- Dofinansowania zewnętrzne związane z rozszerzaniem oferty dla najmłodszych i seniorów (programy „Maluch+”, „Senior+”), a więc w kierunkach planowanych do rozwijania przez gminę.
- Dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE (m.in. program „Czyste powietrze”) i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne; dofinansowanie inwestycji dotyczących małej retencji;
- Przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń międzygminnych, których celem są działania na rzecz rozwoju regionu, m.in. LGD „Puszcza Notecka”, LGR Obra-Warta, miasta partnerskie.

ZAGROŻENIA

- Zmiany klimatyczne powodujące ryzyko wystąpienia suszy i powodzi powodujące klęski żywiołowe i zagrożenie brakiem wody pitnej.
- Zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. w związku rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych.
- Wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne oraz pogorszenie się stanu zdrowia dzieci i młodzieży będące efektem spadku aktywności fizycznej, a także problemów akceptacji i tolerancji wśród rówieśników.
- Przekazywanie samorządom przez władze państwowe kolejnych zadań publicznych bez wystarczającego wsparcia finansowego jednostek.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SIERAKÓW

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano i dokonano analizy strategicznej aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony i szanse rozwojowe, jak i obszary problemowe: słabości i zagrożenia dla rozwoju jednostki. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych.

Z kolei **wizja** to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje gminę Sieraków w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia misja gminy Sieraków brzmi:

Gmina Sieraków – dobrym miejscem do życia.

Z kolei wizja brzmi:

Gmina Sieraków w 2030 roku jest **zieloną, bezpieczną oraz tolerancyjną gminą nastawioną na podnoszenie poziomu życia na mieszkańców i zrównoważony rozwój.**

Posiada różnorodną ofertę wydarzeń kulturalnych oraz sportowych. Rozwój **rekreacji i turystyki** odbywa się z poszanowaniem **walorów środowiska naturalnego oraz z zachowaniem dziedzictwa kulturowego.**

To **dobrze skomunikowane miejsce z nowoczesną infrastrukturą techniczną.** Każdy mieszkaniec ma łatwy dostęp do wysokiego poziomu **opieki zdrowotnej**, a dzieciom i młodzieży zapewniona jest najlepsza **edukacja.**

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Sieraków, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono **3 cele strategiczne**, którymi są:

- CEL I:** Rozwój infrastruktury oraz przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ochrony środowiska warunkujący wzrost jakości życia mieszkańców.
- CEL II:** Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy.
- CEL III:** Rozwój usług społecznych na terenie gminy Sieraków oraz pobudzanie aktywności wśród mieszkańców.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: Rozwój infrastruktury oraz przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ochrony środowiska warunkujący wzrost jakości życia mieszkańców.	CEL II: Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy.	CEL III: Rozwój usług społecznych na terenie gminy Sieraków oraz pobudzanie aktywności wśród mieszkańców.
CELE OPERACYJNE:		
1.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców poprzez rozbudowę i poprawę jakości infrastruktury technicznej.	2.1. Wsparcie przy rozwoju turystyki oraz rekreacji na terenie gminy.	3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie Sieraków.
1.2. Wysoka jakość powietrza efektem systemowych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska.	2.2. Zwiększenie rozpoznawalności gminy poprzez opracowanie spójnego systemu informacyjnego oraz promocyjnego gminy.	3.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców oraz zapewnienie im dostępu do kultury.
1.3. Osiągnięcie ładu przestrzennego pełne wykorzystanie potencjału przestrzennego gminy dzięki uporządkowaniu i prowadzeniu aktywnej polityki przestrzennej.	2.3. Wsparcie istniejących podmiotów oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.	3.3. Zapewnienie mieszkańcom opieki społecznej oraz zdrowotnej, a także ograniczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa w gminie Sieraków.
		3.4. Wzrost efektywności zarządzania w instytucjach administracyjnych oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cele strategiczne gminy Sieraków odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają.

Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego.

Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego.

Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA WARUNKUJĄCY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

- 1.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców poprzez rozbudowę i poprawę jakości infrastruktury technicznej.
- 1.2. Wysoka jakość powietrza efektem systemowych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska
- 1.3. Osiągnięcie ładu przestrzennego pełne wykorzystanie potencjału przestrzennego gminy dzięki uporządkowaniu i prowadzeniu aktywnej polityki przestrzennej.

Fundamentem do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny I zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku poprzez zwiększenie dostępności przestrzennej, racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ochronę ładu przestrzennego, a także rozwój infrastruktury technicznej.

Nowoczesna i wysoko rozwinięta sieć drogowa oraz techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Wysoka jakość dróg oraz towarzyszącej infrastruktury wpływa na komfort zamieszkania oraz bezpieczeństwo. Na jakość środowiska przyrodniczego oddziałuje również rozwinięcie i zmodernizowanie infrastruktury sieciowej: wodociągowej, kanalizacyjnej, retencyjnej oraz gazowej. Gmina Sieraków charakteryzuje się wysokim stopniem zwodociągowania, problem leży jednak w niskiej dostępności do sieci gazowej, szczególnie na terenach wiejskich. W obecnej sytuacji należy skupić się jednak na odnawialnych źródłach energii m.in. pompach ciepła czy fotowoltaice.

Dla realizacji celu strategicznego I, uwzględniając ochronę środowiska naturalnego, należy skupić się m.in. na intensyfikacji działań służących uporządkowaniu publicznej przestrzeni gminnej. W tym celu władze samorządowe dokonają aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także sporządzą zgodną ze stanem faktycznymi i realnymi potrzebami aktualizację Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Efektem tych działań w przyszłości będzie jak największej powierzchni gminy ulegającej procesom urbanizacji miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Sieraków posiada wysokie walory przyrodnicze i wypoczynkowe, które warunkują występowanie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, obszarów specjalnej ochrony, rezerwatów przyrody, specjalnych obszarów chronionych, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody. Potencjał turystyczny wzmocniają również liczne zabytki i bogata historia regionu. Problemem jest pojawianie się nielegalnych wysypisk oraz ogólne zanieczyszczenie środowiska i powietrza przez mieszkańców oraz przyjezdnych. Należy skupić się na edukacji proekologicznej oraz ograniczeniu emisji substancji szkodliwych.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA WARUNKUJĄCY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców poprzez rozbudowę i poprawę jakości infrastruktury technicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie dokumentacji, rozbudowa oraz modernizacja istniejących sieci dróg. • Reaktywacja linii kolejowej nr 368 Szamotuły – Międzychód. • Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i chodnikach na terenie gminy poprzez budowę nowych lub modernizację chodników, oświetlenia, progi zwalniające, inteligentną sygnalizację świetlną oraz zmiany w organizacji ruchu. • Budowa nowych oraz modernizacja ścieżek rowerowych na terenie całej gminy. • Rozbudowa szerokopasmowej sieci internetowej oraz światłowodowej na terenie gminy dającą m.in. możliwość pracy zdalnej. • Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie, m.in. na osiedlach: Piaski oraz Daszyńskiego, a także w miejscowościach: Lutomek oraz Kaczlin. • Budowa lub przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci kanalizacyjnej w miejscach opłacalnych ekonomicznie, a tam gdzie jest to niemożliwe wsparcie na rzecz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. • Opracowanie koncepcji publicznego transportu zbiorowego we współpracy z okolicznymi gminami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy, • Poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie gminy, • Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie gminy, • Zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego, • Poprawa stopnia skomunikowania gminy z gminami ościennymi, • Polepszenie jakości sieci wodociągowej, • Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw wody dla mieszkańców, • Zwiększenie atrakcyjności obszaru dla nowych mieszkańców i inwestorów, • Ochrona zasobów wodnych, • Poprawa jakości środowiska dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków, • Poprawa dostępu do Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), • Długość zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo-rowerowych (km), • Liczba nowych punktów oświetlenia przydrożnego (szt.), • Długość utwardzonych dróg dojazdowych (km), • Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), • Liczba zmodernizowanych ujęć wodnych (szt.) • Liczba zbiorników retencyjnych na terenie gminy (szt.) • Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km), • Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (os.) • Liczba osób korzystająca z transportu publicznego (os.)

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA WARUNKUJĄCY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.2. Wysoka jakość powietrza efektem systemowych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery poprzez rozwój OZE oraz propagowanie wymiany przestarzałych źródeł ciepła na ekologiczne. Uruchomienie programów proekologicznych przyczyniających się do ochrony powietrza i innych zasobów naturalnych oraz kształtujących postawy przyjazne środowisku. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i mieszkań komunalnych oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych. Dbłość o czystość wód oraz gleb poprzez likwidację „dzikich wysypisk” oraz stosowanie systemu kar finansowych. Podjęcie współpracy z uczelniami wyższymi i środowiskami eksperckimi w zakresie opracowania standardów proekologicznych w zarządzaniu gminą oraz dalszy monitoring stanu czystości powietrza w gminie. Stale podnoszenie poziomu gospodarki odpadami, a tym samym wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców ustosunkowany do zmieniających się przepisów prawa w tym zakresie, a także wzrost recyklingu i zmniejszenie strumienia odpadów Uporządkowanie gospodarki melioracyjnej oraz irygacyjnej – odbudowa zdegradowanych rowów melioracyjnych oraz zwłaszcza gromadzenie wody w licznych akwenach gminy Sieraków. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego. Rozwój i zastosowanie zielonej infrastruktury na terenie gminy. Wsparcie działań środowiskowych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobra jakość powietrza na terenie gminy, Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców, Poprawa ekologicznego wizerunku gminy, Zabezpieczenie gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami, Spełnienie wymaganych poziomów recyklingu, Optymalizacja kosztów systemu gospodarki odpadami, Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, Estetyczna i czysta przestrzeń gminy, Ochrona walorów naturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia w zakresie inicjatyw proekologicznych (os.), Liczba usuniętych wysokoemisyjnych źródeł ciepła (szt.), Udział odpadów segregowanych w stosunku do całości wyprodukowanych odpadów (%), Liczba termomodernizacji przeprowadzonych na terenie gminy (szt.), Ilość usuniętych odpadów z lasów (kg), Liczba nowych sadzonek drzew wprowadzonych do ekosystemów gminnych (szt.), Powierzchnia materiałów zawierających azbest (m²), Liczba budynków pokrytych płytami azbestocementowymi (szt.).

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA WARUNKUJĄCY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
----------------	------------------	--	-------------------------------

1.3. Osiągnięcie ładu przestrzennego pełne wykorzystanie potencjału przestrzennego gminy dzięki uporządkowaniu i prowadzeniu aktywnej polityki przestrzennej.

- Zapewnienie terenów pod inwestycje: aktualizacja studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Aktywizacja działań w celu pozyskania inwestorów w sektorze turystycznym oraz dla terenów inwestycyjnych mieszczących się w Lutomku.
- Dążenie do jak największego udziału pokrycia powierzchni gminy (zurbanizowanej) MPZP w celu uniknięcia chaosu urbanistycznego.
- Wspieranie polityki przestrzennej opierającej się na unikaniu rozpraszania zabudowy, uzupełniania luk w zabudowie miejskiej czy tworzenia korytarzy ekologicznych.
- Dbłość o estetykę oraz czystość przestrzeni publicznej.

- Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni,
- Usystematyzowanie polityki przestrzennej,
- Uatrakcyjnienie gminy dla inwestorów,
- Rozwój terenów zabudowy z zachowaniem ładu przestrzennego.

- Powierzchnia nowych terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej określonych w aktualizacji Studium (ha),
- Stopień pokrycia Gminy MPZP uchwalonych lub zaktualizowanych od 2022 roku (%).

CEL STRATEGICZNY II: PROWADZENIE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI OPARTEJ NA TURYSTYCE ORAZ WSPIERAJĄCEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NA TERENIE GMINY.

- 2.1. Wsparcie przy rozwoju turystyki oraz rekreacji na terenie gminy.
- 2.2. Zwiększenie rozpoznawalności gminy poprzez opracowanie spójnego systemu informacyjnego oraz promocyjnego gminy.
- 2.3. Wsparcie istniejących podmiotów oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.

Gmina Sieraków posiada cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz dziedzictwo kulturowe, które warto udostępniać dla celów turystycznych i rekreacyjnych. Rozwój społeczno-gospodarczy powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku.

Cel strategiczny II zakłada działania w ramach wykorzystania potencjału gospodarczego Gminy, przy znaczącym udziale i rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych. Gmina powinna skupić się na ofercie rekreacyjnej oraz ofercie turystyki rowerowej, weekendowej, agroturystyki i ekoturystyki. W II celu strategicznym wskazano również istotne działania w zakresie zwiększenia atrakcyjności lokalnego rynku pracy, a także podnoszenia poziomu przedsiębiorczości w gminie, co będzie miało wymierny skutek w postaci zwiększenia wpływów do budżetu Gminy poprzez odpowiednie prowadzenie polityki podatkowej. Należy tworzyć odpowiednie warunki do rozwoju przedsiębiorców już istniejących oraz dla potencjalnych, nowych działalności. Poza wsparciem dla istniejących biznesów ważne jest aktywne działanie w celu pozyskania inwestorów na tereny przemysłowo-usługowe w Lutomku oraz turystyczne w miejscowościach nadających się do tej funkcji. Do rozważenia jest m.in. kwestia sanatorium/uzdrowiska w świetle posiadanego środowiska przyrodniczego, obecnych trendów demograficznych oraz posiadanej bazy infrastrukturalnej.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Wsparcie przy rozwoju turystyki oraz rekreacji na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój/modernizacja/rewitalizacja bazy rekreacyjno-turystycznej opartej na polepszeniu dostępu do terenów turystyczno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych umożliwiających uprawianie różnych dyscyplin sportowych oraz form spędzania czasu wolnego m.in. rozbudowa bulwarów nad Wartą. Dążenie do tworzenia usług rekreacyjnych i turystycznych dostępnych całorocznie m.in. kryte baseny i obiekty SPA, sanatorium, uzdrowiska; dostosowanych do potrzeb osób z różnych grup wiekowych. Wypracowanie najefektywniejszej formy prawno-organizacyjnej funkcjonowania Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji oraz ośrodka gminnego użytkowanego obecnie przez TKKF, która będzie dostosowana do potrzeb i celów działania gminy. Wspieranie rozwoju agroturystyki na terenie gminy z jednoczesnym wsparciem różnych form rolnictwa. Rewitalizacja obiektów oraz przestrzeni zdegradowanych, a także ochrona zabytków oraz dziedzictwa kulturowego Gminy Sieraków. 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie oferty turystycznej w gminie, Zmniejszenie bezrobocia, Promocja Gminy na zewnątrz, Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną Gminy, Poszerzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, zapewnienie oferty spełniającej oczekiwania turystów, Zabezpieczenie obiektów dziedzictwa historyczno-kulturowego Zapewnienie oferty spełniającej oczekiwania nowoczesnego modelu turysty. Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni oraz miejsc do spędzania wolnego czasu mieszkańcom oraz przyjezdnym. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejsc noclegowych na terenie gminy (szt.), Liczba podmiotów gospodarczych świadczących usługi z branży turystyki, gastronomii na terenie gminy (szt.), Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych i rekreacyjnych (szt.), Liczba grup i zespołów kultuwujących tradycje i lokalne dziedzictwo kulturowe (szt.).

CEL STRATEGICZNY II: Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.2. Zwiększenie rozpoznawalności gminy poprzez opracowanie spójnego systemu informacyjnego oraz promocyjnego gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie strategii i planu promocji lokalnych produktów oraz określenie priorytetowych wydarzeń. Opracowanie aplikacji oraz strony internetowej z informacjami o najważniejszych punktach turystycznych. Współpraca z okolicznymi gminami, partnerami społecznymi oraz przedsiębiorcami w celach promocyjnych Gminy Sieraków. Organizacja jarmarków tematycznych z produktami lokalnymi dla mieszkańców oraz przyjezdnych. Medialna promocja wydarzeń (strony internetowe oraz media społecznościowe). 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój lokalnych twórców, Zwiększenie świadomości walorów kulturowych i turystycznych wśród mieszkańców gminy, odwiedzających i turystów, Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, Poprawa wizerunku lokalnych zabytków, Wzmocnienie rozpoznawalności gminy w oparciu o cykliczne imprezy związane z dziedzictwem lokalnym, Aktywizacja lokalnej społeczności. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba lokalnych wytwórców wspieranych finansowo, merytorycznie lub promocyjnie przez gminę (os.), Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych, historycznych (szt.), Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.), Wielkość dochodów ze sprzedaży produktów lokalnych (zł) Liczba podmiotów działających w mediach, we współpracy z Gminą (szt.), Liczba obserwatorów gminnych stron internetowych, profili społecznościowych (os.), Liczba odwiedzających gminne portale internetowe (os.), Liczba zorganizowanych jarmarków (szt.).

CEL STRATEGICZNY II: Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.3. Wsparcie istniejących podmiotów oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie terenów inwestycyjnych m.in. poprzez uzbrojenie oraz promocję. • Wprowadzenie zachęt inwestycyjnych dla inwestorów oraz przedsiębiorców, w szczególności już istniejących. • Współpraca międzysektorowa pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami z uwzględnieniem NGO (np. szkolenia, stworzenie platformy wymiany informacji, budowa sieci partnerskiej wśród sektorów 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, • Promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu gminy oraz z zewnątrz), • Zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie gminy, • Zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie gminy, • Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie gminy, • Aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • Nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Urzędem Gminy, NGO i przedsiębiorcami, • Zmniejszenie bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy (szt.), • Liczba spotkań/ wydarzeń organizowanych w partnerstwie Gminy, przedsiębiorców, NGO (szt.), • Powierzchnia nowych terenów pozyskanych na cele inwestycyjne (ha), • Liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.), • Udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%).

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SIERAKÓW ORAZ POBUDZANIE AKTYWNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.

- 3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie Sieraków.
- 3.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców oraz zapewnienie im dostępu do kultury.
- 3.3. Zapewnienie mieszkańcom opieki społecznej oraz zdrowotnej, a także ograniczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa w gminie Sieraków.
- 3.4. Wzrost efektywności zarządzania w instytucjach administracyjnych oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W gminie Sieraków, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawą jakości usług społecznych powinny również skutkować rozbudowa i rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, uwzględniając potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności mieszkańców w życiu gminy.

Bardzo ważnym jest również zwrócenie uwagi na osoby młode i zakładające rodziny, czyli takie, które stanowią dla gminy główną siłę napędową. Należy zapewnić im tak korzystne i konkurencyjne w stosunku do innych gmin warunki, aby postawili osiedlić się na terenie danej gminy na stałe i tym samym zwiększyć jej zasób rozwojowy. Gmina Sieraków musi być zatem miejscem, gdzie dorośli mogą skorzystać ze żłobków, przedszkoli, dobrej oferty edukacyjnej dla swoich dzieci, opieki dla starszych członków rodziny, ponadto mają dostęp do interesującej oferty kulturalno-rekreacyjnej, czują się bezpiecznie i mają możliwość rozwijania swoich pasji.

Cel strategiczny III zakłada zatem działania w zakresie poprawy jakości oświaty i opieki nad dziećmi, rozwoju kultury fizycznej i sportu, podnoszenia oferty społecznej i kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania wiedzy o tradycji i pamięci historycznej oraz troską o patriotyzm lokalny. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i relacji międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między mieszkańcami, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w gminie, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu gminy, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Z uwagi na to, iż na terenie gminy Sieraków jest problem z dostępem do profesjonalnej, podstawowej opieki zdrowotnej, cel ten zakłada działania, które mogą przyczynić się do poprawy opisywanej sytuacji.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SIERAKÓW ORAZ POBUDZANIE AKTYWNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie Sieraków	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców; • Modernizacja i doposażanie placówek oświatowych (żłobków, przedszkoli oraz szkół) według potrzeb w materiały dydaktycznie potrzebne uczniom w rozwijaniu się oraz poszerzaniu wiedzy. • Wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodziców zmagających się z problemami. • Organizacja szkoleń ogólnorozwojowych i zawodowych dla uczniów, w tym szkoleń kształtujących postawę przedsiębiorczą. • Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli poprzez szkolenia oraz udział w projektach rozwijających i wspierających edukację. • Wsparcie i stymulowanie uczniów uzdolnionych (matematycznie i przyrodniczo, artystycznie, sportowo) poprzez efektywny system stypendialny oraz organizowanie kółek zainteresowań. • Systemowe działania na rzecz podniesienia atrakcyjności szkół średnich w Sierakowie poprzez wsparcie w tworzeniu i organizowaniu Dni Otwartych w szkołach średnich w Sierakowie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości infrastruktury szkolnej, • Poprawa warunków nauczania w szkole podstawowej i przedszkolu, • Zwiększenie dostępu do edukacji, • Wielopłaszczyznowy rozwój dzieci, pod kątem edukacyjnym oraz psychologiczno-pedagogicznym , • Wzrost kompetencji językowych, • Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, • Wzrost rozpoznawalności gminy, • Wzrost aktywności młodzieży, • Wzrost przedsiębiorczości u młodzieży. • Ponadlokalna promocja szkół średnich z terenu gminy Sieraków. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury szkolnej (szt.), • Liczba osób korzystających z oferty pozalekcyjnej (os.), • Wyniki egzaminów (%), • Liczba psychologów szkolnych (os.) • Liczba zorganizowanych Dni Otwartych (szt.).

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SIERAKÓW ORAZ POBUDZANIE AKTYWNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców oraz zapewnienie im dostępu do kultury.	<ul style="list-style-type: none"> Wzbogacenie oferty kulturalnej dla mieszkańców różnych grup wiekowych, promocja wydarzeń na terenie gminy oraz modernizacja i rozbudowa obiektów służących rozpowszechnianiu kultury, w tym Domu Kultury. Wzmacnianie i rozwój wspólnoty lokalnej oraz integracji sąsiedzkiej poprzez tworzenie i zachęcanie do udziału w wydarzeniach kulturalnych. Wsparcie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz zapewnienie im zaplecza lokalowego, a także powierzenie szerszego spektrum zadań własnych gminy organizacjom pozarządowym. Wsparcie działalności świetlic wiejskich stanowiących centrum aktywności mieszkańców sołectw. Dalszy rozwój działalności Sierakowskiego Centrum Sportowo Szkoleniowego oraz Centrum Integracji Społecznej w Sierakowie 	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej do zmieniającej się struktury demograficznej, Integracja mieszkańców, Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców w oparciu m.in. o infrastrukturę świetlic wiejskich, Zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w gminie, Pobudzanie poczucia tożsamości lokalnej, Minimalizacja ryzyka wykluczenia społecznego. Wzrost aktywności organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych w roku (szt.), Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.), Liczba lokali udostępnionych na rzecz Stowarzyszeń (szt.) Liczba świetlic, w których odbywają się cykliczne zajęcia/spotkania dla mieszkańców (szt.)

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SIERAKÓW ORAZ POBUDZANIE AKTYWNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.3. Zapewnienie mieszkańcom opieki społecznej oraz zdrowotnej, a także ograniczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa w gminie Sieraków.	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie warunków oraz wsparcie do powstania nowej/konkurencyjnej przychodni zdrowia oraz propagowanie współpracy przychodni z przedszkolami i szkołami. Kontynuacja i wspieranie działań OPS w Sierakowie, „Domu Seniora” oraz utworzenie oferty pomocy dla seniorów o niskich dochodach (pakiety pomocnicze). Wspieranie przez gminę programów nieobowiązkowych szczepień oraz programów profilaktyki zdrowotnej i badań, we współpracy z podmiotami medycznymi oraz promowanie zdrowych nawyków. Zapewnienie usług opiekuńczych osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom wymagającym stałej opieki oraz rozwój kadry pielęgniarskiej i opiekuńczej. 	<ul style="list-style-type: none"> Polepszenie zdrowia mieszkańców gminy, Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego, Wsparcie osób starszych i ich opiekunów, Zmniejszenie izolacji społecznej i zaburzeń psychicznych z tym związanych. Stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych, Wsparcie osób niesamodzielnych, chorych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań profilaktycznych zorganizowanych w gminie w ciągu roku (szt.), Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny oraz opieką wytnieniową (szt.), Liczba lekarzy specjalistów przyjmująca na terenie gminy (os.), Liczba programów zdrowotnych realizowanych w gminie (szt.), Liczba kampanii przeprowadzonych w zakresie walki z uzależnieniami.

CEL STRATEGICZNY III: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SIERAKÓW ORAZ POBUDZANIE AKTYWNOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.4. Wzrost efektywności zarządzania w instytucjach administracyjnych oraz Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usunięcie barier architektonicznych (np. poprzez zamontowanie wind, podjazdów w budynkach użyteczności publicznej, usunięcie progów, krawężników). • Stałe podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej, m.in. poprzez dostosowanie stron internetowych, mediów społecznościowych, aplikacji, odtwarzaczy multimedialnych. • Zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwość komunikacji za pomocą różnych środków wspierających komunikowanie się. • Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie możliwości skorzystania z funkcjonalności dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami. • Szkolenia dla pracowników zatrudnianych przez gminę współpracujących z osobami ze szczególnymi potrzebami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności obiektów i budynków gminnych oraz usług gminnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Zwiększenie samodzielności osób ze szczególnymi potrzebami, • Zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr i usług, • Umożliwienie udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze specjalnymi potrzebami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków gminnych bez barier architektonicznych (szt.), • Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych (szt.), • Liczba przeszkolonych pracowników (os.).

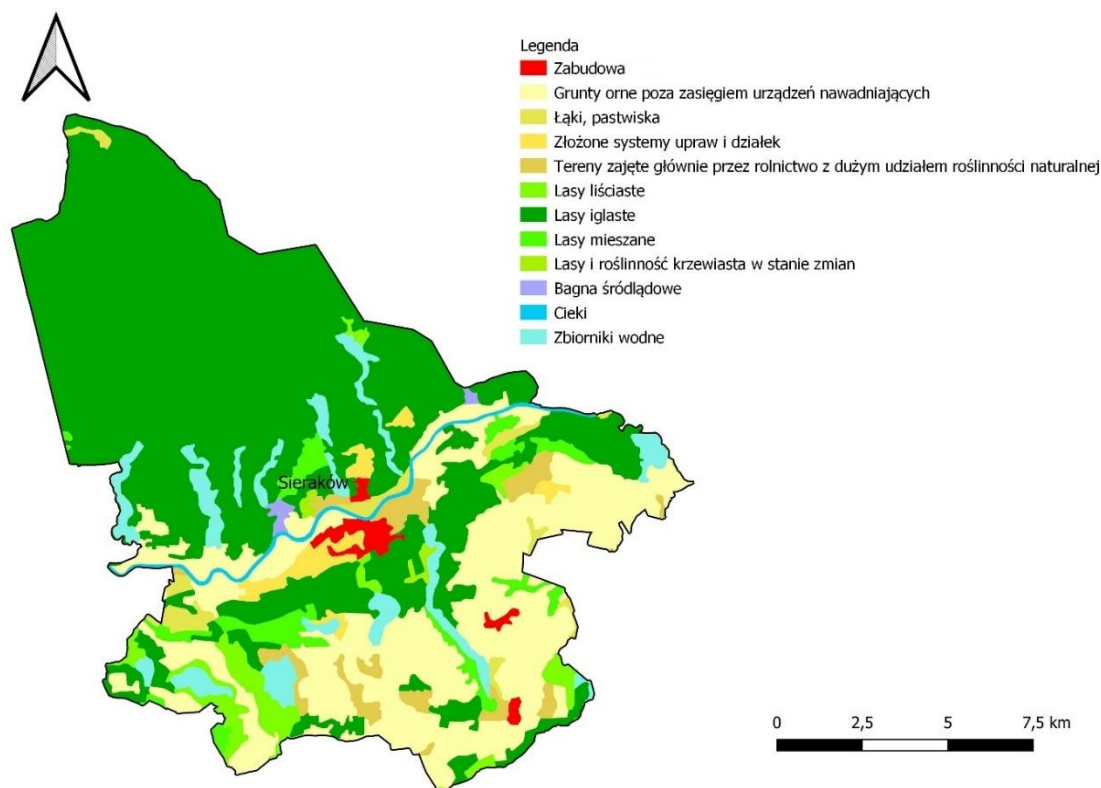

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków dominują lasy warunkujące występowanie licznych obszarów chronionych. Stanowią około 60% powierzchni gminy, użytki rolne natomiast około 30%. miasto Sieraków, ośrodek miejsko-gminny, oddalone jest od Poznania o około 75 km, a od miasta powiatowego Międzychodu dzieli je odległość około 14 km. Gmina położona jest na tzw. Pojezierzu międzychodzko-sierakowskim, regionie turystyczno-wypoczynkowym o znaczeniu krajowym. Miasto jako miejsko-gminny ośrodek pełni funkcje produkcyjno-usługowe. Drugą wiodącą funkcją miasta jest funkcja turystyczno-wypoczynkowa i rozwijająca się funkcja rekreacji. Natomiast wiodącą funkcją terenów wiejskich jest gospodarka leśna i rolnictwo, a wypoczynek i turystyka pełni funkcję uzupełniającą.

Wzdłuż osi wschód-zachód, która wyznacza rzeka Warta rozciągają się lasy, otoczone od północy i południa obszarami rolnymi i zbiornikami wodnymi. Kompleksy leśne uzupełnione są łąkami porastającymi przede wszystkim dolinę rzeki. Wśród pagórków wydmyowych leżą małe, rozproszone wsie, a w centralnej części, bezpośrednio przy lewym brzegu Warty rozwinęło się miasto Sieraków. W przestrzeni gminy występują następujące jednostki osadnicze:

- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż jednej głównej osi, którą stanowi droga – ulicówki – Chorzępowo, Góra, Izdebno, Kaczin, Kłosowice, Marianowo, Przemysły;
- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż wielu osi, które stanowią drogi –wielodrożnice – Sieraków, Lutom, Lutomek, Tuchola;
- jednostki o rozproszonej zabudowie – Bucharzewo, Chalin, Kobylarnia, Ławica, Śrem;
- jednostki, które stanowią pojedyncze, samodzielne, wielkoobszarowe gospodarstwa rolne – Grobia.

Ryc. 6. Struktura użytkowania terenów w gminie Sieraków
Źródło: opracowanie własne na podstawie CorineLandCover 2018

Gmina Sieraków została ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Zgodnie z zapisami planu gmina znajduje się w obrębie **wiejskiego obszaru funkcjonalnego**. Za kluczowy cel polityki przestrzennej tego obszaru przyjęto kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru. W ramach realizacji plan wyznacza 6 celów polityki przestrzennej, jakimi są:

- ✓ poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- ✓ ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ✓ ochrona dziedzictwa kulturowego,
- ✓ wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- ✓ poprawa dostępności komunikacyjnej,
- ✓ rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Dla każdego z wymienionych celów, plan określa **zasady** zagospodarowania. Wśród najważniejszych należy wymienić przede wszystkim **przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, zachowanie tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, rewitalizację i ochronę obszarów o wysokich walorach historyczno-kulturowych** oraz ich **efektywne wykorzystanie** (np. dla celów turystyki), **ochronę najlepszych gleb i poprawę bilansu wodnego, modernizację sieci drogowej i kolejowej, rozwój transportu zbiorowego oraz poprawę dostępności sieci infrastruktury technicznej**.

Cele i kierunki działań przyjęte w niniejszej Strategii potwierdzają zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Zgodnie z nimi, gmina Sieraków będzie dbać o zapewnienie i poprawę dostępności komunikacyjnej, co wiąże się z poprawą jakości przestrzeni zarówno miasta, jak i obszarów wiejskich. Ponadto z uwagi na walory przyrodnicze, jakimi charakteryzuje się obszar gminy, działania skupią się na ochronie przyrody oraz dziedzictwa kulturowego.

Gmina Sieraków została także zakwalifikowana do **Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego**, którego celem jest wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju. W ramach tego celu, wśród najważniejszych zasad należy wymienić: **ochronę obszarów o wysokich walorach przyrodniczych**, kulturowych i krajobrazowych, **efektywne wykorzystanie przestrzeni, rozwój turystyki** w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe, **zrównoważone gospodarowanie zasobami leśnymi** i wspieranie **rozwój nowoczesnego rolnictwa**, a także ogólny **rozwój infrastruktury technicznej**.

Gminę zaklasyfikowano również do **obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych**, które nie są pod bezpośrednim wpływem najważniejszych ośrodków gospodarczych regionu. To obszary, w których potencjał endogeniczny wymaga wsparcia o czynniki aktywizujące i zasilające w nowe cechy i wartości. W PZPWW Wielkopolska 2020+ dla tych obszarów wyznaczono następujące kierunki działań:

- ✓ wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji,
- ✓ wsparcie sektorów pozarolniczych oraz wzmocnienie endogenicznej bazy ekonomicznej,
- ✓ rozwój turystyki, w tym turystyki wiejskiej i agroturystyki,
- ✓ przeciwdziałanie procesom migracyjnym,
- ✓ zwiększenie możliwości zatrudnienia przez zwiększenie mobilności zawodowej,
- ✓ budowa infrastruktury związanej z odnawialnymi źródłami energii,
- ✓ budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- ✓ zapewnienie efektywnej infrastruktury transportowej i poprawa transportu zbiorowego,
- ✓ tworzenie instytucjonalnych warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych.
- ✓ stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych,
- ✓ propagowanie i wdrażanie idei odnowy wsi,

- ✓ promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego wsi,
- ✓ rozwój organizacji pozarządowych działających na wsi.

Strategia Gminy Sieraków jest zgodna z powyższymi działaniami. Przede wszystkim, biorąc pod uwagę jej turystyczny charakter, planuje się działania wzmacniające ten sektor. Uwzględnia kierunki dotyczące podnoszenia jakości edukacji, usług publicznych, a także rozwoju infrastruktury oraz przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ochrony środowiska warunkujący wzrost jakości życia mieszkańców.

W ramach kwalifikacji do **obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy** określone zostały następujące kierunki:

- ✓ zwiększenie skali sztucznej retencji, zarówno retencji małej poprawiającej zaopatrzenie rolnictwa w wodę, jak
- ✓ modernizacja i rozbudowa budowli hydrotechnicznych zabezpieczających przed zbyt wysokimi stanami
- ✓ powodziowymi oraz łagodzących ich skalę i skutki – rozbudowa systemów wałów i polderów,
- ✓ wzrost retencji korytowej przez konserwację międzywali bądź teras zalewowych rzek,
- ✓ prace melioracyjne porządkujące stosunki wodne, ograniczające stany ekstremalne,
- ✓ odnowa i ochrona ekosystemów wilgotnych,
- ✓ zadrzewienia i zalesienia,
- ✓ ochrona wód przed zanieczyszczeniami rolniczymi,
- ✓ ilościowa ochrona wód podziemnych oraz ochrona przed zanieczyszczeniami,
- ✓ renaturalizacja cieków wodnych (w tym odbudowa zdegradowanych środowisk wodnych),
- ✓ „oddawanie” rzekom terenów zalewowych,
- ✓ racjonalna gospodarka wodami opadowymi.
- ✓ wsparcie działalności oraz doposażanie jednostek straży pożarnej w sprzęt służący do usuwania skutków

Dziedzictwo kulturowe stanowi ważny element struktury przestrzennej krajobrazu Wielkopolski. Jest świadectwem historii, wpływającym na jakość życia lokalnych społeczności. Gmina Sieraków znajduje się także w granicach **obszaru ochrony krajobrazów kulturowych**, z uwagi na to, że w jej granicach znajdują się historyczne układy przestrzenne miast i wsi. W ramach tego obszaru zaleca się następujące kierunki działań:

- ✓ identyfikacja i ocena krajobrazów oraz określenie przyczyn i kierunków ich zmian, także przez sformułowanie zaleceń w planie wojewódzkim,
- ✓ zachęcanie samorządów lokalnych do uwzględnienia kwestii krajobrazowych w odpowiednich dokumentach gminnych,
- ✓ zrównoważone użytkowanie przestrzeni, ograniczanie przekształcania terenów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, także nieobjętych ochroną prawną, w tym likwidacji zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, prac zmieniających znacząco rzeźbę terenu, likwidowania i przekształcania zbiorników wodnych oraz obszarów wodnołotnych,
- ✓ rekultywacja obszarów zdegradowanych.

Poprawa dostępności do podstawowych usług, stanowi niezwykle istotny element w działaniach na rzecz spójności regionu. Brak dostępu mieszkańców do edukacji, zdrowia, usług komunalnych i kultury wpływa na poziom wykluczenia społecznego mieszkańców z danych terenów. Gmina Sieraków znajduje się w **obszarze o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe**, w którym rekomenduje się:

- ✓ poprawę dostępności komunikacyjnej do usług,

- ✓ wsparcie systemowych rozwiązań (prawnych, formalnych, organizacyjnych) zwiększających popyt i podaż usług publicznych,
- ✓ wspieranie zaangażowania podmiotów gospodarki społecznej w realizację usług publicznych,
- ✓ poprawę podaży usług, w tym e-usług.

Realizacja Strategii umożliwi udział w życiu społecznym i publicznym wszystkim mieszkańcom, również tym ze specjalnymi potrzebami. Zakłada m.in. stałe podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej, komunikacyjnej oraz informacyjnej, co pozwoli na odwrócenie trendu związanego z barierami, które występują aktualnie.

Sprawność i szybkość pokonywania przestrzeni, mierzona czasem dojazdu różnymi środkami transportu, jest obecnie jednym z najistotniejszych czynników rozwoju i warunkiem osiągnięcia efektywności układu komunikacyjnego. Obszary o bardzo słabej dostępności czasowej (90 minut) i słabej dostępności (60 minut) w relacjach komunikacyjnych ze stolicą regionu są bardziej ograniczone w zakresie dostępu do usług podstawowych, usług wyższego rzędu, które koncentrują się w większych ośrodkach osadniczych, w tym przede wszystkim w miastach. Gmina Sieraków należy do **obszaru o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich**, uszczegółowiając – słabej dostępności. Dążyć do zwiększenia spójności sieci drogowej będzie się poprzez stosowanie następujących kierunków działań:

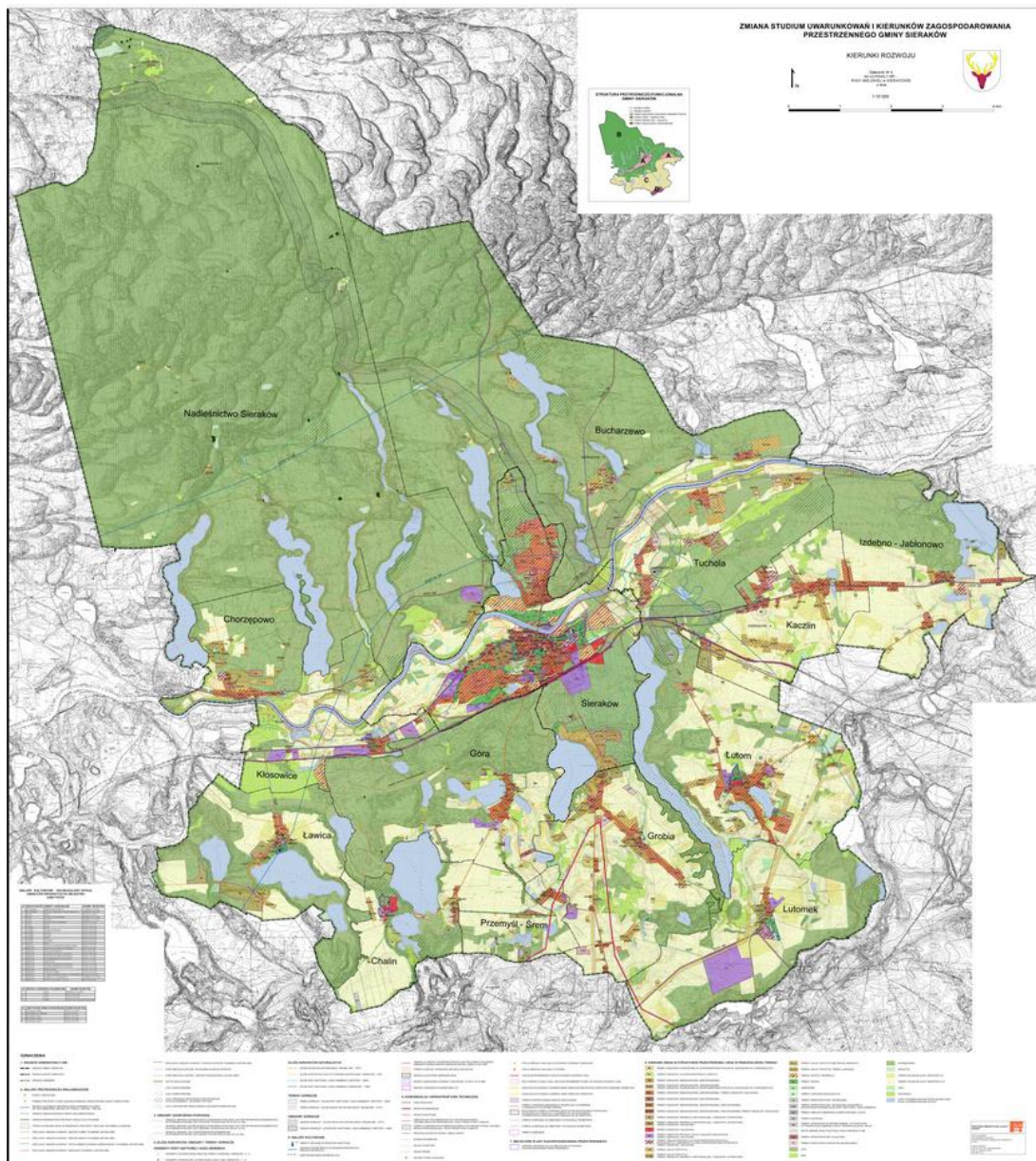
- ✓ modernizacja podstawowej sieci drogowej, budowa nowych odcinków tworzących i organizujących system oraz scalających i wiążących go z systemami zewnętrznymi,
- ✓ wzmocnienie lokalnej sieci dróg, szczególnie na obszarach o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego,
- ✓ modernizacja i rozwój systemów drogowych wraz z budową obwodnic, w tym obwodnic śródmiejskich,
- ✓ poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez przebudowę miejsc niebezpiecznych oraz wsparcie podmiotów działających w strefie ratownictwa drogowego,
- ✓ budowa spójnego systemu dróg rowerowych i infrastruktury im towarzyszącej,
- ✓ upowszechnianie zasady inwestowania w drogi przed zabudową terenu,
- ✓ podejmowanie inicjatyw, działań lobbingsowych na rzecz dostosowania krajowej polityki transportowej w zakresie transportu drogowego, i wynikających z niej inwestycji do potrzeb Wielkopolski

Cele Strategii Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 będą realizowane w zgodzie z założeniami kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków. W części kierunkowej studium wskazano m.in. kierunki działań takie jak:

- obniżenie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- przygotowanie przez lokalne władze różnorodnej oferty terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą, na terenie miasta i na terenach wiejskich w gminie, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz niwelowanie uciążliwego oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. opracowanym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Lutomku),
- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza dla nowych obszarów aktywizacji gospodarczej,
- rozbudowywanie i modernizacja sieci infrastruktury technicznej i drogowej,
- wypracowanie systemu pomocowego dla już funkcjonujących i potencjalnych inwestorów, z wykorzystaniem takich narzędzi jak np. ulgi, zwolnienia podatkowe, ułatwienia instytucjonalne i organizacyjne.

Przeznaczenie terenów obrazuje poniższa rycina pochodząca z załącznika do studium.

Ryc. 7. Kierunki rozwoju gminy Sieraków

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy Sieraków, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. W związku z powyższym, komplementarność celów wyznaczonych w strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność wdrażania dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. **Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,**
2. **Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,**
3. **Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,**
4. **Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.**

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

CELE	
Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	Cel strategiczny II Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy
1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Cel operacyjny 2.3. Wsparcie istniejących podmiotów oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.
1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	
1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	Cel strategiczny II Prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce oraz wspierającej przedsiębiorczość na terenie gminy
2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	Cel operacyjny 2.1. Wsparcie przy rozwoju turystyki oraz rekreacji na terenie gminy.
2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	Cel strategiczny III Rozwój usług społecznych na terenie gminy Sieraków oraz pobudzanie aktywności wśród mieszkańców.
2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	

Cel operacyjny 3.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców oraz zapewnienie im dostępu do kultury.

Cel operacyjny 3.3. Zapewnienie mieszkańcom opieki społecznej oraz zdrowotnej, a także ograniczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa w gminie Sieraków

3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski

- 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa
- 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski
- 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej

Cel strategiczny I Rozwój infrastruktury oraz przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ochrony środowiska warunkujący wzrost jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 1.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców poprzez rozbudowę i poprawę jakości infrastruktury technicznej.

Cel operacyjny 1.2. Wysoka jakość powietrza efektem systemowych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska.

Cel operacyjny 1.3. Osiągnięcie ład przestrzennego pełne wykorzystanie potencjału przestrzennego gminy dzięki uporządkowaniu i prowadzeniu aktywnej polityki przestrzennej.

4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem

- 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług
- 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju

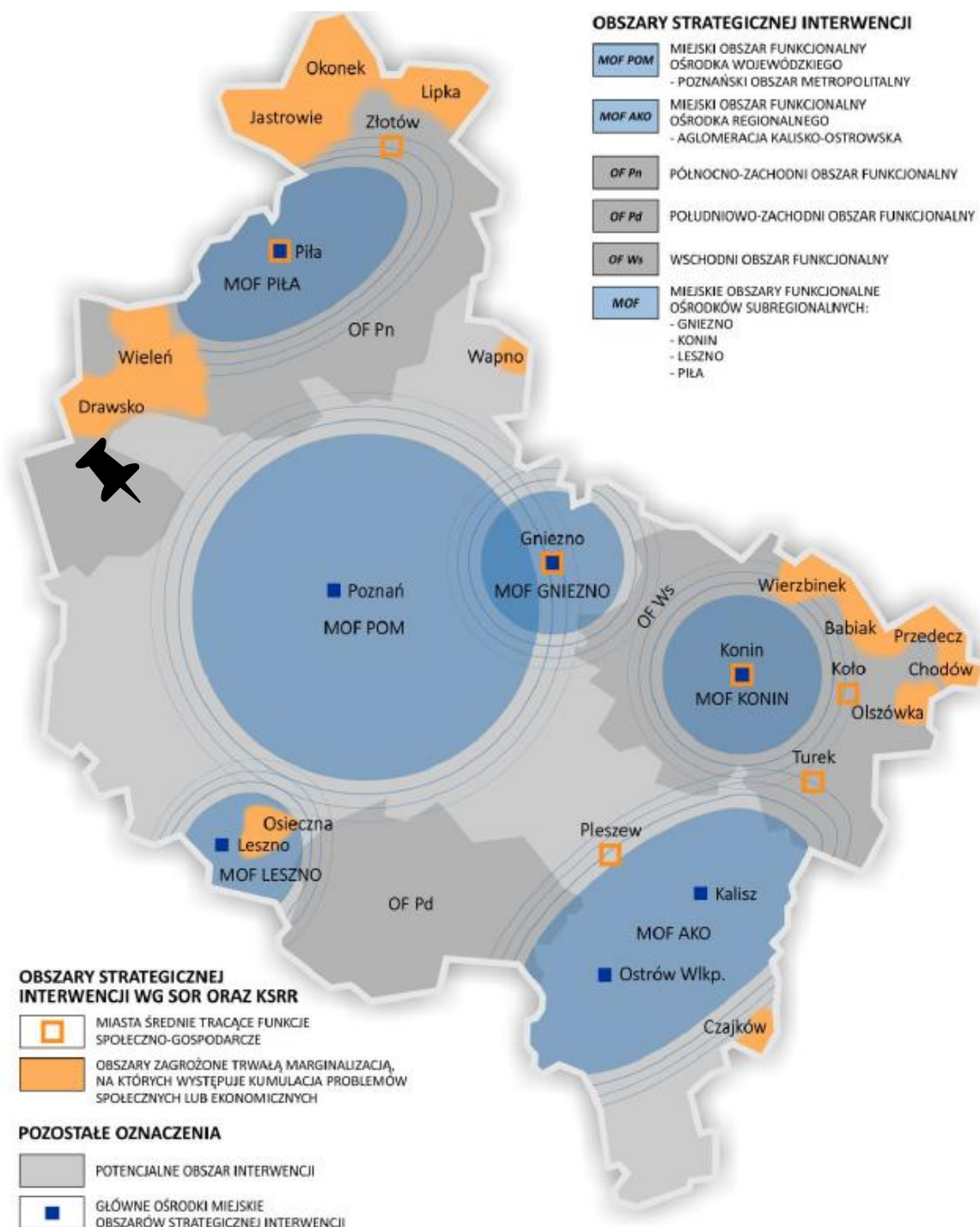
Cel strategiczny III Rozwój usług społecznych na terenie gminy Sieraków oraz pobudzanie aktywności wśród mieszkańców.

Cel operacyjny 3.4. Wzrost efektywności zarządzania w instytucjach administracyjnych oraz Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Gmina Sieraków znajduje się w obrębie **Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego**, którego celem rozwoju przestrzennego będzie wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju. Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 zakłada prowadzenie zrównoważonej gospodarki opartej na turystyce, wspieranie przedsiębiorczości na terenie gminy rozwój infrastruktury i przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ochrony środowiska, co wpisuje się w politykę przyjętą dla Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu
 Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Kontrola prawidłowego przebiegu procesu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Sieraków polega na odpowiednim jej wdrażaniu, a następnie monitoringu i ewaluacji. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Sieraków, Rada Miejska w Sierakowie oraz odpowiednie komórki Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w gminie są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków,
- Lokalny program rewitalizacji gminy Sieraków na lata 2017-2023,
- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2019-2023,
- Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminy Sieraków na lata 2018-2020,
- Program opieki nad zabytkami dla gminy Sieraków 2018-2021,

- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2018-2021,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej w gminie Sieraków,
- Strategia rozwoju turystyki w gminie Sieraków do roku 2020.

Dodatkowo, gmina Sieraków opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Sieraków, Roczny program współpracy Gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego. Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji bądź przyjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in. Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Gminy, Program Opieki Nad Zabytkami, Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Rewitalizacji, Strategia rozwoju turystyki w gminie Sieraków czy Program Ochrony Środowiska. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego gmina sporządzi ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych.

Wdrażając strategię, gmina Sieraków będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City oraz Smart Village. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy Sieraków jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „raport obejmuje podsumowanie działalności wójta/burmistrza/prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje, czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Sieraków na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski, ogólnopolskich programów operacyjnych, Krajowego Planu Odbudowy, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- środki budżetu państwa i państwowych funduszy celowych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto zauważyć, że w najbliższym czasie w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Ostatni z wymienionych jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację zadań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem międzychodzkiem oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta powinna obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji lub udzielnie pożyczki na realizację zadań.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Zakłada się, że gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z Uchwałą nr XXXIX/283/2022 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sieraków, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jest jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) i w latach 2022-2030 wyniesie ok. 17,5 mln zł. **Należy mieć jednak na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przy-szłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia również szacunkowe wartości.**

Załączniki

**Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej
i społecznej Gminy Sieraków**

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	54
1.1. Informacje ogólne	54
1.2. Transport i łączność.....	55
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	56
1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne	60
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	66
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	66
2.2. Infrastruktura i środowisko	70
<i>Urządzenia sieciowe</i>	<i>70</i>
<i>Gospodarka odpadami</i>	<i>72</i>
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	<i>73</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	74
<i>Wykonanie budżetu</i>	<i>74</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>76</i>
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	<i>78</i>
<i>Fundusze Europejskie 2014-2020</i>	<i>79</i>
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	81
3.1. Demografia	81
3.2. Kapitał społeczny	85
<i>Przedszkola.....</i>	<i>85</i>
<i>Szkoły</i>	<i>86</i>
<i>Kultura i sport</i>	<i>91</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne.....</i>	<i>93</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy</i>	<i>94</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	96

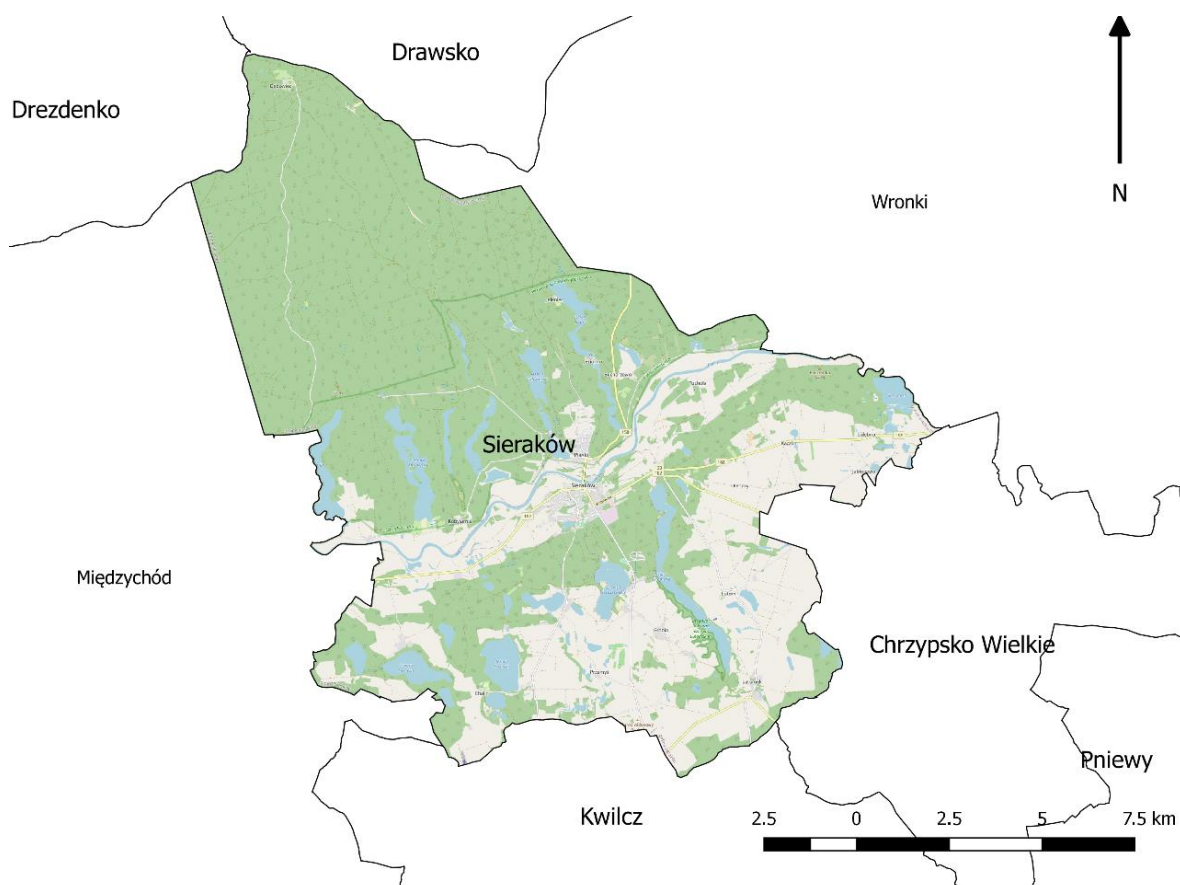
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Sieraków jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim w północnej części powiatu międzychodzkiego. Według danych GUS gmina Sieraków w roku 2020 liczyła 8 641 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 43 os./km². Całkowita powierzchnia gminy wynosi ok. 203 km², z czego powierzchnia leśna stanowi 60%, powierzchnia użytków rolnych 30%, a wody powierzchniowe stanowią 8%. Z uwagi na cenne zasoby środowiska przyrodniczego utworzono Sierakowski Park Krajobrazowy, chroniący krajobraz polodowcowy. Gmina zlokalizowana jest na terenie pojeziernym. Sieraków jest częścią regionu turystycznego zwanego „Krajiną 100 jezior”. Środkową część gminy przecina rzeka Warta. W północnej części znajduje się Puszcza Notecka.

Sąsiaduje ona z gminami:

- Chrzypsko Wielkie (powiat międzychodzki, woj. wielkopolskie),
- Kwilcz (powiat międzychodzki, woj. wielkopolskie),
Międzychód (powiat międzychodzki, woj. wielkopolskie),
- Wronki (powiat szamotulski, woj. wielkopolskie),
- Drawsko (powiat czarnkowsko-trzcianecki, woj. wielkopolskie),
- Drezdenko (powiat strzelecko-drezdenecki, woj. lubuskie).

Ryc. 9. Położenie Gminy Sieraków na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W skład gminy wchodzi piętnaście sołectw: Bucharzewo, Chalin, Chorzępowo, Góra, Grobia, Izdebno, Jabłonowo, Kaczin, Kłosowice, Lutom, Lutomek, Ławica, Marianowo, Przemysł, Tuchola oraz Miasto Sieraków.

1.2. Transport i łączność

Sieć dróg oraz możliwości komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy. Sieć dróg na terenie gminy Sieraków tworzą drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie. Kluczowymi elementami systemu transportowego w gminie Sieraków są drogi wojewódzkie:

- nr 133 Chełst – Borzysko Młyn - Sieraków – Ryżyn - Chrzypsko Wielkie /dr. 186/ (dawniej nr 32112 i 32104),
- nr 150 Wronki – Chojno - Bukowce – Sieraków (dawniej nr 32114),
- nr 182 Międzychód – Wronki – Piotrkowo – Czarnków – Ujście,
- nr 186 Kwilcz – Wróblewo – Dobrojewo,
- nr 198 /dr 160/ Radogoszcz – Kaplin – Mokrzec – Zatom Nowy – Kobyłarnia - Sieraków – Piaski (dawniej nr 11527 i 32113).

Przez teren gminy Sieraków bieżą drogi powiatowe (1732P, 1734P, 1736P, 1737P, 1738P, 1739P, 1742P, 1743P, 1744P). Stanowią one główne trakty komunikacyjne, łączące poszczególne miejscowości na jej obszarze. Jakość dróg powiatowych jest w większości zadowalająca.

Całkowita długość dróg gminnych wynosi 76,217 km, z czego 35,9 km to drogi nieutwardzone. Raz na pięć lat przeprowadzany jest przegląd stanu dróg w gminie.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy.

W odległości około 10 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Sierakowa przebiega droga krajowa nr 24, droga ekspresowa S3 w odległości około 50 km (ok. 50 min) oraz w odległości około 48 km (ok. 45 min jazdy samochodem) mieści się węzeł autostrady A2.

Gmina jest oddalona około 80 km od Gorzowa Wielkopolskiego (ok. 1 h 30 min jazdy samochodem), 75 km od Świebodzina (ok. 1h 15 min) oraz 78 km od Poznania (ok. 1 h 30 min).

Przez Sieraków przebiega linia kolejowa jednotorowa niezelektryfikowana nr 368 Szamotuły-Międzychód. Jest to linia o zawieszonym ruchu pasażerskim. Na linii kolejowej Szamotuły-Międzychód znajduje się najwyższy w Wielkopolsce most kolejowy. Transport kolejowy pasażerski został wstrzymany na tej linii w 1995 roku. W 2020 linia przeszła do drugiego etapu oceny w ramach programu rządowego Kolej+, w ramach którego nastąpić ma jej rewitalizacja kosztem 350 milionów złotych na odcinku 56 km.

Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne (Przewóz Osób LKM Stanisław Baran, PAI J.Sobolewski (AMAZON)) i spółkę PKS Gorzów Wielkopolski. Jednak możliwość jego wykorzystania mają jedynie mieszkańcy Sierakowa, Kwilcza i Międzychodu, do pozostałych miejscowości nie dojeżdża transport zbiorowy.

Od 1 stycznia 2014 r. w gminie funkcjonuje Strefa Płatnego Parkowania w Sierakowie na Placu Powstańców Wielkopolskich (działka ewidencyjna nr 1194/2, obręb Sieraków) oraz na części ulicy Sokoła (działka ewidencyjna nr 1172, obręb Sieraków). Strefa jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od

8:00 do 16:00. Wysokość stawek opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w Strefie Płatnego Parkowania wynosi:

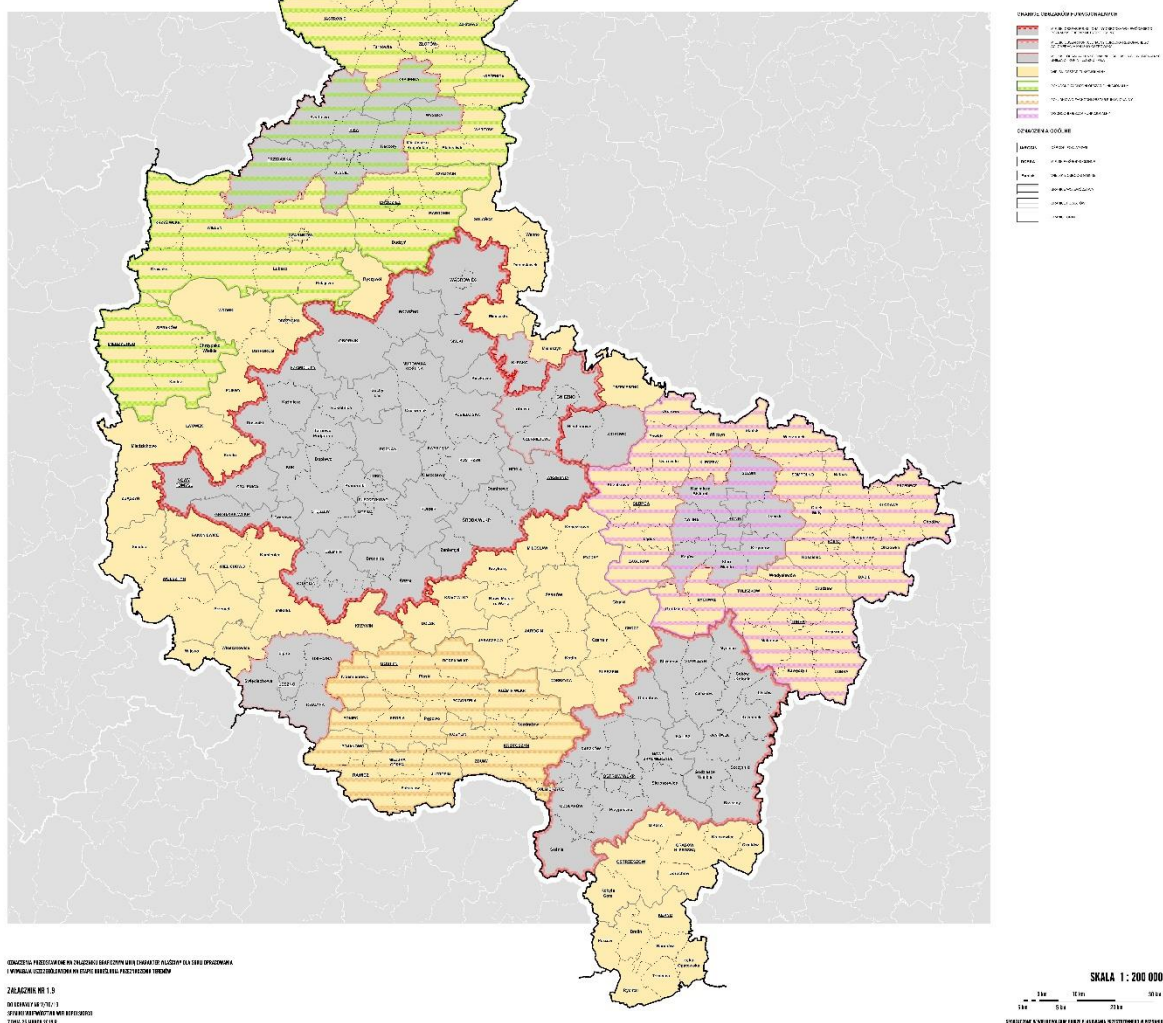
- za pierwszą godzinę: 1,00 zł;
- za drugą godzinę: 1,20 zł;
- za trzecią godzinę: 1,40 zł;
- za czwartą i każdą kolejną godzinę: 1,00 zł.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, zostały wyróżnione następujące obszary funkcjonalne:

- podstawowe typy obszarów funkcjonalnych:
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Gniezno,
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Konin,
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Leszno,
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Piła,
 - wiejski obszar funkcjonalny,
- obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnego:
 - Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Wschodni Obszar Funkcjonalny.

Ryc. 10. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Gmina Sieraków zakwalifikowana została do Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Obszar Funkcjonalny zajmuje powierzchnię 6 155 km², co stanowi 20,6% powierzchni województwa, i zamieszkuje go blisko 380 tys. osób, tj. 11% mieszkańców województwa. Wyróżnia się on w województwie wysokim udziałem obszarów cennych przyrodniczo, pełniących funkcje środowiskotwórcze, przy jednocześnie stosunkowo niskim w skali regionu udziale użytków rolnych. Obszar jest niejednorodny. Można go podzielić na rejony o dużych, zwartych kompleksach leśnych (Puszcza Notecka, Puszcza nad Drawą, Puszcza nad Gwdą, Pojezierze międzychodzko-pniewskie, dolina Noteci zaliczana do obszarów o najwyższych w regionie wartościach kulturowych i historycznych) oraz rejony dobrych gleb w północno-wschodniej części tego obszaru.

W granicach Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego znalazły się 24 gminy, w tym:

- 4 gminy miejskie: Czarnków, Chodzież, Piła, Złotów,
- 14 gmin miejsko-wiejskich: Jastrowie, Krajenka, Krzyż Wilkp., Łobżenica, Margonin, Międzychód, Okonek, Sieraków, Szamocin, Trzcianka, Ujście, Wieleń, Wyrzysk, Wysoka,

- 16 gmin wiejskich: Białośliwie, Budzyń, Chodzież, Chrzypsko Wielkie, Czarnków, Drawsko, Kaczory, Kwilcz, Lipka, Lubasz, Miasteczko Krajeńskie, Połajewo, Szydłowo, Tarnówka, Zakrzewo, Złotów.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego będzie wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które określa politykę przestrzenną gminy i kierunki zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące Studium Gminy Sieraków zostało przyjęte uchwałą nr XLIV/303/2018 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków.

Elementami środowiska decydującymi o przydatności funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków są głównie: wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu oraz zwarte kompleksy leśne w północnej i środkowej części gminy (na południe od rzeki Warty). Wyjątkowa atrakcyjność terenu wynika z warunków naturalnych, na które składają się niezwykle urozmaicona, młodoglacjalna rzeźba terenu oraz mozaika występujących tu ekosystemów leśno-łąkowych i wodnych.

W strukturze przyrodniczo-funkcjonalnej terenu wyróżniono:

- strefę nasilonych procesów urbanistycznych (A) – (zorientowana równoleżnikowo), to głównie tereny zurbanizowane rozciągające się w środkowej części gminy; obszar predestynowany do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego, funkcji osadniczej, usług, działalności gospodarczej oraz obsługi turystyki i rekreacji;
- strefę leśno-rekreacyjną (B) zajmującą rozległe połacie północnej części gminy - z licznymi jeziorami i polami wydmowymi, niemal w całości zalesiony – predestynowany dla gospodarki leśnej lub użytkowania rolniczego, z możliwością lokalnego wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego w bardzo ograniczonym zakresie;
- strefę rekreacyjno-rolniczą (C) obejmującą użytkowane rolniczo powierzchnie terasowe oraz wysoczyznowe w południowej części terenu - w południowej części gminy, zajmująca niezwykle zróżnicowane powierzchnie wysoczyznowe oraz terasowe o przeciętnych i słabych warunkach glebowych, lokalnie zalesiona – predestynowany dla użytkowania rolniczego i gospodarki leśnej oraz wykorzystania dla różnych form turystyki i rekreacji;
- strefę działalności gospodarczej (D) – w południowo-wschodniej części gminy predestynowaną do rozwoju działalności gospodarczej, w tym produkcyjnej, usług, magazynów, składów.

Krajobraz gminy Sieraków charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Głównymi elementami składającymi się na krajobraz Gminy są zwarte kompleksy leśne, tereny rolne, wody powierzchniowe oraz tereny zurbanizowane. Krajobraz Sierakowa cechuje znaczna różnorodność i malowniczość komponentów przyrodniczych, na które składają się pagórki moreny dennej i pagórki pochodzenia wydmowego otoczone lasami, liczne obszary łąk rozciągających się na terenie doliny Warty, rzeka Warta, jeziora o zróżnicowanych kształtach, wyspy na jeziorach, półwyspy, cieki wodne łączące rzekę z jeziorami, wąwozy przecinające pagórki. Granicę dwóch odrębnych krajobrazów tworzonych przez pagórki moreny dennej i pagórki pochodzenia wydmowego stanowi rzeka Warta.

Istotną rolę w zagospodarowaniu przestrzennym odgrywają tereny zainwestowane – zurbanizowane. Skupione są one przede wszystkim w mieście Sierakowie oraz wsiach: Lutom, Lutomek, Góra, Grobia, Kaczin, Izdebno, Kłosowice, Chorzepowo, Ławica, Chalin, Bucharzewo. Jednostki osadnicze usytuowane w przestrzeni gminy można usystematyzować następująco:

- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż jednej głównej osi, którą stanowi droga – są to ulicówki,
- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż wielu osi, które stanowią drogi – są to wielodrożnice,
- jednostki o rozproszonej zabudowie,
- jednostki, które stanowią pojedyncze, samodzielne, wielkoobszarowe gospodarstwa rolne.

Główną jednostką osadniczą gminy jest miasto Sieraków – siedziba samorządu Gminy. Miasto skupia na swym obszarze znaczną część zagospodarowania turystyczno-wypoczynkowo-sportowego. Wiodące funkcje miasta to administracja i usługi, turystyka i wypoczynek oraz działalność produkcyjna. Natomiast dla wszystkich wiejskich jednostek osadniczych w zróżnicowanym zakresie funkcją podstawową jest funkcja rolnicza. Funkcje rolnicze wsi podlegają przekształceniom tak jak system gospodarczy kraju, a zwłaszcza sektor rolniczy. Wiejskie jednostki osadnicze pełnią także pozarolnicze funkcje uzupełniające w zależności od zainwestowania społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania turystycznego:

- funkcje usługowe wobec ludności miejscowej: Lutom,
- funkcje działalności gospodarczej: Lutom, Grobia, Izdebno, Kłosowice, Kaczin,
- funkcje specjalistyczne (hodowla rybacka): Lutom,
- funkcje turystyczno-wypoczynkowe: Bucharzewo, Chalin, Chorzępowo, Tuchola, Lutom, Ławica, Góra.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze gminy obowiązuje 98 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (z czego 12 uchwalonych było przed 2003 r.), a udział powierzchni gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 3,54%.

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tabela poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w gminie Sieraków w latach 2016-2020. Analizując zawarte w niej dane można zauważyć, że liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy utrzymuje się na podobnym poziomie. Średnio w analizowanym okresie wydano 54 decyzji rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 6,13 decyzji. Wskaźnik ten był niższy od średniej dla powiatu międzychodzkiego, w którym w analogicznym okresie wydano średnio 7,24 decyzji na 1 tys. mieszkańców rocznie.

Tab. 2. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Gmina Sieraków	49	68	45	53	53
	powiat	260	259	268	257	292
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Gmina Sieraków	5,58	7,76	5,13	6,08	6,13
	powiat	7,01	7,00	7,25	6,99	7,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Brak planów miejscowych, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z założonym ładem przestrzennym.

1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina Sieraków leży na styku dwóch mezoregionów (a zarazem makroregionów): Pojezierza Poznańskiego (fragment Pojezierza Wielkopolskiego), zajmującego południową, wysoczyznową część gminy oraz Kotliny Gorzowskiej (wchodzącej w skład Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej), na obszarze której leży środkowa i północna część terenu. Oba makroregiony są częścią podprovincji Pojezierzy Południowobałtyckich. Przez teren gminy przepływa rzeka Warta, dzieląc ją w naturalny sposób na dwa obszary. Część prawobrzeżna, ukształtowana przez wydmowe piaski, z licznymi jeziorami rynnowymi, porośnięta jest lasami sosnowymi wchodzącymi w skład Puszczy Noteckiej. Część lewobrzeżna ma nieco odmienny charakter krajobrazu, ukształtowany przez morenę czołową, ze wzgórzami i owalnymi jeziorami. Największymi jeziorami gminy są: Lutomskie, Kłosowskie, Śremskie, Barlin i Jaroszewskie.

Ochrona przyrody na terenie gminy Sieraków odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody ustanowione zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na terenie gminy Sieraków występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony,
- rezerwat przyrody,
- specjalny obszar ochrony,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody

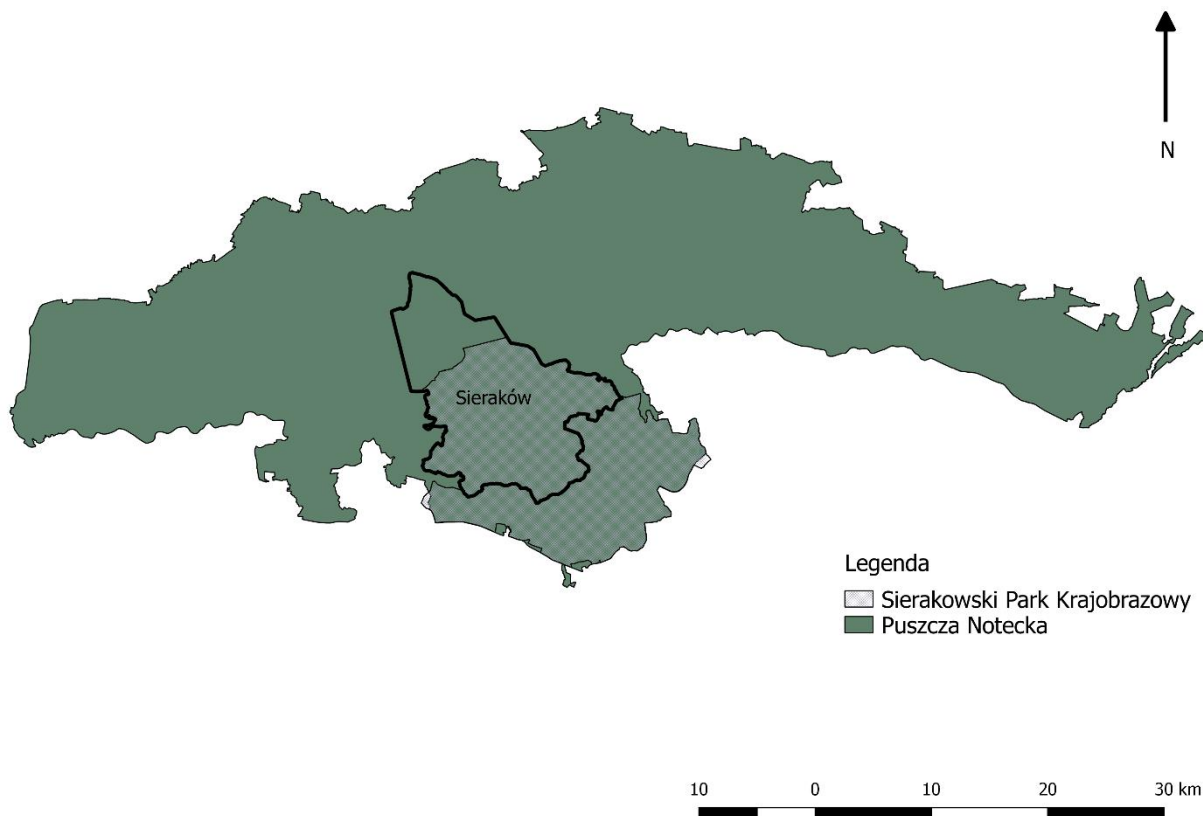
PARK KRAJOBRAZOWY

Sierakowski Park Krajobrazowy o powierzchni 30,413 ha utworzony rozporządzeniem nr 6/91 Wojewody Poznańskiego z 12 sierpnia 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 11 z 16 sierpnia 1991 r.), znajdujący się w zachodniej części województwa wielkopolskiego obejmujący swoim obszarem niemal całą gminę Sieraków i chroniący urozmaicony krajobraz młodoglacjalny, z licznymi pagórkami morenowymi, rynami jeziornymi, dolinami rzek, wydmami oraz rozległymi i atrakcyjnymi kompleksami leśnymi.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY

Obszar specjalnej ochrony ptaków "Puszcza Notecka" PLB300015 - wyznaczony w 2007 r., powierzchnia całkowita 178 255,8 ha, obejmuje fragmenty regionów poznańskiego, pilskiego i gorzowskiego. Na terenie tym występuje 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Puszcza Notecka obejmuje swym zasięgiem cały obszar gminy Sieraków.

Ryc. 11. Sierakowski Park krajobrazowy i Puszcza Notecka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY

Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Kubek” (PLH300006), o powierzchni 1 048 ha, obejmuje teren Jeziora Kubek wraz z przyległymi do niego terenami. Ochroną objęty został kompleks zbiorowisk naturalnych, zalesionych wydm oraz misy jeziernej, w tym rozległy kompleks olsów. Obszar ten położony jest w części na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Noteckiej.

Specjalny Obszar Ochrony „Sieraków” (PLH300013), o powierzchni 1,05 ha. Ostoja zlokalizowana jest na strychu byłego budynku Ośrodka Zdrowia w Sierakowie, który znajduje się na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Znalazła się tam kolonia rozrodcza nocka dużego. Jest to jedna z najliczniejszych kolonii rozrodczych nocka dużego na terenie Polski. Nietoperze przebywają tu zazwyczaj od kwietnia do listopada. Noczek duży jest cennym gatunkiem z europejskiego punktu widzenia. Jest to jeden z trzech największych nietoperzy w Polsce.

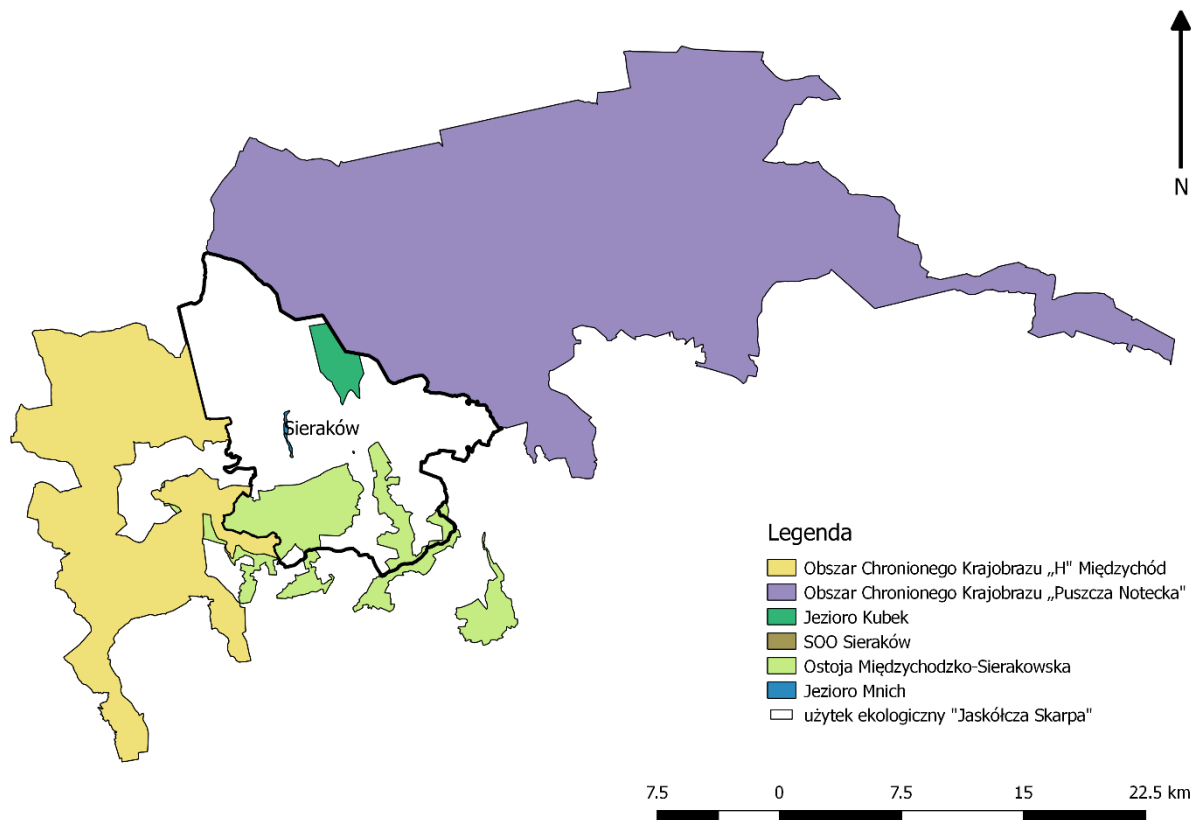
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska” (PLH300032) o powierzchni 7 591,1 ha. Ostoja znajduje się na północnych obrzeżach Wielkopolski, na pograniczu Kotliny Górzowskiej i Pojezierza Poznańskiego.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jezioro Mnich” (PLH300029) o powierzchni 46,0 ha. Ostoja obejmuje Jezioro Mnich oraz Jezioro Mnich Mały. Ostoja chroni kompleks unikalnych mechowisk węglanowych i torfowisk mszarnych, ważnych w skali ponadregionalnej, cechujących się szczególnym bogactwem rzadkich i reliktowych mchów; mimo niewielkiej powierzchni obszar wyróżnia się dużą różnorodnością siedlisk.

UŻYTEK EKOLOGICZNY

Jaskółcza Skarpa o łącznej powierzchni 42,83 ha lessowa skarpa w miejscowości Góra (3 km na południe od Sierakowa). Leży na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Chroni miejsca lęgowe rzadkich dziś ptaków – jaskółek brzegówek,

Ryc. 12. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

REZERWATY PRZYRODY

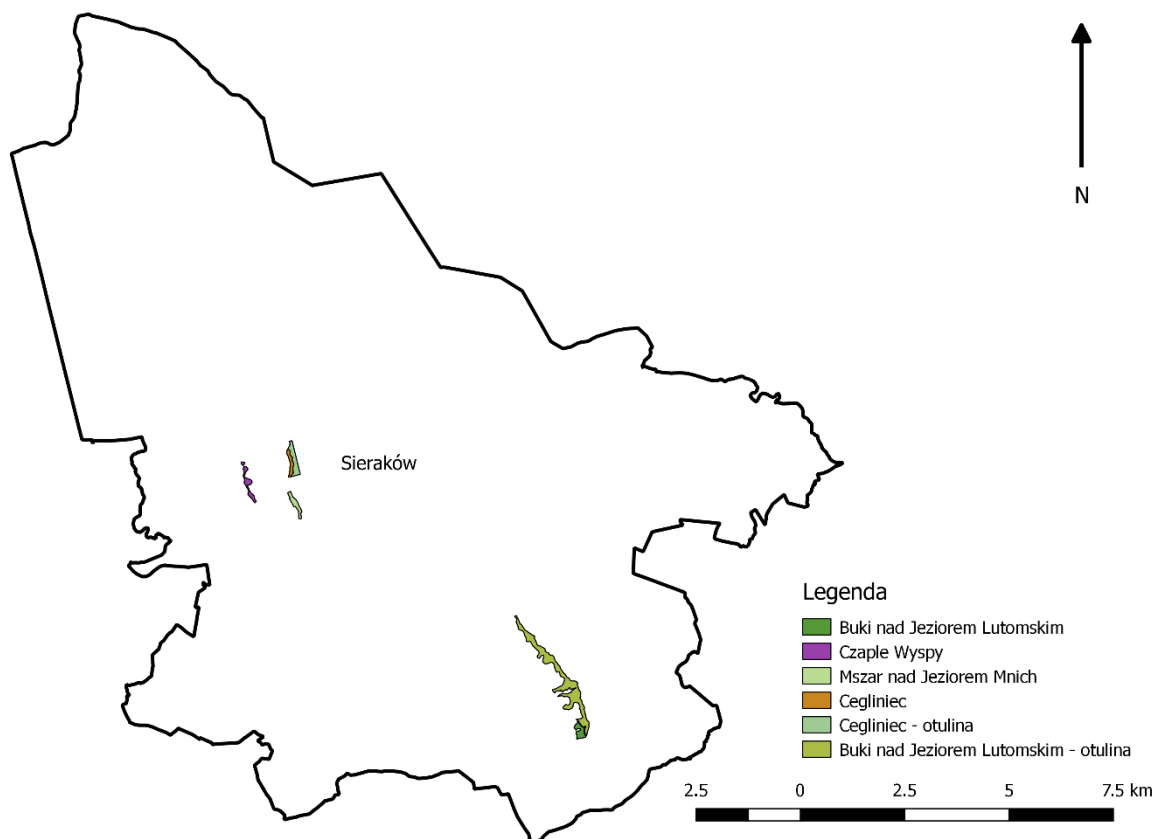
„Buki nad Jeziorem Lutomskim” wraz z otuliną – rezerwat leśny (ścisty), o powierzchni 55,17 ha. Rezerwat chroni fragment lasu bukowego rosnącego na zboczu rynnny połodowcowej, wypełnionej wodami Jeziora Lutomskiego.

„Cegliniec” wraz z otuliną – rezerwat leśny o powierzchni 4,31 ha. Leśny rezerwat przyrody położony na terenie Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. Został utworzony w 1960 roku w celu ochrony fragmentów lasu sosnowego, nad Jeziorem Mniszym na siedlisku boru mieszanego, który ocalał z klęski gradacji strzygoni choinówki mającej miejsce w Puszczy Noteckiej w latach 1922 - 1924.

„Czaple Wyspy” – rezerwat ornitologiczny (ścisty), o powierzchni 7,14 ha. Rezerwat chroni miejsca lęgowe rzadkich gatunków ptaków, m.in.: czapli siwej (*Ardea cinerea*), kani czarnej (*Milvus migrans*), soła wędrownego (*Falco peregrinus*), kormorana czarnego (*Phalacrocorax carbo*).

„Mszar nad Jeziorem Mnich” – rezerwat torfowiskowy o powierzchni około 6 ha. Został utworzony w 1967 roku w celu ochrony torfowiska przejściowego i zbiorowiska roślin bagiennych i torfowiskowych.

Ryc. 13. Rezerваты przyrody na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

POMNIKI PRZYRODY

W granicach gminy występują pomniki przyrody obejmują kilkadziesiąt pojedynczych okazów i grup sędziwych drzew rosnących w większości w lasach i parkach gminy. Na szczególną uwagę zasługuje około 240-letni dąb Józef rosnący we wsi Marianowo, będący najgrubszym drzewem Puszczy Noteckiej. Jego obwód wynosi 850 cm.

Przez gminę Sieraków przebiegają dwa korytarze ekologiczne:

- Korytarz ekologiczny Zachodnia Puszcza Notecka,
- Korytarz ekologiczny Jezioro Pszczewskie i Dolina Obry.

Bogactwo form ochrony przyrody i wiążące się z nimi wysokie walory krajobrazowe sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji na terenie gminy, w szczególności turystyki pieszej i rowerowej. Należy jednak mieć na uwadze, iż duża powierzchnia terenów objętych ochroną ma wpływ na możliwości zagospodarowania przestrzennego i jest związana z licznymi ograniczeniami w tym zakresie. Niemniej, tereny te stanowią niezwykle atut gminy i w związku z tym na jej obszarze wyznaczonych zostało wiele ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych i rowerowych. Na terenie gminy działa również kilka wypożyczalni rowerów z których korzystają zarówno mieszkańcy gminy, jak i turyści.

SZLAKI PIESZE

- Szlak żółty Kłodzisko – Pakawie – Sieraków (17,1 km, na terenie gminy – 10,5 km);
- Szlak czerwony, czarny i żółty Sieraków – Jez. Lutomskie – Lutom – Sieraków (17,7 km);
- Szlak czerwony Bucharzewo – Pustelnia – Chojno (9,8 km, na terenie gminy – 3,8 km);
- Szlak niebieski Sieraków – Jez. Niedziółka – Bucharzewo (7,2 km);
- Szlak czerwony i zielony Bucharzewo – Lichwin – Sieraków (11,7 km);

- Szlak żółty i zielony Sieraków – Borowy Młyn – Francuskie Góry – Sieraków (21,9 km);
- Szlak żółty, czarny, czerwony Sieraków – Kukułka – Zatom (18,4 km);
- Szlak czarny Kukułka – Błoto – Radgoszcz – Międzychód (19,3 km, na terenie gminy – 14 km);
- Szlak niebieski Sieraków – Ławica – Międzychód (20,4 km, na terenie gminy – 13,5 km);
- Szlak żółty Zatom Stary st. kol. – Ławica – Prusim st. kol. (13 km, na terenie gminy – 6,5 km);
- Szlak czarny i czerwony Kwilcz – Kurnatowice – Góra Głazów – Sieraków (17,9 km, na terenie gminy – 9,9 km);
- Szlak znakowany częściowo, żółty i czarny Prusim st. kol. – Chalin – Grobia – Sieraków (16,2 km, na terenie gminy – 12,2 km);
- Szlak miejski w Sierakowie.

SZLAKI ROWEROWE

- Szlak Czarny - Europejski Szlak Rowerowy Ryżyn – Sieraków – Chalin (16,2 km);
- Szlak Do Stada – zielony - Sieraków Rynek – Stado Ogierów (0,6 km);
- Szlak Krajobrazowy – żółty – Góra – Lutomek – Tuchola (21,7 km);
- Szlak Dzikich Zakątków – niebieski – „Chata Zbójców” Bucharzewo Bukowce – Sieraków - Szlak Europejski (18 km);
- Szlak Przez Prom – czarny - Chorzępowo – Zatom Stary – Ławica (7,1 km);
- Szlak Akademicki – czerwony – Jaroszewo – Sieraków – Bucharzewo Bukowce „Chata Zbójców” (41,5 km);
- Nadwarciański Szlak Rowerowy;
- Szlak 100 Jezior;
- Rowerowy Szlak Powstań Narodowych;
- Rowerowe wiaty turystyczne (na obszarach wiejskich).

SZLAKI KONNE

- Ogólnopolski Szlak;
- Konny Szlak Zbójecki Puszczy Noteckiej;
- Ścieżka konna Nadleśnictwa w Sierakowie.

ŚCIEŻKI EDUKACYJNE

- Ogród edukacyjny „Leśna Przygoda”,
- Ścieżka edukacyjna „Marianówka”,
- Ścieżka dydaktyczna Jary koło Chaliny,
- Ścieżka dydaktyczna w parku dworskim w Chalinie i nad Jeziorem Śremskim,
- Ścieżka dydaktyczna nad Jeziorem Małym w Chalinie,
- Ścieżka edukacyjna dla osób słabowidzących w Chorzępowie.

SZLAKI NORDIC WALKING:

- NATURE.FITNESS.PARK.CHALIN;
- OSiR;
- szlaki na terenie nadleśnictwa Sieraków.

SZLAKI KAJAKOWE:

- Warta;
- Oszczenica.

Na terenie gminy Sieraków znajdują 423 obiekty, wpisane do Gminnej ewidencji zabytków (zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków). Ok. 55% z nich zlokalizowanych jest w mieście Sieraków. Pozostałe obiekty znajdują się na terenach wiejskich. Do rejestru zabytków wpisano 28 obiektów budowlanych, 5 zabytkowych parków podworskich i 4 zespoły dworsko-folwarczne.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowano do tej pory 394 stanowisk archeologicznych, spośród których żadne nie zostało wpisane do rejestru zabytków. Największą liczbę stanowisk archeologicznych znajduje się we wsi Grobia – 61 oraz we wsi Lutom – 53.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

O poziomie przedsiębiorczości danej jednostki samorządu terytorialnego świadczy między innymi liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. W tabeli poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu międzychodzkiego w latach 2016-2020. Na terenie powiatu największą zmianę obserwuje się dla gminy Międzychód, gdzie liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 110. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w gminie Sieraków w roku 2020 stanowiły 21,3% (826 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie międzychodzkiem. Udział ten ułokował gminę na drugim miejscu wśród gmin powiatu. Na pierwszym miejscu znalazła się gmina Międzychód, w której zarejestrowanych na koniec 2020 roku było 2 187 podmiotów (56,4%).

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Tab. 3. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie międzychodzkiem w latach 2016-2020

JST	2016		2020		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat międzychodzki	3 587	100,0%	3 880	100,0%	293
Chrzypsko Wielkie	225	6,3%	276	7,1%	51
Kwilcz	533	14,9%	591	15,2%	58
Międzychód	2 077	57,9%	2 187	56,4%	110
Sieraków	752	21,0%	826	21,3%	74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Sieraków, największa część podmiotów działa w handlu hurtowym i detalicznym (176 podmiotów), budownictwie (132) oraz w pozostałej działalności usługowej (77).

Tab. 4. Podmioty działające na terenie gminy Sieraków w 2020 r. według sekcji PKD

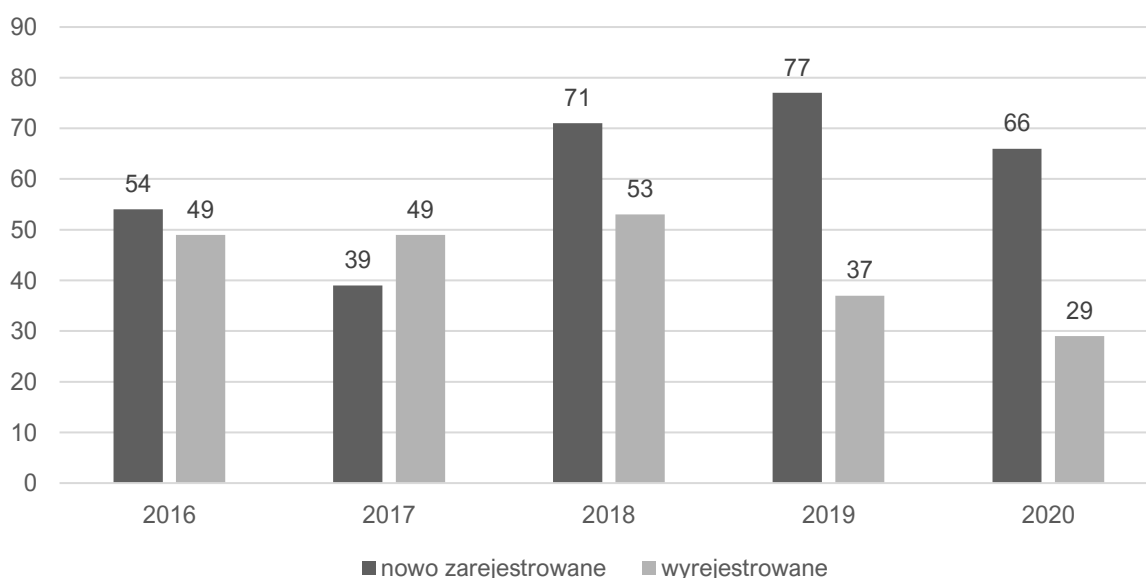
SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	176	21%
SEKCJA F Budownictwo	132	16%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	77	9%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	63	8%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	56	7%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	45	5%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	40	5%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	39	5%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	35	4%

SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	34	4%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33	4%
SEKCJA P Edukacja	21	3%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19	2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	12	1%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	1%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	0%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	0	0%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie gminy Sieraków. Analiza dotyczy zmian na przestrzeni lat 2016-2020. Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw corocznie przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych (poza rokiem 2017). Dodatkowo zauważyć można tendencję spadkową dla jednostek wyrejestrowywanych, co jest zjawiskiem pozytywnym i świadczy o sprzyjających warunkach do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych działalności gospodarczych. Liczba nowych podmiotów w 2020 roku była niższa niż rok wcześniej, na co wpływ mogła mieć sytuacja epidemiczna oraz związane z nią obostrzenia w działalności poszczególnych branż.

Ryc. 14. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2016-2020 działających na terenie gminy Sieraków

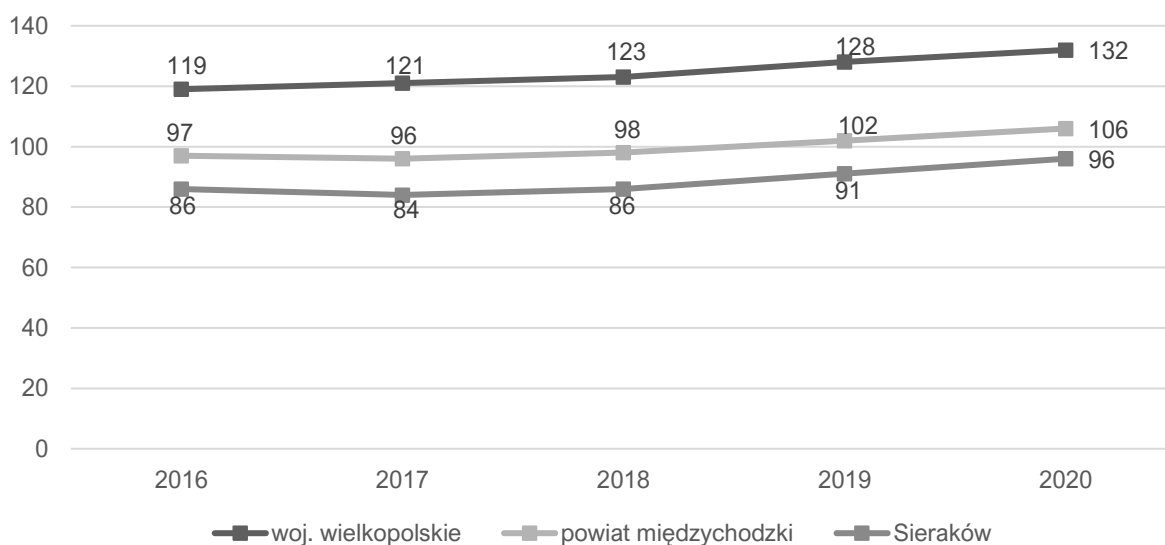
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród największych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy można wskazać m.in.:

- BA Glass Poland Sp. z o.o. Sieraków (produkcja szkła gospodarczego);
- ABP Poland Sp. z o.o. (przetwórstwo mięsa);
- Ferrarini sp. z o.o. (przetwórstwo wieprzowini);
- Zetbeer Sp. z o.o. PPB (usługi tartaczne (przerób tarcicy) oraz stolarskie);
- Firma Handlowo – Produkcyjna „Podolski” (przetwarzanie drobiu);
- Primavika Sp. z o.o. (produkcja żywności wegetariańskiej),
- Max-Pol S.C. P.P.U.H. Sieraków (produkcja mebli tapicerowanych).

Na poniższej rycinie przedstawione zostało kształtowanie się liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców największa wartość wskaźnika zarejestrowanych podmiotów znajduje się w województwie (132 przedsiębiorstwa), następnie w powiecie międzychodzkiem (106 przedsiębiorstw), a najniższa liczba dotyczy średniej dla gminy (96 przedsiębiorstw). Dla wszystkich jednostek obserwuje się systematyczny wzrost wskaźnika na przestrzeni analizowanych lat.

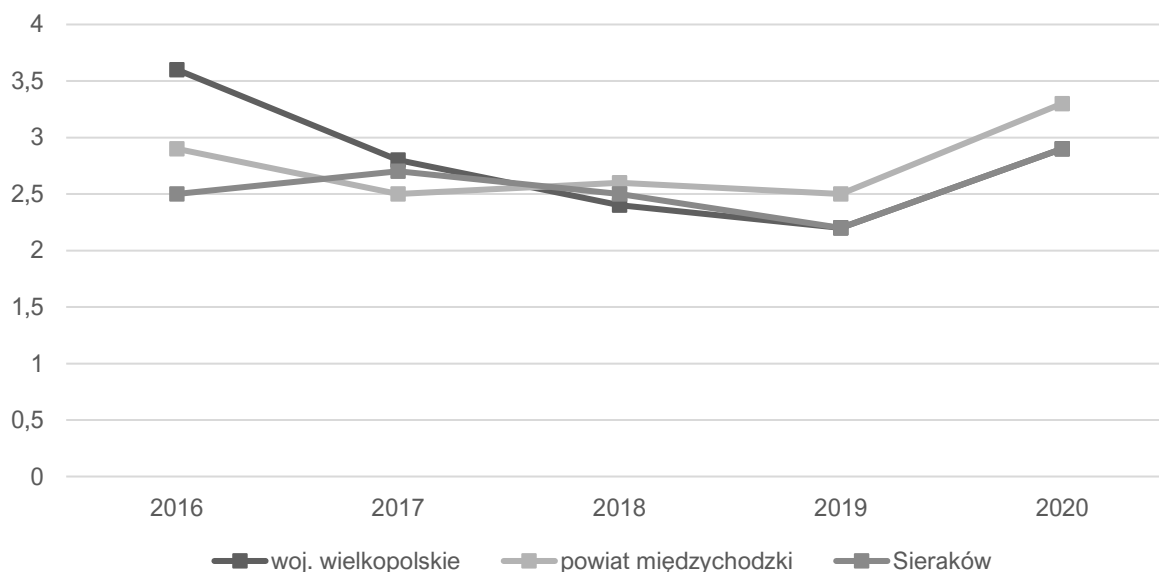

Ryc. 15. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój gospodarczy jednostki wiąże się również z sytuacją na rynku pracy. Możliwość stabilnego zatrudnienia oraz posiadania satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Na rycinie poniżej przedstawiono kształtowanie się udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących gminę Sieraków. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2016-2020. W latach 2017-2019 zauważalny był trend malejący w gminie Sieraków w zakresie liczby bezrobotnych zarejestrowanych (z poziomu 2,7% w roku 2017, do poziomu 2,2% w roku 2019). Jednak w roku 2020 nastąpiło odwrócenie spadkowego trendu w tym zakresie i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia ponownie wzrosła do poziomu 2,9%. Jednocześnie podobną tendencję w zakresie kształtowania się poziomu bezrobocia można było zauważyć w całym powiecie międzychodzkiem oraz województwie wielkopolskim. Taki stan rzeczy związany jest w dużej mierze ze skutkami gospodarczymi globalnej pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Ryc. 16. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu międzychodzkiego za rok 2019 r. struktura bezrobotnych w powiecie międzychodzkiem przedstawiała się następująco:

Tab. 5. Struktura bezrobotnych w powiecie międzychodzkiem (stan na 2019 r.)

	Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	546	349
Zamieszkali na wsi	348	224
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	35	21
Bez kwalifikacji zawodowych	163	121
Bez doświadczenia zawodowego	104	77
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	-	136
Osoby do 25 roku życia	109	73
Osoby powyżej 50 roku życia	135	57
Osoby długotrwale bezrobotne	223	178
Osoby niepełnosprawne	55	29

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPiT-01 za okres 01.01.2019- 31.01.2019, Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu międzychodzkiego.

Należy zwrócić uwagę na duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych (223), co może oznaczać, że osoby te nie są zainteresowane podjęciem pracy lub ich kwalifikacje nie odpowiadają potrzebom lokalnego rynku.

Zgodnie z danymi z „Barometru zawodów 2022 powiat międzychodzki” maksymalny deficyt stwierdzono w następujących grupach zawodów: elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, fryzjerzy, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze, mechanicy maszyn i urządzeń, murarze i tynkarze, nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, opiekunki

dziecięce, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pedagodzy, piekarze, pielęgniarki i położne, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, przetwórcy mięsa i ryb, psychologzy i psychoterapeuci, robotnicy budowlani, robotnicy leśni oraz robotnicy obróbki drewna i stolarze.

W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie międzychodzkiem wynosiło 4 519,70 zł.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Zadaniami z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej w gminie Sieraków zajmuje się Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sierakowie. Przedmiotem działania gminy jest pobór, uzdatnianie i przesył wody odpowiedniej jakości do odbiorców oraz przyjmowanie i odprowadzanie ścieków za pomocą infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej będącej w eksploatacji gminy.

Aglomeracja Sieraków wyznaczona została na podstawie uchwały nr XXV/179/2020 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Sieraków. Obszar aglomeracji Sieraków wyznaczony jest na terenie miejscowości Sieraków, Grobia, Kłosowice oraz Lutom.

Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Sieraków wynosi 8 714 RLM i obejmuje:

- 6 782 RLM – odpowiadających liczbie stałych mieszkańców aglomeracji oraz czasowo przebywających na terenie aglomeracji korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 449 RLM pochodzących od stałych mieszkańców aglomeracji, którzy mają techniczną możliwość korzystania z istniejącej sieci kanalizacyjnej i którzy zostaną do niej podłączeni (obecnie korzystają ze zbiorników bezodpływowych),
- 40 RLM – odpowiadających liczbie stałych mieszkańców aglomeracji oraz czasowo przebywających na terenie aglomeracji, którzy będą korzystali z planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej,
- 1 443 RLM pochodzących od przemysłu odprowadzającego ścieki do istniejącej sieci kanalizacyjnej – wyliczonych zgodnie z art. 86 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków oddana do użytku w 1996 roku. Ścieki dostarczane są do oczyszczalni rurociągiem tłocznym (ø 300) z przepompowni ścieków. Istniejąca oczyszczalnia jest typu mechaniczno-biologicznego ze wspomaganiami chemicznymi. Przepustowość oczyszczalni z pozwolenia wodno-prawnego wynosi 1250 m³/d. Równoważna liczba mieszkańców, obsługiwana przez funkcjonującą oczyszczalnię ścieków wynosi 6 424 osób, z czego 96,65% stanowią mieszkańcy miasta Sieraków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Warta.

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej mogą liczyć na wsparcie w postaci dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Urząd Gminy prowadzi również ewidencję właścicieli, którzy nie posiadają przyłączenia do kanalizacji, oczyszczalni ścieków przydomowych lub zbiornika bezodpływowego.

W 2020 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 136,4 km, a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych stanowiła 2 687 sztuk. Do sieci wodociągowej podłączone są następujące miejscowości: Sieraków, Lutom, Kaczin, Izdebno, Jabłonowo, Tuchola, Marianowo, Kłosowice, Chorzępowo, Kobyłarnia, Chalin, Ławica, Grobia, Przemysł, Góra, Śrem, Bucharzewo i Śrem.

Ujęcia wody zlokalizowane na obszarze gminy Sieraków:

- ujęcie miejskie w Sierakowie;

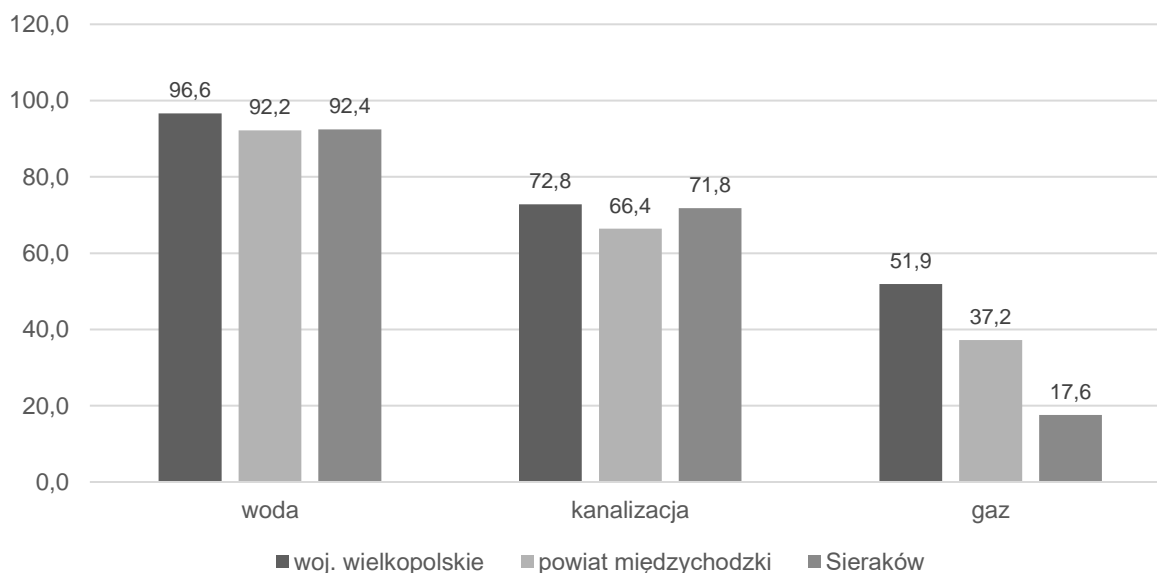
- ujęcie wiejskie w Lutomiu;
- ujęcie wiejskie w Przemysłu;
- ujęcie wiejskie wody w Ławicy;
- ujęcie wody w Kłosowicach.

Pozostałe miejscowości nie są podłączone do sieci wodociągowej i czerpią wodę z ujęć indywidualnych.

Gmina Sieraków opracowała Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu i zarządzie WPK spółka z o.o. w Sierakowie na lata 2018-2021 zgodnie z art. 5 i 21 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028). Plan dotyczy inwestycji rozwojowych oraz modernizacyjnych mających na celu rozwój infrastruktury oraz utrzymanie urządzeń wodno-kanalizacyjnych w należytej sprawności i gotowości oraz racjonalizację zużycia wody. Zakres inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych obejmował zadania tj.:

- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej na terenie osiedla Piaski dla działek powstałych w wyniku podziału gruntu;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej do miejscowości Lutomek;
- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Sierakowie;
- modernizacja stacji uzdatniania wody w Sierakowie.

Poniżej zaprezentowana została analiza procentowego udziału korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Sieraków na tle porównywanych jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. Poziom zwodociągowania w gminie w 2020 r. osiągnął 92,4% i był porównywalny do powiatu międzychodzkiego (92,2%) i niższy niż średnia w województwie wielkopolskim (96,6%). W przypadku udziału korzystających z instalacji kanalizacyjnej wskaźnik dla gminy Sieraków osiągnął wynik 71,8% i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu międzychodzkiego – 66,4 % i niższy niż dla województwa wielkopolskiego – 72,8%. Pod względem dostępu sieci gazowej gmina osiągnęła najniższy udział spośród analizowanych jednostek, który wynosił 17,6%.

Ryc. 17. Udział korzystających z instalacji sieciowych w gminie Sieraków w 2020 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu gminy Sieraków jest Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. W roku 2022 opłata za odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych wynosi 26 zł miesięcznie od każdego mieszkańca za odpady zbierane w sposób selektywny oraz 104 zł za miesiąc od osoby zamieszkującej nieruchomość, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny. Osoby mieszkające w budynkach jednorodzinnych mogą skorzystać z ulgi na bioodpady. Mogą płacić 21 zł zamiast 26 zł od osoby w sytuacji kompostowania odpadów organicznych.

W poniżej tabeli przedstawiony został stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Sieraków w latach 2016-2020. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów zbieranych z obszaru Gminy zwiększyła się. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów wyniósł w 2016 roku wyniósł 11% i do roku 2020 roku wzrósł do 26%.

Analizie poddane zostały również poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Sieraków przewyższa wskaźniki dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie przekroczył wymaganego poziomu w analizowanych latach.

Tab. 6. Stan gospodarki odpadami w gminie Sieraków w latach 2016-2019

		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		7 564,00	7 610,00	7 561,00	7 572,00	7 465,00
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		2 679,65	2 390,09	2 630,20	2 990,02	3 285,29
<i>zmieszane</i>		2 059,30	1 805,43	1 821,77	1 950,81	1 819,50
<i>segregowane</i>		281,73	261,63	590,91	655,80	857,37
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		11%	11%	22%	22%	26%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca (Mg)		0,35	0,31	0,35	0,39	0,44
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	30	26,4	56,87	61,39	80,96
	wymagany	18,00	20,00	30,00	40,00	50,00
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	31,6	83,67	99,15	80,3	71,96
	wymagany	42,00	45,00	50,00	60,00	70,00
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	1	7,57	7,6	9,87	12,69
	wymagany	<45	<45	<40	<40	<35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Na terenie gminy Sieraków w miejscowości Sieraków przy ulicy Towarowej 8 funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK czynny jest on poniedziałku do piątku (poza środą) w godzinach od 8:00 do 15:00 oraz w sobotę w godzinach od 9:00 do 13:00. Punkt przyjmuje wyłącznie selektywnie zebrane odpady komunalne tj. odpady wytworzone przez mieszkańców nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Sieraków. PSZOK przyjmuje następujące rodzaje odpadów: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Działalność w zakresie ochrony środowiska prowadzona jest w gminie Sieraków w oparciu o następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków,
- Plan usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Sieraków,

Gmina Sieraków współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Najważniejsze decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane w latach 2015-2020 to m.in.:

- przebudowa wanny szklarskiej I linii szklarskiej do produkcji opakowań szklanych w obrębie zakładu w Sierakowie wraz z budową niezbędną infrastruktury – BA GLASS POLAND Sp. z o.o. (2015 rok);
- rozbudowa i modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Sierakowie (2015 rok);
- budowa stawu rybnego Kłosowice dz. nr 43 (2015 rok);
- budowa zakładu produkcji żywności wegetariańskiej w miejscowości Lutom nr działek 145, 146/4 obręb Lutom (2015 rok);
- budowa hal magazynowych nr 4 i nr 5 wraz z niezbędną infrastrukturą w zakładzie produkcji opakowań szklanych w Sierakowie – BA GLASS POLAND Sp. z o.o. (2015 rok);
- przebudowa i rozbudowa stacji elektroenergetycznej 110/15 kV GPZ Sieraków - działki 358 i 89 obręb Grobia (2016 rok);
- budowa Parku Solarnego Tuchola 2 - działek 192/4, 113/8 i 192/14 obręb Tuchola (2016 rok);
- budowa liniowego elektrycznego wyciągu do nart wodnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, działki 2012 i 2011/25 obręb Sieraków (2016 rok);
- wykonanie urządzenia wodnego (studni głębinowej nr 4) o głębokości 45,00 m na terenie ujęcia miejskiego – dz. 1432/3 Sieraków (2016 rok);
- rozbiórka istniejącego mostu i budowa przepustu w km 17+375 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 182 w m. Sieraków (2016 rok);
- wykonanie projektu małej retencji nizinnej w Nadleśnictwie Sieraków (2018 rok);
- wykonanie urządzenia umożliwiającego pobór wód podziemnych o zdolności poboru wody 30m³/h – dz. 1445/6 m. Sieraków – Ferrarini Sp. z o.o. (2018 rok);
- budowa toru szkoleniowego dla Ośrodka Szkolenia Techniki Jazdy na działce nr 311/1 obręb Grobia (2018 rok);

- budowa farmy fotowoltaicznej „Sieraków I” o mocy do 1 MW zlokalizowanej w pobliżu miejscowości Chorzępowo, gmina Sieraków, powiat międzychodzki, województwo wielkopolskie – dz. 62 Chorzępowo (2019 rok);
- budowa obiektu handlowo – usługowego w Sierakowie – dz. 748/13, 748/14, 748/6, 759/1, 759/3 obręb Sieraków (2019 rok);
- modernizacja (przebudowa i rozbudowa) miejskiej oczyszczalni ścieków w Sierakowie (2020 rok);
- budowa zespołu elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na dz. nr 234, obręb Lutom, gm. Sieraków (2020 rok);
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 14 MW, na działce o nr ewid. 23, obręb Grobia (2020 rok);
- wykonanie dwóch otworów hydrogeologicznych o głębokościach ~130,0 m, zlokalizowanych na działce ewid. nr 94 obręb Lutom, gm. Sieraków, celu ujęcia wód podziemnych z utworów neogeńskich, mioceńskich oraz przystosowanie ich do eksploatacji poprzez wykonanie dwóch urządzeń wodnych o zdolności poboru 40 m³/h (każde) (2020 rok).

W Sierakowie jest monitorowana jakość powietrza za pośrednictwem trzech czujników Airly zlokalizowanych przy ul. 8 Stycznia, ul. Poznańskiej (budynek Szkoły Podstawowej) oraz ul. Poznańskiej (Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sierakowie). Stan powietrza można śledzić na stronie Airly pod adresem: <https://map.airly.eu/pl/> lub przez aplikację na smartfon.

W ramach ochrony środowiska gmina realizuje programy dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, kolektorów słonecznych i fotowoltaicznych, wymianę pieców centralnego ogrzewania oraz wspiera likwidację wyrobów zawierających azbest. Gmina Sieraków cyklicznie wspiera i organizuje akcje ekologiczne przy współpracy z innymi podmiotami np. drzewko za makulaturę, zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i prowadzi edukację ekologiczną: gry, konkursy i akcje edukacyjne.

2.3. Stan finansów samorządowych

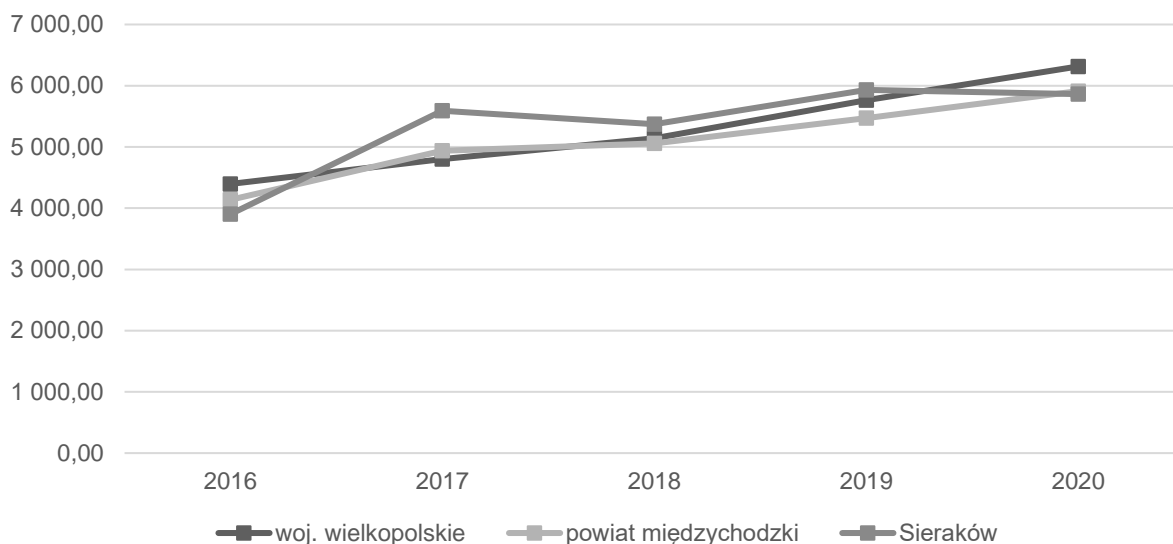
Wykonanie budżetu

W latach 2016-2020 dochody miny Sieraków corocznie się zwiększały z poziomu 34,2 mln zł w 2016 roku do 50,9 mln zł w 2020 roku. Największy wzrost nastąpił w 2017 roku, gdzie widoczny jest skok o ponad 14 mln zł w stosunku do roku wcześniejszego. Było to w dużej mierze konsekwencją zwiększenia dochodów bieżących i dochodów majątkowych, w tym dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie się średniego dochodu na jednego mieszkańca gminy Sieraków na tle porównywanych jednostek. W 2016 roku było to 3 902,16 zł, a w 2020 roku – 5 862,89 zł, co oznacza, że w przeciągu 5 lat dochody ogółem na 1 mieszkańca wzrosły o 50%.

Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w gminie Sieraków w 2020 roku był niższy od średniej wyznaczonej dla powiatu międzychodzkiego (5 911,63 zł) o 48,74 zł i niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego (6 314,53 zł, różnica 451,64 zł).

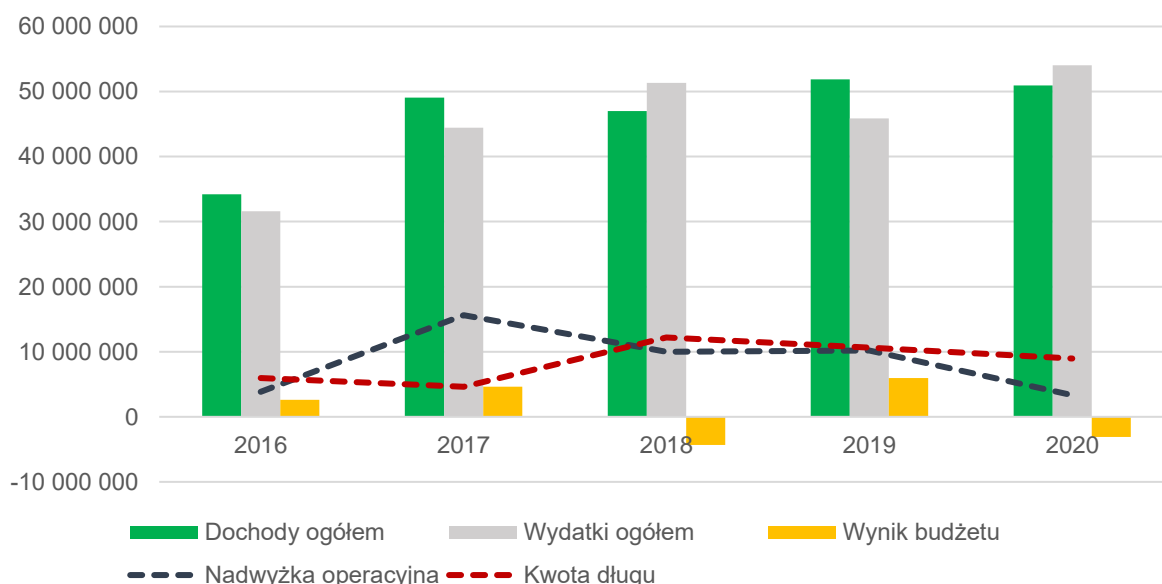

Ryc. 18. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 96,7%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2016 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 31,6 mln zł i do 2020 roku wzrosły o ponad 22 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W gminie Sieraków w latach 2016-2020 dynamika wzrostu dochodów i wydatków była na tyle niestabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) rósł z poziomu 3,8 mln zł w 2016 do 15,6 mln zł w 2017, po którym nastąpił nagły spadek do 3,3 mln zł w 2020 roku.

Ryc. 19. Wykonanie budżetu Gminy Sieraków w latach 2016-2020

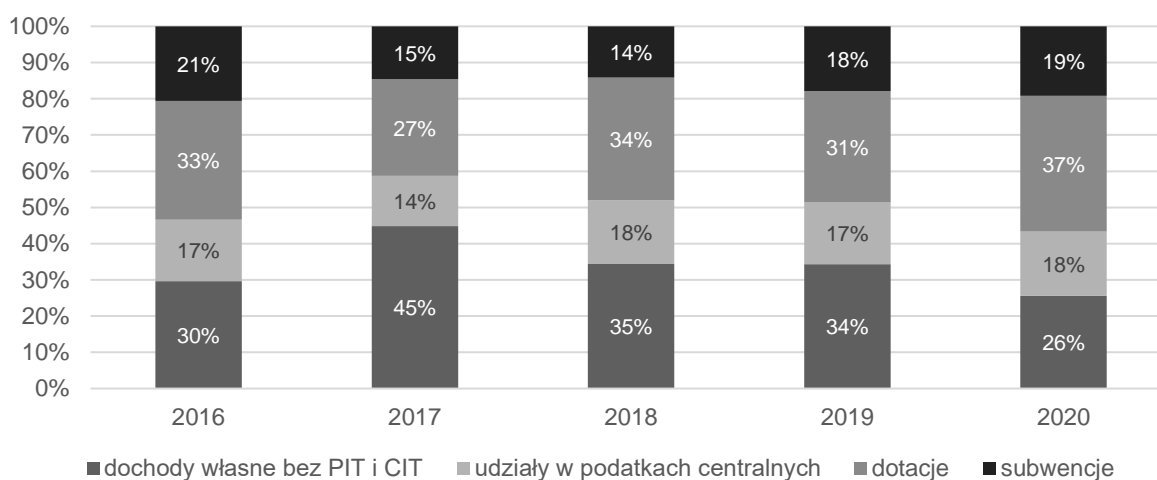
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Ujemny wynik budżetu biorąc pod uwagę lata 2016-2020 wystąpił w roku 2018 (ok. 4,3 mln zł) i 2020 (ok. 3,1 mln zł) i był spowodowany wysokimi nakładami na inwestycje w tym okresie.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Ryc. 20. Struktura dochodów Gminy Sieraków w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W 2016 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 30%. W roku 2020 nastąpił ich spadek do poziomu 26%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa. Wówczas nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy do poziomu 37%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne gminy Sieraków w 2020 roku wynosiły 44%, co daje mniejszą możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 7,1 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 5,4 mln. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 688 tys. zł rocznie.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy gminy w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego jest wyższy. Wynika to z tego, że Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2016-2020 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 7,5 mln zł (średnio 1,4 mln zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych oraz 84 tys. zł z tytułu ulg i zwolnień podatkowych), natomiast z tytułu podatku rolnego 192,2 tys. zł (średnio 38,4 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych).

Tab. 7. Dochody podatkowe Gminy Sieraków w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
PIT	5 531 923,00	6 098 779,00	7 379 174,00	8 109 910,00	8 169 226,00
CIT	279 613,32	700 953,65	856 234,61	743 443,14	858 968,21
podatek rolny	313 137,39	302 462,83	308 094,91	310 994,08	315 474,67
podatek od nieruchomości	4 801 013,64	5 339 207,30	5 864 661,74	5 710 549,19	5 657 782,75
podatek leśny	403 868,61	398 724,12	410 512,95	395 535,86	393 424,68

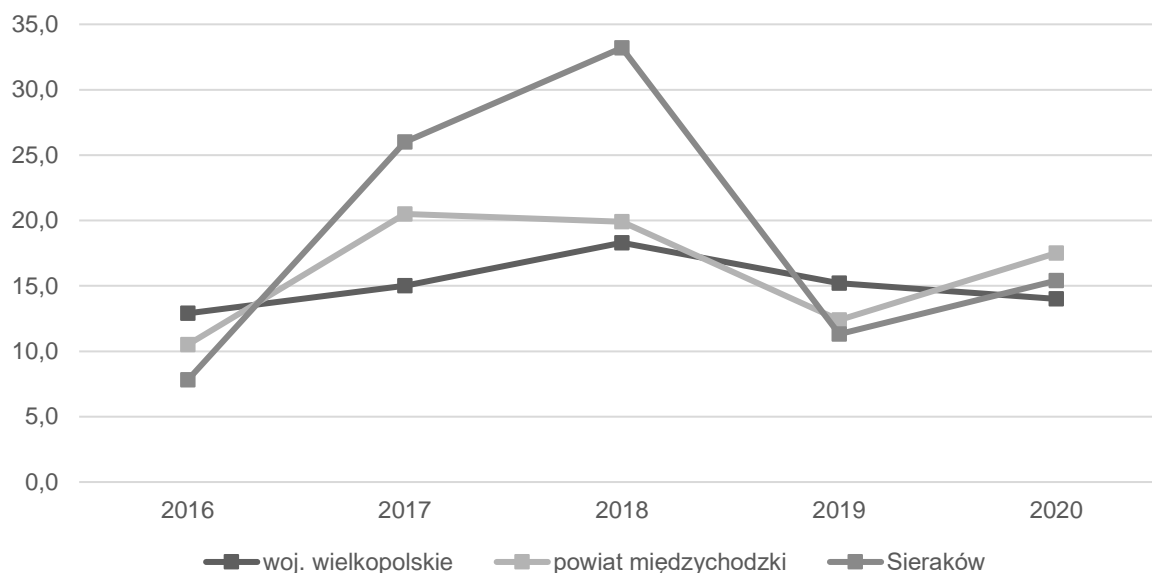

podatek od środków transportowych	202 320,50	159 953,00	171 268,70	180 443,60	279 177,70
karta podatkowa	26 213,72	23 527,20	22 340,32	25 054,61	25 270,63
podatek od czynności cywilnoprawnych	277 217,40	234 397,14	381 130,86	290 237,26	454 073,45
wpływy z opłaty skarbowej	35 827,00	33 859,00	35 816,00	40 348,00	36 520,30
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	8 114,24	26 204,47	1 786,75	1 292,09	1 708,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadł w działach: oświata i wychowanie (średnio 26% w latach 2016-2020), rodzina (22%), pomoc społeczna (13%), administracja publiczna (11%), kultura fizyczna i sport (9%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7%), transport i łączność (7%), oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5%).

Na poniższej rycinie przedstawiono udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020. Najwięcej wydatków majątkowych było w 2017 i w 2018 roku. W pozostałych latach wydatki kształtowały się w granicach od 7,8% do 15,4%.

Ryc. 21. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania dla rozwoju czy budujący przyjazny wizerunek obszaru dla każdego z jego użytkowników.

W 2018 roku z kwota przeznaczona na wydatki majątkowe wyniosła 17,04 mln zł i zrealizowano zadania takie jak:

- przebudowa nawierzchni odcinka ul. A. Jarochowskiego – ok. 1 mln zł;
- nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych w Sierakowie, stanowiących działki nr: 2010/1, 2010/2, 2010/3, 2013 wraz z prawem własności wszystkich obiektów i urządzeń znajdujących się na przedmiotowych nieruchomościach – 3,5 mln zł;
- rozbudowa Szkoły Podstawowej w Lutomiu – ok. 1,5 mln zł;
- budowa świetlicy wiejskiej w Przemyśle – 330 tys. zł.

W 2019 roku z kwota przeznaczona na wydatki majątkowe wyniosła 5,17 mln zł i zrealizowano zadania takie jak:

- przebudowa nawierzchni odcinka drogi we wsi Przemysł – ok. 183 tys. zł;
- program wsparcia gospodarki niskoemisyjnej – ok. 187 tys. zł;
- odnowienie drogi w Chorzępowie – 100 tys. zł;
- przebudowa nawierzchni na boisku szkolnym przy SP Sieraków oraz zainstalowanie oświetlenia – ok. 149 tys. zł;
- budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Lutomiu – ok. 457 tys. zł.

W 2020 roku z kwota przeznaczona na wydatki majątkowe wyniosła 8,32 mln zł i zrealizowano zadania takie jak:

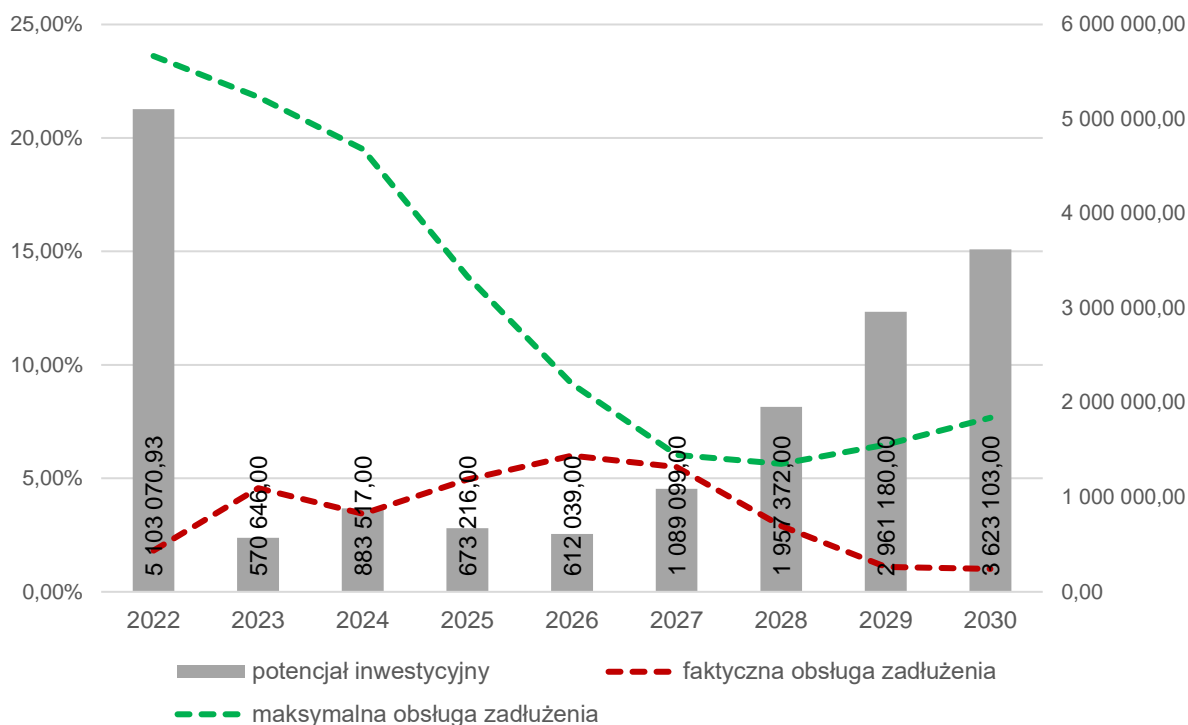
- Muzeum Rybactwa Śródlądowego i Ochrony Wód przy Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Sieraków – ok. 2,5 mln zł;
- program wsparcia gospodarki niskoemisyjnej oraz polepszenie dostępu do terenów rekreacyjnych i obiektów zabytkowych – ok. 145 tys. zł;
- modernizacja i montaż nowych punktów świetlnych na terenie gminy – ok. 195 tys. zł;
- modernizacja PSZOK w Sierakowie – 100 tys. zł;
- zakup 4 mieszkań komunalnych w Sierakowie – ok. 414 tys. zł.

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Sieraków na lata 2022-2030 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2021-2031 (nr XXXIX/283/2022 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sieraków). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Sieraków pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 22. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Sieraków na lata 2022-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXIX/283/2022 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sieraków.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2022-2030. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 17,5 mln zł. Należy mieć jednak na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia również szacunkowe wartości.

Fundusze Europejskie 2014-2020

Jak wskazuje internetowy serwis www.mapadotacji.gov.pl Gmina Sieraków w latach 2014-2021 pozyskała dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na szereg projektów:

Tab. 8. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2021

L.p.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość dofinansowania
1.	Muzeum Rybactwa Śródłądowego i Ochrony Wód przy Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Sieraków	Gmina Sieraków	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	5 292 371,95 zł
2.	Wysoka jakość usług społecznych w gminie Sieraków	Gmina Sieraków	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	2 464 267,26 zł
3.	Wsparcie osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych z terenu gminy Sieraków	Gmina Sieraków	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	842 881,25 zł

4.	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Sierakowie	Gmina Sieraków	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	238 298,35 zł
----	--	----------------	--	---------------

Źródło: mapadotacji.gov.pl

Zgodnie z rankingiem „Fundusze Europejskie. Ranking wykorzystania środków europejskich przez samorządy 2014–2019” opracowanym przez czasopismo „Wspólnota”¹ wydatki Gminy Sieraków ze środków UE w latach 2014–2019 per capita wyniosły 261,09 zł, co plasuje Gminę na 324 miejscu spośród 585 miasteczek.

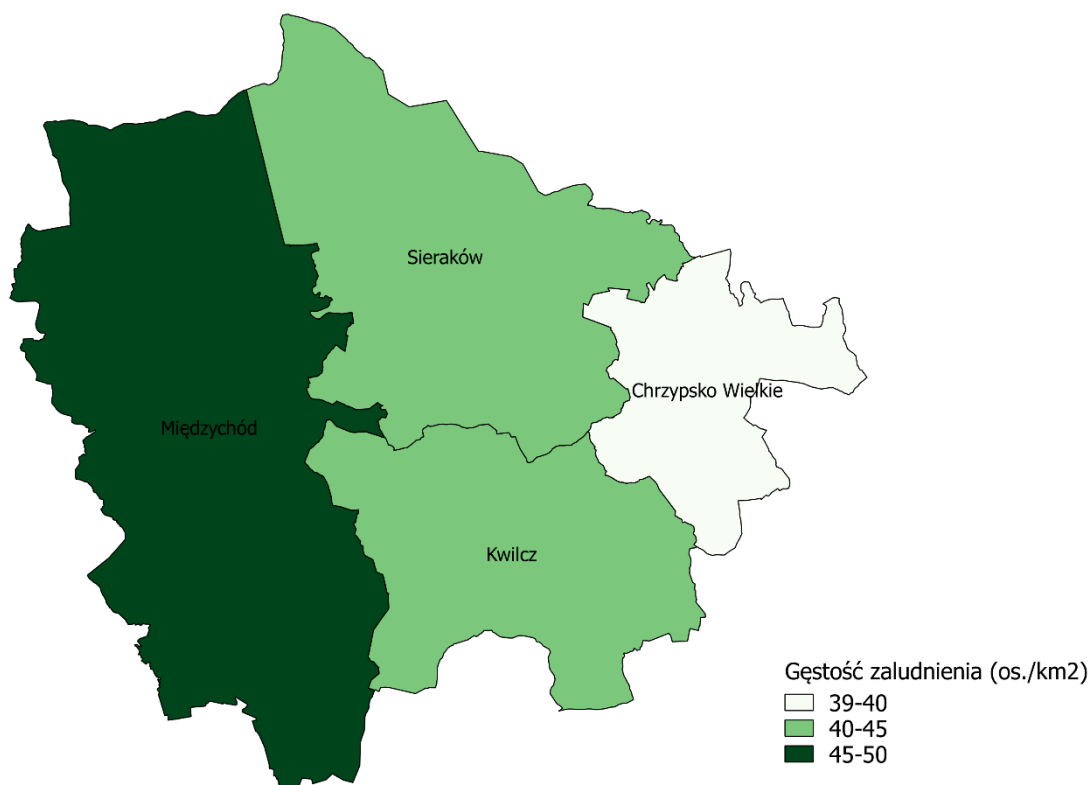
¹ <https://wspolnota.org.pl/news-rankingi/samorzadowi-liderzy-pozyskania-srodkow-unijnych-2014-2019>, z dnia 15 października 2020 r.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych GUS Gmina Sieraków w roku 2020 liczyła 8 641 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 43 os./km². Z tego względu gęstość zaludnienia w gminie była jedna z niższych w powiecie międzychodzkiem, gdzie gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 50 os./km². Największa gęstość zaludnienia występowała w gminie Międzychód (60 os./km²), a najniższa w gminie Chrzypsko Wielkie (39 os./km²).

Ryc. 23. Gęstość zaludnienia w powiecie międzychodzkiem w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące zmiany liczby ludności w latach 2016-2020 w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem oraz pozostałych Gmin należących do powiatu. Zauważa się spadek liczby ludności na przestrzeni lat, w 2020 roku wynosiła ona 8 641 mieszkańców, co daje o 134 mieszkańców mniej niż w pierwszym analizowanym roku. Sytuacja jest jednak charakterystyczna dla całego powiatu. Średnia dynamika zmiany liczby ludności dla gminy wyniosła 99,6% oraz 99,7% dla powiatu. Liczba ludności w gminie stanowi 24% mieszkańców powiatu.

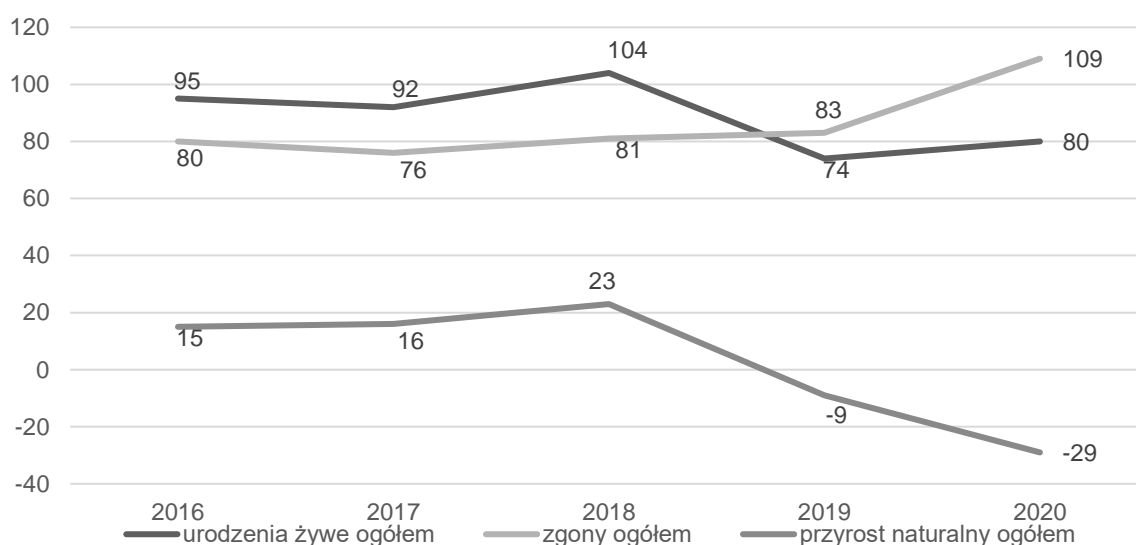

Tab. 9. Zmiany liczby ludności w powiecie międzychodzkiem w latach 2016-2020

JST	2016	2017	2018	2019	2020	udział w 2020 r.	średnia dynamika
powiat międzychodzki	37 080	36 987	36 982	36 751	36 633	100%	99,7%
Chrzypsko Wielkie	3 336	3 344	3 347	3 306	3 306	9%	99,8%
Kwilcz	6 395	6 375	6 404	6 341	6 377	17%	99,9%
Międzychód	18 574	18 501	18 463	18 391	18 309	50%	99,6%
Sieraków	8 775	8 767	8 768	8 713	8 641	24%	99,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zachodzące w gminie procesy demograficzne uzależnione są od przyrostu naturalnego oraz salda migracji.

Ryc. 24. Przyrost naturalny w gminie Sieraków w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

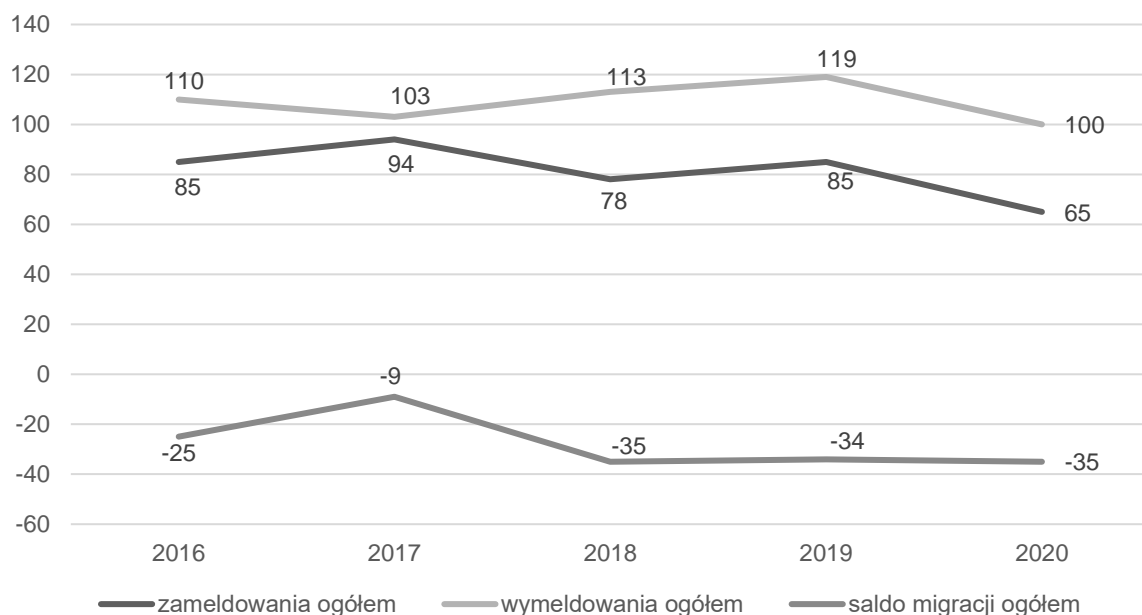
W latach 2016-2019 przyrost naturalny w gminie Sieraków kształtował się na stabilnym dodatnim poziomie ok. 18, przy rocznej liczbie urodzeń oscylującej na granicy 100, a zgonów nieznacznie przekraczającej 80. Sytuacja uległa pogorszeniu w roku 2019, w którym po raz pierwszy przyrost naturalny spadł poniżej zera w związku z wzrostem liczby zgonów o 2 i spadkiem urodzeń o 30.

Niski przyrost naturalny jest odzwierciedleniem struktury demograficznej gminy, która wskazuje na rosnący z roku na rok udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Drugim czynnikiem wpływającym na liczbę mieszkańców w gminie jest saldo migracji, czyli różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami.

Saldo migracji w badanym okresie w gminie Sieraków jest ujemne. Od 2017 roku utrzymuje się na stałym poziomie. Od roku 2019 obserwowany jest również spadek liczby zameldowań i wymeldowania w gminie.

Ryc. 25. Saldo migracji w gminie Sieraków w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2020 roku kształtował się na poziomie ujemnym nie tylko w gminie Sieraków – jest to sytuacja charakterystyczna dla całego regionu, w tym powiatu i województwa. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w gminie Sieraków był na poziomie -3,34 i był jednym z niższych w powiecie. Natomiast wskaźnik salda migracji był najniższy w powiecie.

Podobną tendencję wykazywał wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców. Pomimo dodatniej wartości dla województwa wielkopolskiego, wszystkie gminy powiatu międzychodzkiego (poza gminą Kwilcz) w 2020 r. odnotowały ujemne saldo migracji. Wskaźnik dla gminy Sieraków w 2020 r. wyniósł -4,00.

Tab. 10. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w gminie Sieraków w latach 2016-2019 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.
woj. wielkopolskie	-1,18	-0,72	0,50	0,05
powiat międzychodzki	-2,40	-0,92	-2,00	-0,05
Chrzypsko Wielkie	-4,54	-0,76	-2,40	-0,15
Kwilcz	-0,63	-0,99	1,10	0,15
Międzychód	-2,18	-0,77	-2,10	0,00
Sieraków	-3,34	-1,26	-4,00	-0,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wskaźniki demograficzne dla gminy Sieraków zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku po-

produkcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika wzrostu tego wskaźnika wyniosła dla gminy 125%. Na tle całego województwa wielkopolskiego wskaźnik kształtował się na niższym poziomie, jednak wskaźnik Gminy był porównywalny do poziomu powiatu międzychodzkiego.

Pogłębiając analizę struktury demograficznej gminy Sieraków można zauważyć, że wyraźnie zmniejsza się w niej odsetek mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat). Nie jest to pozytywna cecha gminy, ponieważ ludność w tym wieku jest główną siłą napędową jednostki samorządu terytorialnego. Dynamika spadku tego wskaźnika w latach 2016-2020 była na poziomie 93% – wynika z tego, że udział mieszkańców w wieku kreatywnym spada, jednak wolniej niż ma to miejsce w stosunku do średniej powiatu i województwa. Mimo, iż dane są na ten moment zadowalające, należy zwrócić uwagę na wymiar długofalowy, w efekcie którego zmniejszy się liczba osób aktywnych zawodowo, co może mieć negatywne skutki dla funkcjonowania gminy.

Tab. 11. Wskaźniki demograficzne dla gminy Sieraków w 2016 i 2020 roku na tle innych jednostek

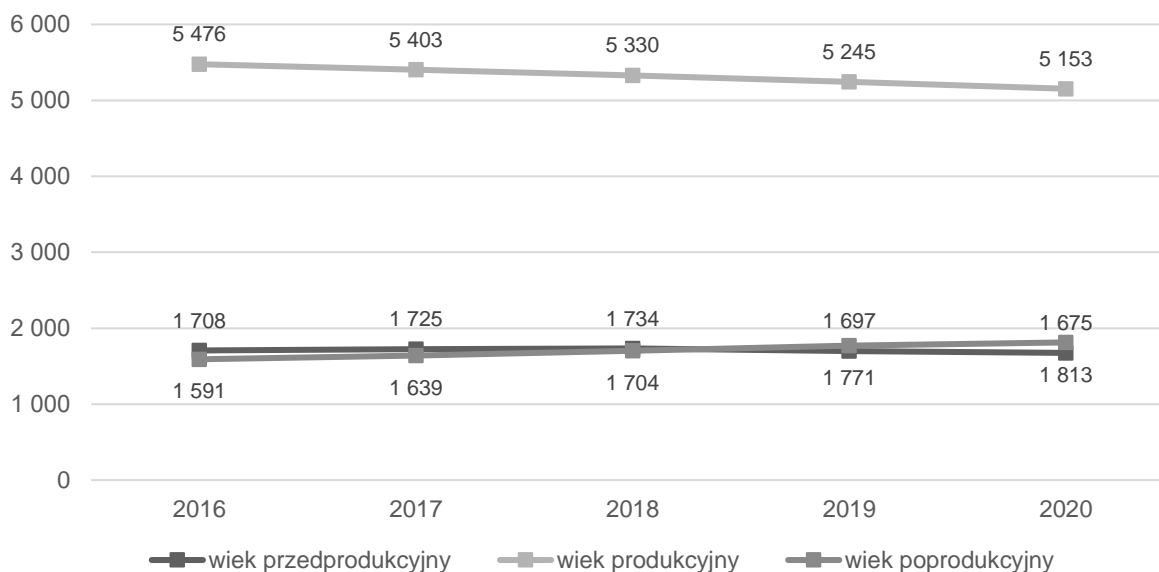
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2016	2020	dynamika	2016	2020	dynamika
woj. wielkopolskie	15,99	13,94	87%	22,10	26,10	118%
powiat międzychodzki	15,63	14,16	91%	21,10	26,30	125%
Sieraków	14,97	13,89	93%	21,10	26,30	125%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiona została struktura ludności w gminie Sieraków, poprzez graficzne zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2016-2020. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie stopniowo maleje, choć tempo spadku jest niższe w porównaniu do liczby osób w wieku produkcyjnym. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, zauważalna jest odwrotna tendencja. W przyszłości będzie to skutkowało wzrostem zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, głównie skierowane dla seniorów, a jednocześnie spadku zapotrzebowania na inne, obecnie jeszcze poszukiwane.

Ryc. 26. Struktura ludności w gminie Sieraków w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola

Na terenie gminy Sieraków funkcjonuje Przedszkole „Przyjaciół Książki” w Sierakowie oraz oddział przedszkolny działający przy Szkole Podstawowej w Lutomiu. W roku 2020 w Przedszkolu „Przyjaciele Książki” funkcjonowało 11 grup, do których uczęszczało 245 dzieci. Przedszkole było otwarte w godzinach od 6:30 do 16:00. Natomiast do oddziału przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Lutomiu uczęszczało 33 dzieci w dwóch grupach. Oddział przedszkolny był czynny od 8:00 do 13:00.

Tab. 12. Przedszkola na terenie gminy Sieraków

Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole „Przyjaciół Książki” w Sierakowie	245	11	21	6.30 - 16.00
Szkoła Podstawowa w Lutomiu – oddział przedszkolny w Kaczinie	33	2	17	8:00 - 13.30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące sytuacji związanej w upowszechnieniu opieki przedszkolnej na terenie gminy Sieraków. Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej do roku 2020 utrzymywał się na stałym poziomie, który wyniósł średni 63%. Tabela zawiera również informacje o liczbie dzieci zamieszkujących gminę Sieraków, ale uczęszczających do przedszkola poza jej terenem oraz odwrotnie – o liczbie dzieci zamieszkujących inne gminy, ale zapisanych do placówki na obszarze gminy Sieraków. Liczby te ulegają niewielkim zmianom na przestrzeni lat. W roku szkolnym 2021/2022 28 dzieci będących mieszkańcami gminy Sieraków uczęszczało do przedszkoli na terenie gmin sąsiadujących, natomiast nie było dzieci spoza gminy, które dowożone byłyby do placówek na jej obszarze.

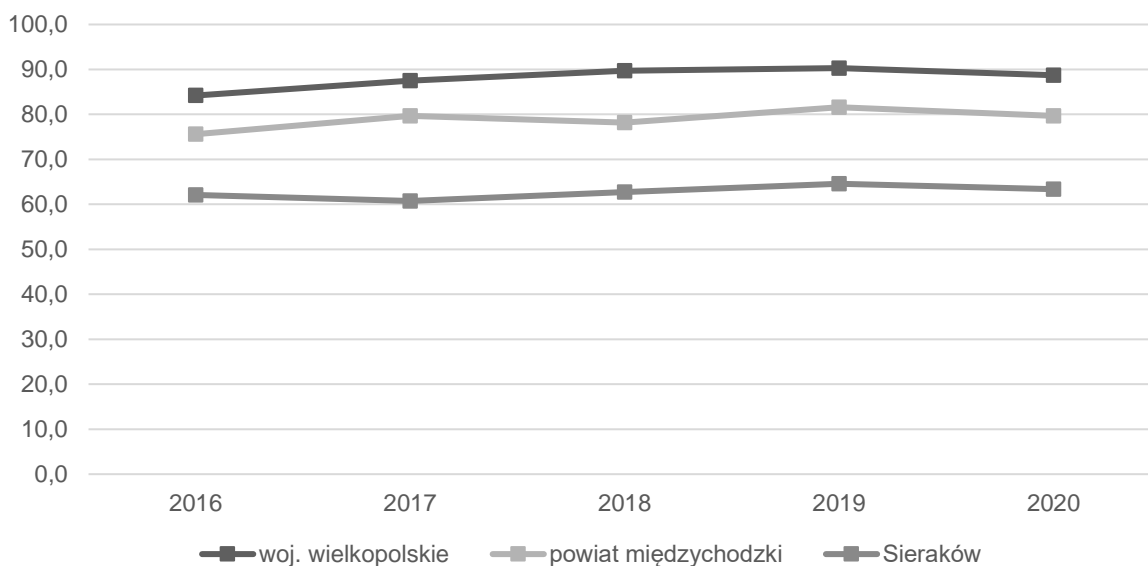
Tab. 13. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w gminie Sieraków

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	62%	61%	63%	65%	63%	54%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	36	25	29	24	34	28
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy (os.)	1	0	1	1	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

Uszczegółowieniem informacji dotyczących poziomu upowszechnienia opieki przedszkolnej na terenie gminy jest poniższy wykres obrazujący kształtowanie się wskaźnika odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat będących mieszkańcami gminy. Dane dla gminy przedstawione zostały na tle powiatu i województwa. Zgodnie z analizą, na terenie gminy Sieraków wskaźnik ten ulega nieznacznym wahaniom utrzymując się jednak na bardzo podobnym poziomie, lecz niższym w porównaniu do powiatu i województwa.

Ryc. 27. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w gminie Sieraków w latach 2016-2019 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Opiekę nad dziećmi do lat 3 oferuje prywatny żłobek Bajkowa Kraina w Sierakowie. Żłobek mieści się przy Placu Powstańców Wielkopolskich 4. Żłobek funkcjonuje od października 2020 roku. Działa on w godzinach od 7:00 do 17:00. Żłobek Bajkowa Kraina był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach WRPO 2014-2020 oraz w części dotowany przez Gminę Sieraków. Żłobek gwarantuje 44 miejsca z czego 40 dotowanych jest z Unii Europejskiej. Zapewnia wykwalifikowaną kadrę wychowawczo-opiekuńczą, zajęcia dodatkowe takie jak: język obcy, dogoterapia czy teatryki.

Szkoły

Na terenie gminy Sieraków funkcjonują dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Sierakowie i Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Lutomiu. W gminie funkcjonuje również Zespół Szkół im. Maksymiliana Siły - Nowickiego w Sierakowie. W skład zespołu wchodzi: czteroletnie Liceum Ogólnokształcące oraz pięcioletnie Technikum. W Technikum kształcenie może odbywać się w następujących zawodach, zgodnych z klasyfikacją zawodów:

- technik rybactwa śródlądowego;
- technik rolnik;
- technik hodowca koni;
- technik żywienia i usług gastronomicznych;
- technik mechanik.

W roku szkolnym 2018/2019 Zespół Szkół w Sierakowie został przejęty przez Gminę Sieraków. Decyzja ta wynikała z chęci utrzymania w gminie edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

W roku szkolnym 2020/2021 do Zespołu Szkół im. Maksymiliana Siły - Nowickiego w Sierakowie uczęszcza 180 uczniów, z czego do liceum uczęszcza 110 uczniów a do technikum 70. Łącznie w Zespole Szkół jest 8 oddziałów.

Tab. 14. Zespół Szkół im. Maksymiliana Siły - Nowickiego w Sierakowie

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Zespół Szkół im. Maksymiliana Siły - Nowickiego w Sierakowie	180	8	22	22

Liceum Ogólnokształcące	110	5	-	-
Technikum	70	3	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

W tabeli poniżej zaprezentowany został stan bazy dydaktycznej w Zespole Szkół w Sierakowie w roku szkolnym 2020/2021. Zespół wyposażony jest w 7 sal lekcyjnych oraz sale gimnastyczną. Do użytku nauczycieli oraz uczniów udostępnionych zostało 17 komputerów i 14 projektorów, co stanowiło 1 komputer na 10 uczniów i 2 projektory na 1 salę lekcyjną. Szkoła wyposażona jest również w monitoring. Dodatkowo przy szkole zlokalizowany jest parking dla rodziców oraz nauczycieli. W szkole działa również gabinet pielęgniarstwa.

Tab. 15. Stan bazy dydaktycznej w Zespole Szkół w Sierakowie.

Nazwa szkoły:	Zespół Szkół w Sierakowie
Liczba sal lekcyjnych	7
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	sala gimnastyczna- dobry
Pracownie językowe	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie
Komputery do użytku uczniów	17
Projektory multimedialne	14
Kamery - monitoring szkolny	tak
Szafki dla każdego ucznia	nie
Świetlice	nie
Parkingi dla kadry / rodziców	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

W roku szkolnym 2020/2021 całkowita liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych funkcjonujących na terenie gminy Sieraków wynosiła 772, przy czym do Szkoły Podstawowej im. mjr Henryka Sucharskiego w Sierakowie uczęszczało najwięcej dzieci – 647 uczniów.

Tab. 16. Szkoły podstawowe na terenie gminy Sieraków

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Sierakowie	647	30	22	50,8
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Lutomiu	125	8	16	13,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

W tabeli poniżej zaprezentowany został stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie gminy Sieraków w roku szkolnym 2020/2021. Żadna ze szkół podstawowych mieszczących się na terenie gminy Sieraków nie prowadziła nauczania w zmianowym systemie pracy. Do użytku nauczycieli oraz uczniów w Szkole Podstawowej w Sierakowie udostępnionych zostało 96 komputerów oraz 18 projektorów multimedialnych, co stanowi 1 komputer na 7 uczniów oraz 1 projektor na 1 salę lekcyjną. W Szkole Podstawowej było 58 komputerów i 2 projektory, co stanowi 1 komputer na dwóch uczniów i 1 projektor na 4 sale lekcyjne. W każdej ze szkół funkcjonował gabinet pielęgniarstwa oraz był parking dla kadry i rodziców. W Szkole Podstawowej w Sierakowie znajduje się hala sportowa oraz świetlica.

Tab. 17. Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie gminy Sieraków

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa w Sierakowie	Szkoła Podstawowa w Lutomiu
---------------	--------------------------------	-----------------------------

Liczba sal lekcyjnych	22	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	szkoła korzysta z hali sportowej	boisko sportowe
Pracownie językowe	nie	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	nie
Komputery do użytku uczniów	96	58
Projektory multimedialne	18	2
Kamery - monitoring szkolny	nie	nie
Szafki dla każdego ucznia	nie	tak
Świetlice	tak (7:00-15:30)	nie
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

W tabeli poniżej zestawiono całkowitą liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Sieraków w zestawieniu z liczbą dzieci zamieszkującą teren gminy, ale dojeżdżającą do szkół poza jej granicami. Zaobserwować można, iż liczby te zwiększyły się na przestrzeni analizowanych lat 2017-2021. Do szkół na terenie gminy w 2021 roku zapisanych było o 127 dzieci więcej niż w roku 2017. Liczba dzieci w 2021 roku zamieszkujących gminę Sieraków, lecz uczęszczających do szkół na terenie innych gmin wzrosła o 42 dzieci w porównaniu do roku 2017.

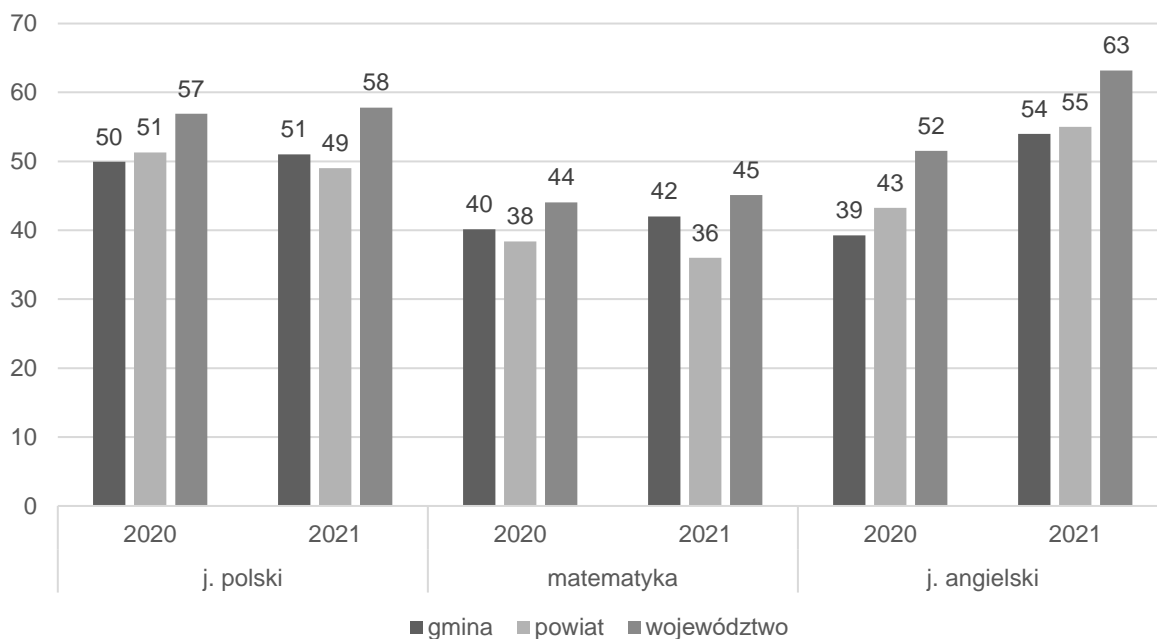
Tab. 18. Liczba uczniów zamieszkujących gminę Sieraków uczęszczająca do szkół na terenie gminy oraz poza jej granicami

	2017	2018	2019	2020	2021
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0" (os.)	665	762	789	793	792
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	136	157	164	161	178

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021 obrazuje poniższe zestawienie. Ich analiza wskazuje, że poziom kształcenia ze wszystkich przedmiotów w gminie jest niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego i porównywalny do poziomu powiatu międzychodzkiego.

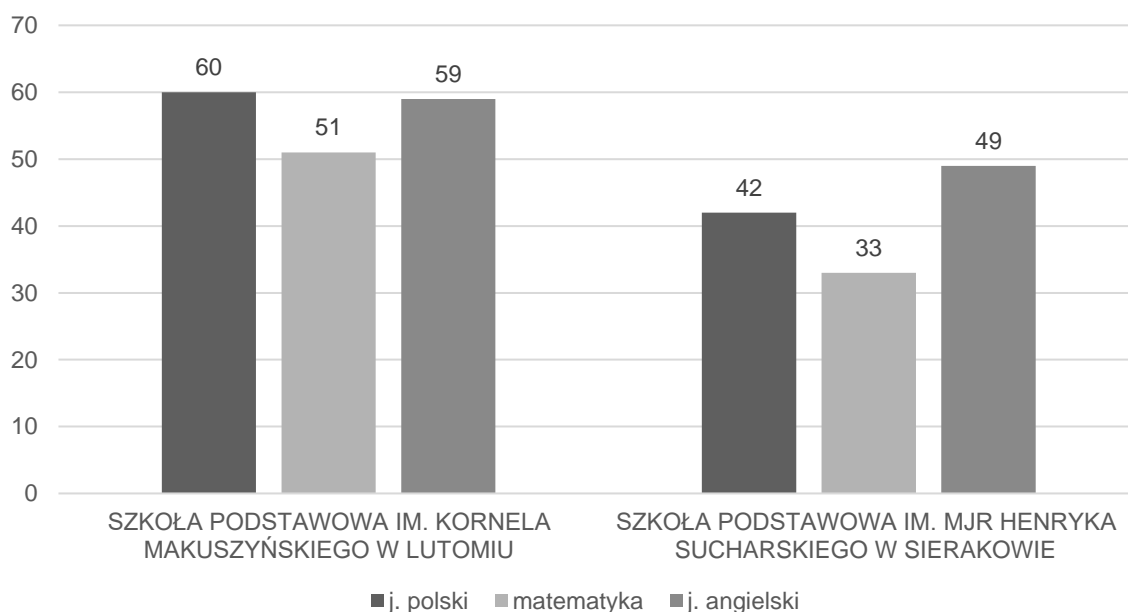

Ryc. 28. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminie Sieraków w latach 2020 i 2021 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2020 i 2021.

Wyniki egzaminu w roku szkolnym 2020/2021 wskazują, że Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Lutomiu osiągnęła wyższe wyniki w porównaniu z Szkołą Podstawową im. mjr Henryka Sucharskiego w Sierakowie.

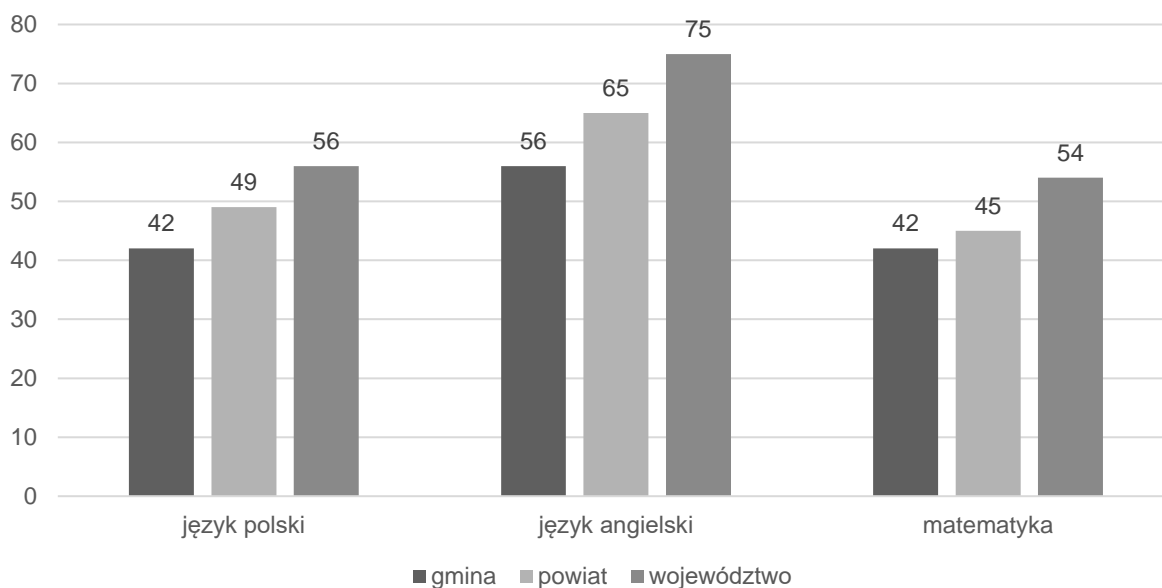

Ryc. 29. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach w gminie Sieraków w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021.

Wyniki klas maturalnych szkół ponadpodstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły w roku szkolnym 2020/2021 obrazuje poniższe zestawienie. Ich analiza wskazuje, że poziom kształcenia ze wszystkich przedmiotów w gminie jest niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego i dla powiatu międzychodzkiego.

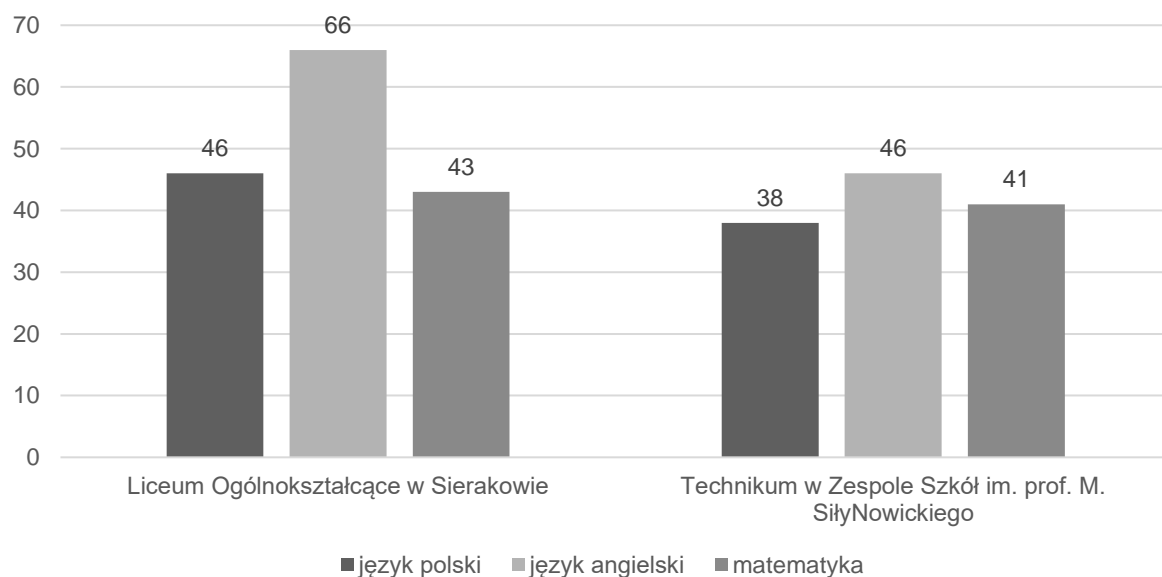

Ryc. 30. Wyniki egzaminu maturalnego w gminie Sieraków w roku 2021 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021.

W Liceum Ogólnokształcącym (Zespół Szkół im. Prof. M. Siły-Nowickiego) najlepsze wyniki absolwenci uzyskali z egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym z języka angielskiego – 66%. Z kolei wyniki matury z matematyki i języka polskiego kształtują się na poziomie poniżej 50%. Matura z języka polskiego była średnio zdawana na poziomie 46%, a z matematyki średnia wyników wynosiła 43%. Z kolei w Technikum (Zespół Szkół im. Prof. M. Siły-Nowickiego) najlepsze wyniki absolwenci uzyskali z egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym z języka angielskiego – 46%. Średnie wyniki matur w Technikum kształtują się na poziomie poniżej 50%. Matura z języka polskiego była średnio zdawana na poziomie 38%, natomiast z matematyki średnia wyników wynosiła 41%.

Ryc. 31. Egzamin maturalny średnie wyniki procentowe egzaminów pisemnych na poziomie podstawowym w szkołach w gminie Sieraków w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2016-2020. Można z niej wnioskować, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały. Naj-

wyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 68% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale 2,6-3,9 mln zł rocznie. Najwyższe wydatki majątkowe wystąpiły w 2018 roku (wynosiły 1,8 mln zł).

Tab. 19. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w gminie Sieraków w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
WYDATKI OGÓŁEM	8 441 607,41	9 513 617,33	11 060 895,99	12 199 644,80	13 116 066,77
Wydatki bieżące, w tym:	8 373 075,04	8 983 796,60	9 253 006,95	11 510 270,15	12 611 865,27
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>4 844 701,96</i>	<i>5 072 330,59</i>	<i>6 636 815,17</i>	<i>8 801 501,76</i>	<i>9 896 471,00</i>
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	<i>3 528 373,08</i>	<i>3 911 466,01</i>	<i>2 616 191,78</i>	<i>2 708 768,39</i>	<i>2 715 394,27</i>
Wydatki majątkowe	68 532,37	529 820,73	1 807 889,04	689 374,65	504 201,50
SUBWENCJA OŚWIATOWA	5 367 668,00	5 342 535,00	4 759 630,00	7 336 421,00	7 698 461,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	3 073 939,41	4 171 082,33	6 301 265,99	4 863 223,80	5 417 605,77
Stopień pokrycia	64%	56%	43%	60%	59%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sieraków.

W tabeli można również zwrócić uwagę na poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w gminie. Wynika z niej, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Dodatkowo zauważalny jest również malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2016 roku wskaźnik ten wynosił 70%, a w roku 2020 zmniejszył się do 54%.

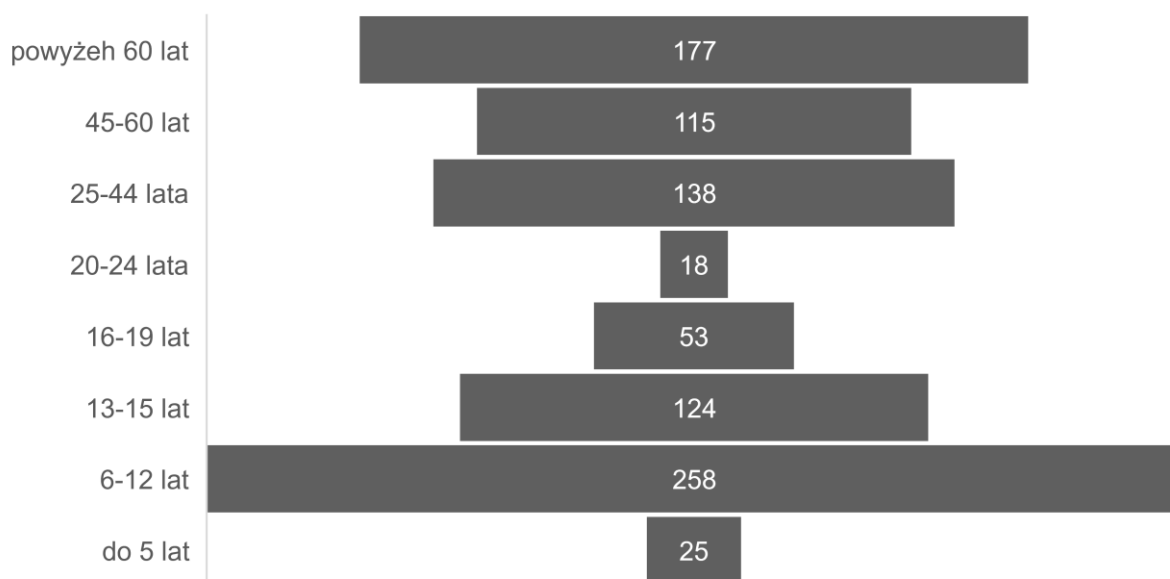
Kultura i sport

Za promowanie kultury wśród mieszkańców oraz organizację imprez na terenie gminy odpowiada Sierakowski Ośrodek Kultury (SOK). W dyspozycji SOK-u jest doskonale wyposażona sala spotkań i narad, sala muzyki, sala plastyki, sala techniki oraz sekcja ceramiczna. W jego obrębie działają obecnie: Klub Seniora, Zespoły Taneczne Wisienki, Studio Plastyki, Pracownia Działań Twórczych, Akademia Malucha, chór im. B. Dembińskiego oraz sekcje: brydża, gitarowa i ceramiczna. Upowszechnianiem wiedzy i kultury zajmuje się również Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Sieraków, która zapewnia mieszkańcom dostęp do zasobów dorobku nauki oraz kultury, zarówno polskiej, jak i światowej.

W zbiorze biblioteki na koniec 2020 roku znajdowało się 24 969 pozycji. Księgozbiór biblioteki jest stale aktualizowany. Biblioteka udostępnia swoje zbiory czytelnikom na miejscu oraz poprzez wypożyczenie książek na zewnątrz. W 2020 r. w bibliotece było zarejestrowanych 908 osób, które łącznie wypożyczyli 15 946 książek i czasopism w tym:

- ogółem wypożyczono 13 953 woluminów na zewnątrz i na miejscu,
- ogółem udostępniono na zewnątrz i na miejscu 1 993 czasopism.

Ryc. 32. Czytelnicy według kategorii wiekowych

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Sieraków

Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy Sieraków wyróżnia się:

- Sierakowskie Dni Rybackie,
- Spartakiada UTW,
- Triathlon Sieraków,
- Cross Sierakowski,
- Festyn historyczny,
- Sierakowska Wiosna Klasyków,
- tematyczne Jarmarki,
- Złot Motocyklowy MKM Junak,
- cykliczne turnieje siatkówki plażowej.

Z wymienionych wyżej imprez - Triathlon Sieraków wyróżnia gminę na tle innych gmin. Jest to kultowa impreza w świecie triathlonistów. W roku 2022 odbywa się ona po raz dziesiąty. Impreza odbywa się na przełomie maja i czerwca.

W gminie Sieraków aktywnie działają zespoły muzyczno-taneczne:

- Orkiestra Vivat!;
- Zespół Wisienki;
- Stowarzyszenie Miłośników Tańca BASIC.

W zakresie upowszechniania sportu i rekreacji na terenie gminy Sieraków funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sierakowie. Jest to samorządowy Zakład Budżetowy Gminy Sieraków, który został powołany wykonywania zadań własnych gminy w zakresie kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. Ośrodek zarządza terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi położonymi między jeziorami Jaroszewskim a Lutomskim. Ośrodek w swojej ofercie ma hale sportowo-widowiskową (192 miejsca siedzące), siłownię, strefę cardio, bowling, bilard, piłkarzyki, tenis stołowy, kompleks boisk „ORLIK 2012”, boisko do beach soccer i siatkówki plażowej. Dodatkowo w OSiR znajduje się piaszczysta plaża, wypożyczalnia sprzętu do rekreacji wodnej, wake-park, dmuchane atrakcje wodne, boiska do sportów plażowych, siłownie zewnętrzne, wypożyczalnia rowerów górskich, wypożyczalnia kijków Nordic Walking – to liczne atuty wypoczynku i rekreacji w tym miejscu. Ośrodek posiada 250

miejsc noclegowych w domkach 5-4-2 osobowych i ponad 100 miejsc campingowych na polu namiotowym.

Na terenie gminy znajduje się również Sierakowskie Centrum Sportowo-Szkoleniowe TKKF, które dysponuje 370 miejscami noclegowymi w ekologicznych (drewnianych) domkach kempingowych 2, 3, 4 i 5 osobowych. Ośrodek posiada stołówkę oraz dysponuje szeroką gamą obiektów sportowych m.in. boiskiem do mini piłki nożnej, boiskiem do siatkówki i koszykówki, kometki, kortami tenisowymi, halą sportową, tartanową bieżnią 400 m, torem do łyżworolek, salami konferencyjnymi, miejscem na ognisko, wypożyczalnią sprzętu wodnego, własną plażą ze strzeżonym kąpieliskiem, (kryta pływalnia – przejściowo wyłączona z eksploatacji). Parking dla gości ośrodka – niestrzeżony. Teren jest zadrzewiony. Cały Ośrodek jest ogrodzony.

Dodatkowo bazę sportową gminy Sieraków stanowi:

- strzelnica Bractwa Kurkowego,
- kręgielnia plenerowa w Ośrodku TKKF,
- kręgielnia Wrzos,
- korty tenisowe w Energo Tour,
- sale gimnastyczne Zespole Szkół,
- hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Sierakowie,
- hipodrom Stada Ogierów,
- stadion piłkarski Warty Sieraków,
- pełny zestaw boisk sportowych i obiektów w ramach Ośrodka TKKF (boisko do piłki nożnej, koszykówki, badmintona, siatkówki plażowej, siatkówki)
- urządzenia fitness, w parku miejskim im. św. Jana Pawła II, na deptaku przy OSiR, w Przemysłu, przy blokach na ul. Dworcowej,
- infrastruktura sportowa (boisko do siatkówki plażowej oraz koszykówki) przy parku miejskim im. św. Jana Pawła II,
- wypożyczalnia rowerów i sprzętu wodnego (Ośrodek TKKF, OSiR, Energo Tour), bilard.

W gminie Sieraków funkcjonuje Rada Sportu, która jest organem o charakterze doradczo-opiniotawczym Burmistrza Gminy Sieraków w zakresie kultury fizycznej. W skład Rady wchodzi reprezentanci instytucji, stowarzyszeń i klubów sportowych związanych z lokalnym sportem.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie gminy, przy ulicy 8 Stycznia 16 w Sierakowie, zlokalizowany jest Komisariat Policji, który obsługuje 2 dzielnicowych.

Na terenie gminy Sieraków jest 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostki działające w Chorzępowie, w Kaczinie i w Sierakowie ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Tab. 20. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie gminy Sieraków

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP w Chorzępowie	Chorzępowo	TAK
OSP w Kaczinie	Kaczin	TAK
OSP w Sierakowie	Sieraków ul. 8 Stycznia 28 a	TAK

OSP w Górze	Góra	NIE
OSP w Grobi	Grobia	NIE
OSP w Izdebnie	Izdebno	NIE
OSP w Lutomiu	Lutom	NIE
OSP w Lutomku	Lutomek	NIE
OSP w Tucholi	Tuchola	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sieraków.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie gminy Sieraków działalność prowadzą organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje. Działają one w wielu różnych obszarach, m.in. zaspakajając potrzeby mieszkańców w zakresie rozwoju hobby jak również pomocy potrzebującym.

Na terenie gminy Sieraków funkcjonują fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne m.in.:

- Fundacja „MILLENIUM UNA VIVENDI”;
- Gminny Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych w Sierakowie Wlkp.;
- Klub Jeździecki Morena Sieraków – Gałowo;
- Klub Tańca Sportowego Zespołów Tanecznych Wisienki;
- Koło Przyjaciół Schonberga;
- Kółko Rolnicze w Chorzępowie;
- Kółko Rolnicze w Górze;
- Kółko Rolnicze w Grobi;
- Kółko Rolnicze w Izdebnie;
- Kółko Rolnicze w Jabłonowie;
- Kółko Rolnicze w Kaczinie;
- Kółko Rolnicze w Lutomiu;
- Kółko Rolnicze w Przemyślu;
- Kółko Rolnicze w Sierakowie;
- Krajowe Towarzystwo Przyjaciół Szkół Rybackich w Sierakowie;
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Sierakowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chorzępowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Górze;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grobi;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Izdebnie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kaczinie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lutomiu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lutomku;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sierakowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Tucholi;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy z siedzibą w Sierakowie;
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Sieraków Zarząd Sekcji w Sierakowie;
- Polski Związek Wędkarski Koło Sieraków;
- Sierakowski Klub Sportowy „WARTA”;
- Klub Piłkarski „Warta” Sieraków;
- Sierakowskie Centrum Sportowo-Szkoleniowe Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej;
- Sierakowskie Towarzystwo Edukacyjne;

- Stowarzyszenie „Beach Time Festival”;
- Stowarzyszenie „IZDEBNIAKI”;
- Stowarzyszenie „SATOS”;
- Stowarzyszenie Basketball Club Sieraków;
- Stowarzyszenie Centrum Tańca „BASIC” - Bernadetta i Marta Pawłowskie;
- Stowarzyszenie Dla Ludzi i Środowiska;
- Stowarzyszenie Historyczne Kultur Dorzecza Warty i Noteci „MIR”;
- Stowarzyszenie Klub Kręglarski WRZOS;
- Stowarzyszenie Kraju Jumping Team;
- Stowarzyszenie Malowana Wieś;
- Stowarzyszenie Miłośników Komunikacji Sieraków – Chrzypsko;
- Stowarzyszenie Młodzieży i Dzieci Wspólnota Emmanuel;
- Stowarzyszenie Na Rzecz Integracji Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Wieś bez Barrier”;
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Sieraków i okolic „Sieraków Się Dzieje”;
- Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę;
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Bądźmy razem”;
- Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego w Lutomku;
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sierakowie;
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Radość;
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Sierakowskiej;
- Towarzystwo Olendrów Polskich;
- Towarzystwo Turystyczne Puszcza Notecka;
- Uczniowski Klub Sportowy „KORMORAN”;
- Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna przy BA GLASS POLAND SP. Z O.O. Huta Sieraków;
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Zarząd koła w Sierakowie.

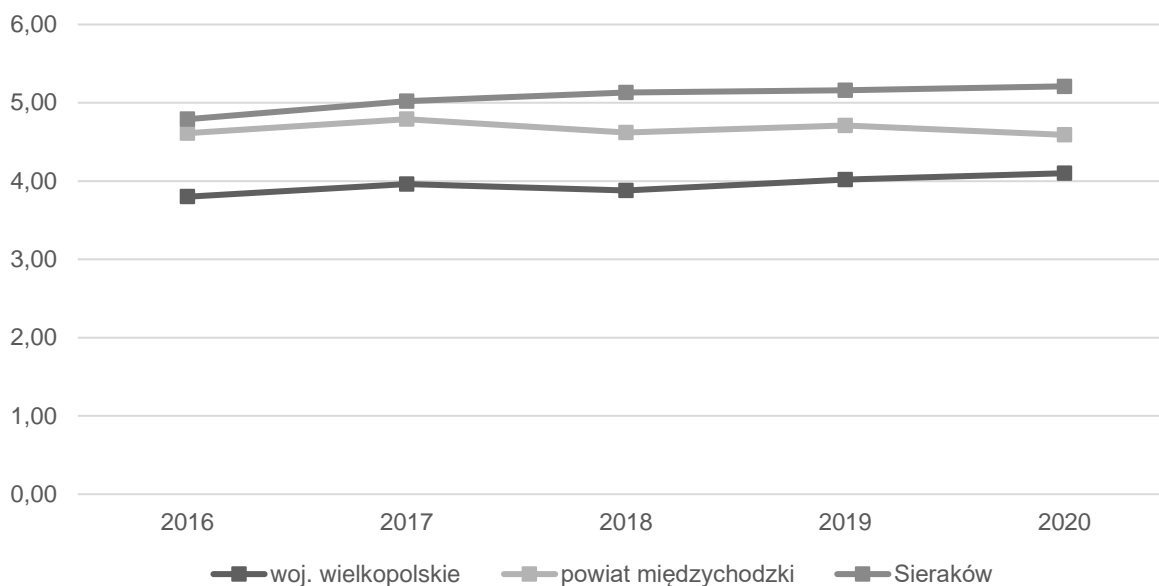
Organizacje z siedzibą poza gminą Sieraków, prowadzące działalność na terenie gminy Sieraków:

- Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego;
- Hufiec ZHP Międzychód;
- Klub Amazonek w Międzychodzie;
- Stowarzyszenie ARTVIVAT!;
- Stowarzyszenie „Civitas Christiana”;
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „SHOTOKAN”.

Gmina Sieraków bardzo aktywnie wspiera działalność organizacji. Corocznie przyjmowany jest Program Współpracy Gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, wyznaczający zasady, ramy prawne oraz strukturę takiej współpracy.

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Ze-stawiając ten wskaźnik dla gminy Sieraków, powiatu międzychodzkiego i województwa wielkopolskiego zauważyć można, iż charakteryzuje się on tendencją wzrostową na przestrzeni analizowanych lat. Do-datkowo warto zwrócić uwagę, iż wskaźnik ten jest najwyższy dla gminy, wśród porównywanych jedno-stek.

Ryc. 33. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w gminie Sieraków na tle porównywanych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ponadto gmina Sieraków jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Notecka”. Obszar LGD „Puszcza Notecka”, który objęty jest Strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność położony jest w zachodniej części woj. wielkopolskiego. Jest to zwarte przestrzenie teren składający się z 8 jednostek administracyjnych (gminy: Chrzypsko Wielkie, Kwilcz, Międzychód, Obrzycko gmina wiejska, Obrzycko gmina miejska, Ostroróg, Sieraków i Wronki) zajmujący łączną powierzchnię 123 754 ha. Dzięki przynależności do Stowarzyszenia gmina m.in. pozyskuje środki na realizację inwestycji na terenie gminy, wsparcie na przedsiębiorców na rozwój działalności gospodarczej.

Gmina przynależy również do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Obra-Warta. Stowarzyszenie działa na obszarze województwa lubuskiego i wielkopolskiego, obejmując swym zasięgiem 11 gmin: Bledzew, Chrzypsko Wielkie, Kwilcz, Międzychód, Międzyrzecz, Przytoczna, Pszczew, Sieraków, Trzciel i Zbąszyń. Działalność stowarzyszenia oparta jest na partnerstwie trójsektorowym (sektor publiczny, społeczny i gospodarczy, w tym rybacki), które zapewnia współdziałanie przedstawicieli wszystkich sektorów dla zrównoważonego rozwoju obszaru.

Gmina Sieraków nawiązała współpracę partnerską z miastami zagranicznymi. Należą do nich:

- Vodniany (Czechy);
- Horne Srnie (Słowacja);
- Schönberg (Niemcy),
- Soleczniki (Litwa).

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Mieszkańcy gminy Sieraków w zakresie ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MED-COR” Sp. z o.o. działający przy ulicy Wronieckiej 26 w Sierakowie. Przychodnia rodzinna posiada gabinet lekarski internistyczno-pediatryczny, gabinet pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej oraz gabinet rehabilitacji ruchowej. Mieszkańcy Gminy z opieki szpitalnej korzystają w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie.

Gmina Sieraków współpracuje z podmiotami w zakresie realizacji programów profilaktycznych udostępniając nieodpłatnie teren oraz pomieszczenia na potrzeby realizacji badań np.:

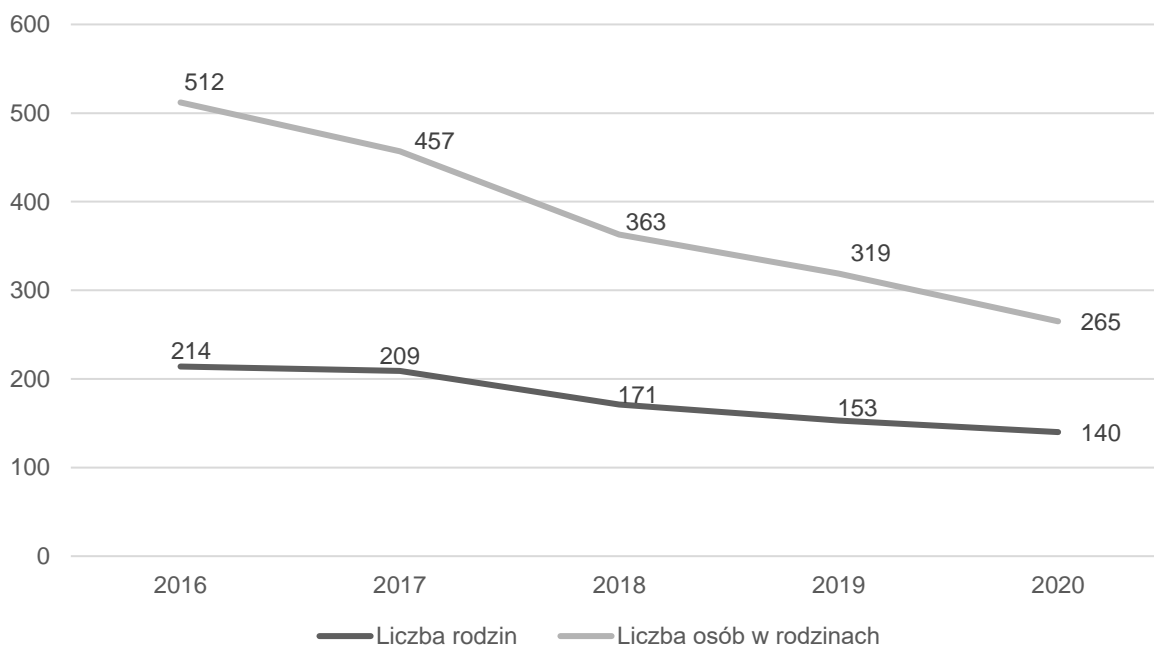
- Leszek Szyński, Wojciech Kwiecień s.c. badania mammograficzne;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Diagnostyka LARGO badania mammograficzne;
- Badania spirometryczne, RTG klatki piersiowej oraz badanie na krew utajoną kale realizowane przez Ośrodek Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów im. Aliny Pieńkowskiej Spółka Akcyjna.

Na terenie gminy funkcjonują również apteki:

- Apteka Pod Białym Orłem; ul. Plac Powstańców Wielkopolskich 22, Sieraków;
- Apteka Salix ul. Bolesława Chrobrego 12, Sieraków;
- Apteka Passiflora ul. Poznańska 40C, Sieraków;
- Nova Apteka ul. Wroniecka, Sieraków.

Za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w gminie Sieraków odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie.

Analizując szczegółowe dane dotyczące liczby podopiecznych OPS w Sierakowie w latach 2016-2020 można zauważyć tendencję w zakresie zmniejszania się liczby rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną. W 2016 r. było to 214 rodzin i 512 osób, natomiast w 2020 r. – 140 rodzin i 265 osoby. Głównymi powodami objęcia pomocą była długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz bezrobocie.

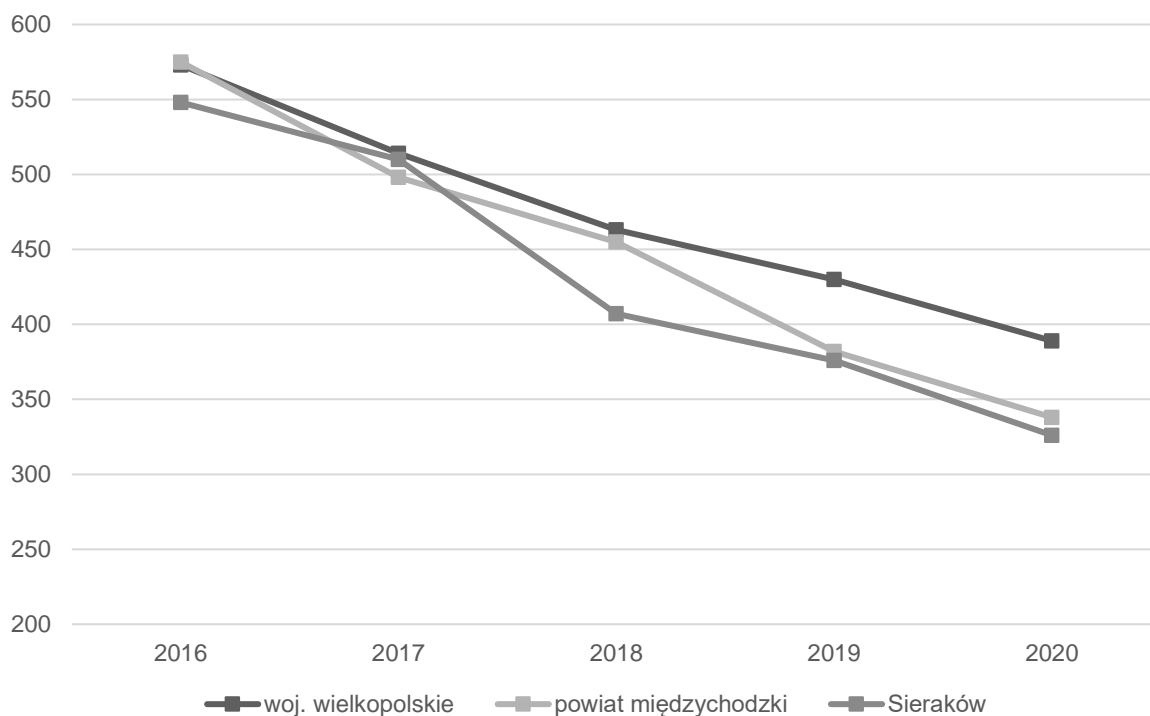

Ryc. 34. Liczba podopiecznych OPS w gminie Sieraków w latach 2016-2020

Źródło: „Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020”, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowie

Na poniższej rycinie przedstawiono kształtowanie się wskaźnika liczby osób będących beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminie Sieraków, powiecie międzychodzkiem i województwie wielkopolskim. Zauważyć należy, iż liczba beneficjentów corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego kraju. Dla gminy Sieraków wskaźnik ten w analizowanych latach był niższy niż w województwie i na bardzo zbliżonym poziomie do powiatu.

Ryc. 35. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Sieraków na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od 2017 roku OPS jest partnerem w realizacji Projektu „Pomoc w rodzinie”; w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, poddziałanie 7.2.1. Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, dofinansowane z Funduszu Europejskiego. Celem projektu było poszerzenie lokalnej ofert usług społecznych w formie asystenta rodziny.

Od stycznia 2019 roku w gminie działa Dzienny Dom „Senior +”. Mieści się on w części obiektów Zespołu Szkół w Sierakowie przy ul. Wronieckiej 25 (internat). Gmina Sieraków uzyskała dofinansowanie do utworzenia tej placówki w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2018 (Edycja 2018, Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+”) w wysokości 240 tys. zł. DDS jest czynny od poniedziałku piątku od godziny 8:00 do 16:00.

Na terenie gminy funkcjonuje także Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego głównym celem jest aktywizacja osób starszych poprzez szeroko rozwiniętą ofertę programową, do którego w 2020 roku uczęszczało 75 osób, a także Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, który w przedmiotowym roku zrzeszał 85 członków.

W gminie działa również Placówka Wsparcia Dziennego w Sierakowie przy ul. Wronieckiej 25 (internat). Placówka wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Gmina Sieraków wspiera działania na rzecz osób z niepełnosprawnością. Każdego roku, w ramach pomocy finansowej udzielanej pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (powiat międzychodzki, Gmina Chrzypsko Wielkie), dofinansowuje dowóz osób z niepełnosprawnością z terenu gminy Sieraków na warsztaty terapii zajęciowej w Kwilczu oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy w Chrzypsku Wielkim.

Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym gminy oraz kryteria przyznawania mieszkania komunalnego oparte są na uchwale nr XIV/78/07 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 16 października 2007 r. w sprawie:

zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W 2021 roku w zasobie gminy znajdowało się 226 mieszkań komunalnych i 24 mieszkań socjalnych. Średni czas oczekiwania na mieszkanie komunalne wynosi 12 miesięcy.

Umowy najmu lokalu mogą być zawarte z osobami które spełnią łącznie następujące warunki:

- znajdują się w trudnych warunkach mieszkaniowych, gdzie na członka gospodarstwa domowego przypada mniej niż 5 m² powierzchni pokoi, a w przypadku osoby samotnej , mniej niż 10 m² powierzchni pokoi,
- dochód miesięczny w przeliczeniu na jedną osobę nie przekracza 100% najniższej emerytury, a w przypadku osoby samotnej 150% najniższej emerytury.

Tab. 21. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Sieraków w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych	220	220	227	226
Liczba mieszkań socjalnych	14	14	24	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Sieraków – konsultacje społeczne

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Sieraków na lata 2022-2030, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą za planować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobka?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę w Dziennym Domu Seniora?						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy Sieraków?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Dostęp do informacji oraz sposoby komunikowania się Urzędu Gminy Sieraków z mieszkańcami?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie gminy Sieraków?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie Sieraków?						

Perspektywy rozwojowe działalności turystycznej w gminie Sieraków?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Dostęp sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Możliwość uzyskania niezbędnych zgód administracyjnych na budowę własnego domu?						
Dostępność do mieszkań na lokalnym rynku nieruchomości (w tym z wynajmu)?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						

Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Ofertę klubów sportowych funkcjonujących w gminie?						
Edukacja						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Kultura						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność Sierakowskiego Domu Kultury?						
Działalność Biblioteki Publicznej w Sierakowie?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
 - poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
 - rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
 - rozbudowa oświetlenia ulicznego
 - rozwój infrastruktury sportowej
 - budowa i modernizacja sieci wodociągowej
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
 - rozwój sieci gazowej
 - budowa i modernizacja świetlic wiejskich
 - rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
 - poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
 - poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
 - zwiększenie dostępu do Internetu
 - wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
 - rozwój miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
 - poprawa dostępu do usług medycznych
 - zmniejszenie bezrobocia
 - promocja gminy
 - inwestycje w rozwój turystyki
 - budowa obwodnicy
 - podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
 - zwiększenie dostępności przedszkoli
 - zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
 - poprawa bezpieczeństwa publicznego
 - rozwój kultury
 - aktywizacja osób starszych
 - inne (*jakie?*)
-

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy Sieraków?

.....

2. W jakim kierunku gospodarczym Pani/Pana zdaniem powinna rozwijać się przede wszystkim gmina Sieraków (a. gospodarczym-przemysłowym, b. turystycznym, c. rolniczym, d. w sposób zrównoważony, w kilku kierunkach, e. inny kierunek – jaki?)

.....

Metryczka

Płeć: kobieta mężczyzna

Wiek: poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat
 powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

uczeń/student rolnik przedsiębiorca osoba pracująca osoba bezrobotna
 emeryt / rencista inne (jaki?)

Zamieszkanie:

jestem mieszkańcem gminy nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

WYKAZ ŹRÓDEŁ

1. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2019
2. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2020
3. Informacja o stanie mienia komunalnego w gminie Sieraków za 2020
4. Lokalny program rewitalizacji gminy Sieraków na lata 2017-2023
5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
6. Ocena zasobów pomocy społecznej w gminie Sieraków za 2020
7. Plan gospodarki niskoemisyjnej w gminie Sieraków
8. Program opieki nad zabytkami dla gminy Sieraków na lata 2018-2021
9. Raport o stanie gminy za rok 2018
10. Raport o stanie gminy za rok 2019
11. Raport o stanie gminy za rok 2020
12. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 roku
13. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy gminy Sieraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2020 roku
14. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Sieraków za 2020
15. Strategia rozwoju gminy Sieraków do roku 2020
16. Strategia rozwoju turystyki w gminie Sieraków do roku 2020
17. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy Sieraków
18. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2019-2023

